

การออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลของพุทธสถานจีน
ในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
PROGRAM DESIGN FOR AUSPICIOUS TOURISM ROUTES OF CHINESE BUDDHIST
MONASTERIES IN PHRA NAKHON DISTRICT SAMPHANTHAWONG DISTRICT AND
POMPRABSATTRUPAI DISTRICT

โดย

นางสาวยุวภรณ์	พฤทธิชัย	รหัสนิสิต 58166010048
นางสาววณิชพร	พจน์ชพรกุล	รหัสนิสิต 58166010052
นางสาวฐิติรัตน์	สายพวงแก้ว	รหัสนิสิต 58166010109
นางสาวนลินี	เตียเอกलग	รหัสนิสิต 58166010115
นางสาววราพร	มหาคุณากร	รหัสนิสิต 58166010132
นางสาวชลชญา	ว่องเจริญ	รหัสนิสิต 58166010151
นายธนพงษ์	ดีอ้อม	รหัสนิสิต 58166010154
นางสาวปัญญาพร	จันทโสภ	รหัสนิสิต 58166010157

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ฐิติมา อังกรวัชรพันธุ์

รายงานการวิจัยฉบับนี้

เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา นจท 323 พื้นฐานการวิจัยด้านการท่องเที่ยว

ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของคณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรท่องเที่ยว และมรดกทางวัฒนธรรมของพุทธสถานจีน รวมถึงสำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยว เพื่อจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย โดยการวิจัยเชิงคุณภาพจากการสำรวจทรัพยากรของพุทธสถานจีน โดยประยุกต์ใช้แบบสำรวจทรัพยากรท่องเที่ยว (Resource Audit) การประเมินคุณค่าของมรดกวัฒนธรรม และองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว และการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งหมด 30 คน การวิจัยเชิงปริมาณ โดยการสำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 385 คน โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านการเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการบริการและกิจกรรม

ผลการวิจัยพบว่า พุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย มีผลรวมของระดับความพึงพอใจต่อพุทธสถานจีน ทั้งด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านการเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการบริการและกิจกรรม อยู่ในระดับ “พึงพอใจมาก” และผลรวมของแบบสอบถามความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อพุทธสถานจีน พบว่าพุทธสถานจีนที่นักท่องเที่ยวต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03 โดยเลือกพุทธสถานจีนที่ได้รับความพึงพอใจและความต้องการจากนักท่องเที่ยวมากที่สุด 5 อันดับ มาจัดทำเป็นเส้นทาง การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงได้มีการจัดทำเส้นทาง โดยคำนึงถึงพฤติกรรมและความต้องการของนักท่องเที่ยว และได้ผลเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลในพุทธสถานจีน ได้แก่ ศาลเจ้าแม่กวนอิม มุลินีเทียนฟ้า ศาลเจ้าเล่าปุ่นเก้ากง ศาลเจ้ากวนอู วัดมังกรกมลาวาส ศาลเจ้าไต้ฮงกง มุลินีป้อเต็กตึ้ง วัดทิพย์วารีวิหาร และศาลเจ้าพ่อเสือ

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรได้รับการร่วมมือทั้งจากภาครัฐและพุทธสถานจีนในการพัฒนาพุทธสถานจีนให้มีศักยภาพเพียงพอสำหรับการเป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก การประชาสัมพันธ์ และการสื่อความหมาย

คำสำคัญ : พุทธสถานจีน การท่องเที่ยวเชิงศาสนาและจิตวิญญาณ เส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคล ความเชื่อและพิธีกรรมในพุทธสถานจีน

Abstract

This research has a purpose to survey on components of tourism attraction, tourism resources in a field of Chinese-Buddhism monasteries, as well as exploration on tourism's demands. Including, to program a design for auspicious tourism routes of Chinese Buddhist monasteries in these districts, Pra Nakorn, Samphantawong, and lastly, Pomprapsathupai. By using Qualitative research on Chinese-Buddhism monasteries. The principles assisted to this research are adapted from Resource Audit, Valuation of Cultural Heritage, Principle of Tourist Attraction and In-depth Interview from personal involved with Chinese-Buddhism, in total of 30 peoples. In addition, with quantitative research by letting Thai tourist who aged above 18 years old take satisfaction questionnaire in the branches of interests, accessibilities, services, and activities. There are 385 peoples participated in this section.

The results of the research have found satisfy reflection toward overall Chinese-Buddhism monasteries. Including, attractiveness, accessibility to the tourist attractions which are at "high satisfaction level", and the sum of the questionnaires on tourist's demand toward Chinese-Buddhism monasteries showed that the monastery which tourist wanted to visit most has an percentage of 29.6 , The researchers have to select the most satisfied and desired locations to be visited from tourist down into five levels. Therefore, this research design the path by considering two factors, demand and behavioral of the tourist. Auspicious Tourism Routes of Chinese Buddhist monasteries ,such as Guan Yin Shrine, Guan Yu Shrine, Tai Hong Gong Shrine, Wat Mangkon Kamalawat, San Chao Por Sua, Por Teck Tung Foundation, Tian Fa Foundation. The second path is to response to tourist's traveling demand. Representing Guan Yin Shrine, Lao Phun Tao Gong Shrine, Tai Hong Gong Shrine, Por Teck Tung Foundation, Tian Fa Foundation, Wat Mangkon Kamalawat, and Wat Thip Wari Wihan.

The participated researchers have considered that in order to design a greater Fortune Travel Tourism; facilitation, public relations, and interpretation are required from both the government and the Chinese Buddhist organizations to develop a sufficient performance for those locations to become an appropriate tourism landmark.

Keywords : Chinese Buddhist monasteries Spiritual Tourism Auspicious Tourism Route
Believe and Religious ceremony in Chinese temple

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัย เรื่อง การออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลของพุทธสถานจีน ในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เล่มนี้ ดำเนินการสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับความเมตตา และความช่วยเหลือจาก อาจารย์ฐิติมา อังกรวัชรพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาในการทำวิจัย ที่คอยให้คำแนะนำ และให้วิชาความรู้ต่าง ๆ ตลอดมา จนทำให้วิจัยเล่มนี้สำเร็จเสร็จสมบูรณ์ กลุ่มผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

กลุ่มผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สาขานวัตกรรมการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการทุกท่าน ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบแก้ไขและปรับปรุงข้อผิดพลาดในเล่มวิจัย ส่งผลให้วิจัยเล่มนี้มีความสมบูรณ์ และถูกต้องมากยิ่งขึ้น

กลุ่มผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.คมลธิธิ เกียนวัฒนา อาจารย์ ดร.กิงกนก เสาวภาวงศ์ และอาจารย์ ดร.มนรัตน์ ใจเอื้อ ที่ได้กรุณาสละเวลาในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ทำให้การวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์ และถูกต้องมากยิ่งขึ้น

กลุ่มผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพุทธสถานจีนทั้ง 30 แห่ง อันประกอบไปด้วย วัดจีน 3 แห่ง และศาลเจ้าจีน 27 แห่ง ในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับพุทธสถานจีน และขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่สละเวลาตอบแบบสอบถามอันมีประโยชน์อย่างยิ่ง เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้กลุ่มผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พ่อ แม่ พี่ น้อง และสมาชิกในกลุ่มที่คอยช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และให้กำลังใจอย่างดีตลอดระยะเวลาการศึกษาและการทำวิจัยครั้งนี้

คณะผู้วิจัย

19 ธันวาคม 2560

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
Abstract.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญภาพ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว.....	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	
และการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและจิตวิญญาณ.....	15
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณค่าและการประเมินคุณค่าของมรดกวัฒนธรรม.....	17
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยว.....	18
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว.....	19
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดเส้นทางท่องเที่ยว.....	21
ข้อมูลทั่วไปของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์	
และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	31
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	37
การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง.....	37
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย (ต่อ)	
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	41
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
ผลการสำรวจทรัพยากรท่องเที่ยวและการวิเคราะห์ข้อมูลจาก.....	43
การสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพุทธสถานจีน.....	53
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวภายในพุทธสถานจีน.....	84
ผลการนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสริมงคลของพุทธสถานจีน ในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย.....	118
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	121
สรุปผลการวิจัย.....	121
อภิปรายผล.....	126
ข้อเสนอแนะ.....	129
บรรณานุกรม.....	131
ภาคผนวก.....	135
ภาคผนวก ก.....	136
ภาคผนวก ข.....	138
ภาคผนวก ค.....	140
ภาคผนวก ง.....	147
ภาคผนวก จ.....	153
ภาคผนวก ฉ.....	168
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	172

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 ศาลเจ้าพ่อเสือ.....	53
3 วัดทิพย์วารีวิหาร.....	55
4 จุดบริการจำหน่ายรูปเทียน.....	57
5 บริเวณภายในวัดทิพย์วารีวิหาร.....	57
6 บริเวณด้านหน้าศาลเจ้าโรงเกือก (ศาลพ่อฮ้อนห้วงกุง).....	58
7 ศาลเจ้าโจวซือกง.....	60
8 ป้ายเชิญร่วมบริจาคเนื่องในงานเทศกาลกินเจ.....	62
9 กิจกรรมภายในศาลเจ้าโจวซือกง.....	62
10 ศาลเจ้ากวนอู.....	63
11 ป้ายหน้าศาลเจ้ากวนอู.....	65
12 จุดให้บริการนักท่องเที่ยว.....	65
13 ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเจียะ.....	66
14 ประติมากรรมปูนปั้นบนฝาผนัง.....	68
15 จุดจำหน่ายรูป เทียน และอุปกรณ์ในการสักการะบูชา.....	68
16 ศาลเจ้าเล่าปุ่นเก้ากง.....	69
17 จุดจำหน่ายรูป เทียน และอุปกรณ์ในการสักการะบูชา.....	71
18 เทพเจ้าเล่าปุ่นเก้ากง.....	71
19 ศาลเจ้าแม่กวนอิม มุลินีเทียนฟ้า.....	72
20 บริเวณภายในศาลเจ้าแม่กวนอิม มุลินีเทียนฟ้า.....	74
21 กิจกรรมภายในศาลเจ้าแม่กวนอิม มุลินีเทียนฟ้า.....	74
22 วัดบำเพ็ญจินพรต.....	75
23 บริเวณด้านหน้าวัดบำเพ็ญจินพรต.....	77
24 จุดจำหน่ายรูป เทียน และอุปกรณ์ในการสักการะบูชา.....	77
25 ศาลเจ้าไต้ฮงกง มุลินีป้อเต็กตั้ง.....	78

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพ	หน้า
26 บริเวณภายในศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง.....	80
27 จุดบริจาคเงิน ทำบุญโรงศพ.....	80
28 ห้องน้ำภายในศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง.....	80
29 วัดมังกรกมลาวาส.....	81
30 บริเวณภายในวัดมังกรกมลาวาส.....	83
31 เส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลในพุทธสถานจีน.....	119

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 ผลการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน ด้านองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว (4 A's).....	45
2 ผลการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน ด้านการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว.....	47
3 ผลการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน ด้านการประเมินคุณค่าของมรดกวัฒนธรรม.....	49
4 ผลรวมการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน ในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย.....	51
5 จำนวนร้อยละของรายละเอียดข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	85
6 จำนวนร้อยละของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเสริมสิริมงคล ในพุทธสถานจีนของนักท่องเที่ยว.....	87
7 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน.....	91
8 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว.....	92
9 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว.....	93
10 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก.....	93
11 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน ด้านการบริการและกิจกรรม.....	94
12 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยว.....	96

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยว ของพุทธสถานจีน ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว.....	100
14 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยว ของพุทธสถานจีน ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว.....	104
15 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยว ของพุทธสถานจีน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก.....	108
16 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยว ของพุทธสถานจีน ด้านการบริการและกิจกรรม.....	112
17 ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน.....	116
18 จำนวนร้อยละของนักท่องเที่ยวที่มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ.....	117

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีการแข่งขันสูง เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมหลักที่ก่อให้เกิดรายได้เข้าสู่ประเทศ ส่งผลต่อความมั่นคงของเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและสังคม รัฐบาลจึงมีนโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงมีความสำคัญต่อความเจริญก้าวหน้าของประเทศเป็นอย่างมาก

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีการคาดการณ์แนวโน้มว่า การท่องเที่ยวที่กำลังจะได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก หนึ่งในนั้น คือ การท่องเที่ยวเชิงศาสนาและจิตวิญญาณในประเทศไทย เนื่องจากศาสนาไม่เพียงแต่จะเป็นหนึ่งในสถาบันหลักของชาติ แต่ยังมีบทบาทสำคัญต่อวิถีชีวิตชาวไทย (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2559) ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวของชาวไทย พ.ศ. 2560 (ในรอบปี 2559) ของสำนักงานสถิติแห่งชาติและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พบว่า กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวนิยมทำระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว 5 อันดับแรก ได้แก่ ท่องเที่ยวเชิงพักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 42.3 ท่องเที่ยวเชิงศาสนา ร้อยละ 30.1 พักผ่อนในที่พัก / ไม่ทำกิจกรรม ร้อยละ 26.2 ท่องเที่ยวเชิงศิลปวัฒนธรรม ร้อยละ 17.8 และท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ร้อยละ 9.3 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2560) ประเทศไทยมีการเปิดเสรีในการนับถือศาสนามาแต่อดีต ส่งผลให้เกิดความหลากหลายของศาสนา รวมถึงมีพระภิกษุ นักบวช นักการศาสนาที่มีความรู้ความสามารถ ตลอดจนศาสนสถานที่สำคัญทั่วประเทศ สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติโดยเฉพาะกลุ่มที่เดินทางมาด้วยแรงศรัทธา เพื่อความสบายใจ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีขนาดใหญ่ที่สุดและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การท่องเที่ยวเชิงศาสนา เป็นการเดินทางโดยมีเหตุผลทางศาสนาเป็นหลัก ถือเป็นการปฏิบัติที่มีมาตั้งแต่ยุคแรก ๆ ซึ่งเหตุผลในการเดินทางที่แท้จริงแล้ว อาจไม่มีการท่องเที่ยวเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ในปัจจุบันการเดินทางลักษณะนี้ จะรวมกิจกรรมอื่นนอกเหนือจากกิจกรรมทางพุทธศาสนา ซึ่งอาจรวมถึงการเดินทางไปสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือประกอบพิธีกรรม ในปัจจุบันสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาไม่ได้มีเพียงผู้ที่นับถือศาสนาที่เข้าเยี่ยมชม หากแต่ยังมีนักท่องเที่ยวศาสนาอื่น ๆ มีความสนใจที่จะเข้าร่วมชมความงาม หรือเข้าไปพักผ่อนสงบจิตใจ (ศุภลักษณ์ อัครางกูร, 2551) แม้ว่าปัจจุบันความเชื่อทางวิทยาศาสตร์จะก้าวไกล และสามารถตอบคำถามได้มากมายเกี่ยวกับโลก แต่ในขณะเดียวกันก็ยังคงมีความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์อยู่อีกเป็นจำนวนมากในสังคม เพราะความเชื่อทาง

วิทยาศาสตร์ไม่สามารถตอบสนองทางด้านจิตใจของมนุษย์ได้ทั้งหมด ทำให้มนุษย์ต้องการความมั่นคงทางด้านจิตใจ ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามศาสนาและความเชื่อ เช่น การเข้าวัดทำบุญของพุทธศาสนิกชน พิธีกรรมของคนไทยเชื้อสายจีน ที่มีต่อการสักการะบูชารูปเคารพที่ประดิษฐานอยู่ในศาลเจ้า (กนกพร เจริญแสนสวย. 2552)

พิธีกรรมที่น่าสนใจและถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติของคนไทยเชื้อสายจีน ที่สืบทอดจากอดีตจนถึงปัจจุบัน คือ “พิธีกรรมการไหว้เจ้า” ซึ่งวัตถุประสงค์ของการไหว้เจ้า คือ เสริมสร้างสิริมงคล และนำมาซึ่งความสุขความเจริญรุ่งเรืองแก่ตนเองและครอบครัว ด้วยความเชื่อสืบทอดกันมาว่า ในหนึ่งปีนั้นคนเรามากจะมีสิ่งเลวร้ายหรือเรื่องอัปมงคลจนทำให้เกิดอุปสรรค อาทิ การเจ็บไข้ได้ป่วย การเงิน การงานติดขัดไม่ราบรื่น พบแต่ความลำบาก เป็นนัยว่าดวงชะตาชีวิตไม่ดี จึงก่อให้เกิดพิธีกรรมการไหว้เจ้า และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อบรรเทาความทุกข์ที่เกิดขึ้นและเป็นการวิงวอนต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ให้ช่วยดลบันดาลให้พบแต่ความสุขความเจริญ ทำมาค้าขึ้น ธุรกิจเจริญรุ่งเรือง มีสุขภาพแข็งแรง ครอบครัวลูกหลานเป็นคนดี นอกจากนี้ยังมีการไหว้บรรพบุรุษ เพื่อแสดงถึงความกตัญญูต่อบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว ด้วยธรรมเนียมปฏิบัติของคนไทยเชื้อสายจีนที่มีการสืบทอดอย่างเคร่งครัดนี้ ได้ฝังรากลึกในสังคมไทย เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรมในรูปแบบสังคมพหุวัฒนธรรม คนไทยจึงถือเอาธรรมเนียมปฏิบัติของคนไทยเชื้อสายจีนมาปรับใช้ให้เข้ากับบริบทสังคมไทย อาทิ คนไทยที่ไม่มีเชื้อสายจีนบางส่วนก็รับเอาธรรมเนียมที่คนไทยเชื้อสายจีนเช่นไหว้บรรพบุรุษในช่วงเทศกาลตรุษจีนมาใช้ โดยการเลือกเครื่องเซ่นไหว้ เครื่องสักการะตามรูปแบบของคนไทยเชื้อสายจีนมาใช้ไหว้บรรพบุรุษ ไหว้ศาลพระภูมิเจ้าที่ หรือแม้กระทั่งการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา แม้ว่าคนไทยกับคนจีนจะนับถือพระพุทธศาสนาต่างนิกายกัน คือ จีนนิกายและไทยเถรวาท แต่ก็มีคนไทยจำนวนไม่น้อยที่นิยมเข้าไปไหว้พระไหว้เจ้า หรือประกอบพิธีกรรมที่สืบเนื่องเกี่ยวกับความเชื่อของคนจีนในวัดจีนมหายาน เช่น การทำพิธีแก้ปีชงที่วัดมังกรกมลาวาส หรือ วัดเล่งเน่ยยี่ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นวัดที่คนจีน คนไทยเชื้อสายจีน และคนไทยนิยมเข้าไปทำบุญเป็นจำนวนมาก และมีแนวโน้มเพิ่มจำนวนมากขึ้นในทุก ๆ ปี

จากแนวโน้มการเพิ่มจำนวนของกลุ่มนักท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษด้านการท่องเที่ยวเชิงศาสนา (Spiritual Tourism) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย โดยทำการศึกษาลักษณะของพุทธสถาน ซึ่งประกอบไปด้วย จุดเด่น เอกลักษณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก ศักยภาพในการรองรับ และการเข้าถึง รวมถึงการสื่อสารด้านคุณค่าของพิธีกรรมต่าง ๆ ที่ผู้มาประกอบพิธีกรรมรับรู้ ความรู้และความเข้าใจในการประกอบพิธีกรรมในพุทธสถาน โดยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดนี้ มาวิเคราะห์เพื่อออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย และเป็นอีกหนึ่งทางเลือกใหม่ให้นักท่องเที่ยวกลุ่มความสนใจพิเศษด้านการท่องเที่ยวเชิงศาสนา

กลุ่มแสงบุญ ได้เลือกเดินทางเพื่อตอบสนองความพึงพอใจของตนเอง และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ การพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิดความสมดุล และยั่งยืนผ่านการตลาดเฉพาะกลุ่ม การส่งเสริมวิถีไทย และการสร้างความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อสำรวจองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรท่องเที่ยว และมรดกทาง วัฒนธรรมของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
2. เพื่อสำรวจความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อพุทธสถานจีนใน เขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
3. เพื่อจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสัริมงคลของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ทราบ

1. ทำให้ทราบถึงองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรท่องเที่ยว และมรดกทาง วัฒนธรรมของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
2. ทำให้ทราบถึงข้อมูลความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว เพื่อเป็น แนวทางในการจัดเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสัริมงคลของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
3. ทำให้ได้เส้นทางท่องเที่ยวเสริมสัริมงคลของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย และเป็นข้อมูลในการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวแก่ หน่วยงาน นักท่องเที่ยว และบุคคลอื่นที่สนใจ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพุทธสถานจีนทั้ง 3 เขต ได้แก่ เขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย สถานที่ละ 1 คน จำนวนทั้งหมด 30 คน และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา เป็นจำนวนทั้งสิ้น 385 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) แบ่งเป็น ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล

1.1.1 เพศ

1.1.2 อายุ

1.1.3 ระดับการศึกษา

1.1.4 อาชีพ

1.1.5 รายได้

1.2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเสริมสรีรมงคลในพุทธสถานจีนของนักท่องเที่ยว

1.3 ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน

1.4 ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน

1.5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ เส้นทางท่องเที่ยวเสริมสรีรมงคลของ

พุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **พุทธสถานจีน** หมายถึง วัดและสำนักสงฆ์ฝ่ายมหายาน สังกัดคณะสงฆ์จีนนิกายแห่งประเทศไทยและศาลเจ้าจีนในเขตกรุงเทพมหานคร

2. **การท่องเที่ยวเชิงศาสนาและจิตวิญญาณ** หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางพุทธสถานจีนในกรุงเทพมหานคร ที่สะท้อนถึงศิลปวัฒนธรรมในด้านต่าง ๆ เช่น ศาสนา พิธีกรรม วิถีความเป็นอยู่ของชุมชน โดยนักท่องเที่ยวสามารถใช้สถานที่ต่าง ๆ เป็นแหล่งเรียนรู้ทางศาสนาและเป็นที่พึ่งทางจิตใจ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองได้

3. **เส้นทางท่องเที่ยวเสริมสรีรมงคล** หมายถึง แนวทางการสัญจรที่กำหนดขึ้นสำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อให้สามารถพบเห็น หรือเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและจุดที่น่าสนใจต่าง ๆ ได้ง่าย สะดวกปลอดภัย พร้อมทั้งได้ที่พึ่งทางจิตใจ ได้รับความรู้และความสบายใจจากการใช้เส้นทางที่จัดทำขึ้น

แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตและความเชื่อของผู้คนที่มีมาอย่างยาวนาน และแสดงให้เห็นถึงการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมจีน ทั้งในด้านภูมิปัญญา พิธีกรรม ความรู้ทั่วไป

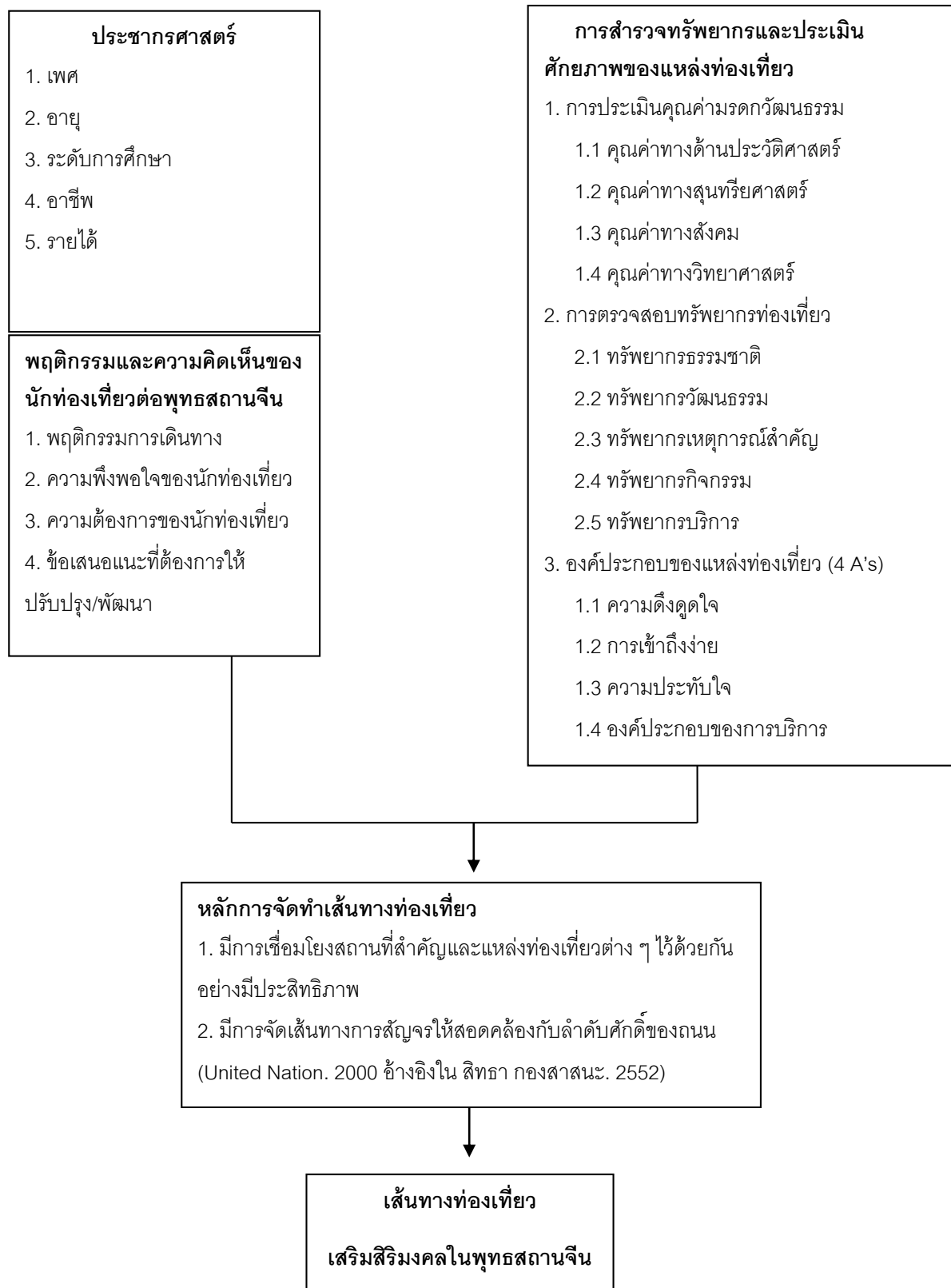
4. ความเชื่อและพิธีกรรมในพุทธสถานจีน หมายถึง การยอมรับนับถือหรือยึดมั่นในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่ปลูกฝังสืบต่อกันมาหลายชั่วอายุคน ความเชื่อถือเป็นคติชนวิทยาประเภทผสม มีลักษณะของวัจนภาษา ได้แก่ บทสวดมนต์ และอวัจนภาษา คือ กิริยาท่าทางประกอบพิธีกรรม ซึ่งแสดงออกในรูปแบบการประกอบกิจกรรมที่สืบเนื่องมาจากความเชื่อในเรื่องเทพเจ้า ไสยศาสตร์ และความต้องการที่จะทำให้เกิดสิริมงคล มักกระทำในวัดหรือศาลเจ้าจีน

5. เทพเจ้า หมายถึง เทพเจ้า หมายถึง เทวดาผู้เป็นใหญ่ตามความเชื่อแบบพหุเทวนิยม ซึ่งเชื่อว่ามีอำนาจควบคุมธรรมชาติได้ หรือเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ โดยการกราบไหว้ขอพร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวความคิด ทฤษฎี เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการกำหนดตัวแปร กรอบแนวความคิด ตลอดจนแนวทางในการดำเนินการวิจัยโดยใช้แนวความคิด ทฤษฎี และผลงานที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและจิตวิญญาณ
3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณค่าและการประเมินคุณค่าของมรดกวัฒนธรรม
4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยว
5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว
6. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดเส้นทางท่องเที่ยว
7. ข้อมูลทั่วไปของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว

1.1 ความหมายของทรัพยากรการท่องเที่ยว

ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งที่เป็นประโยชน์และมีคุณค่าต่อการท่องเที่ยว เป็นสิ่งดึงดูดหรือจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปเยือนหรือไปท่องเที่ยว ซึ่งอาจเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือสิ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์และสืบทอดเป็นมรดกทางวัฒนธรรม (ทิพวรรณ พุ่มมณี. 2546)

ทรัพยากรการท่องเที่ยว (Tourism Resources) หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติ และสิ่งมีชีวิต ที่มีคุณค่า ที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมไปถึงวิถีชีวิต วัฒนธรรม เทศกาล งานประเพณีประจำปีของผู้คนในชุมชนนั้น ๆ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งดึงดูดใจ หรือ “จุดขาย” ของการท่องเที่ยว ให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือนครั้งแล้วครั้งเล่า ทรัพยากรการท่องเที่ยว อาจหมายถึง สิ่งแวดล้อมของมนุษย์ สิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่รอบตัวมนุษย์ทั้งสิ่งมีชีวิต และสิ่งที่ไม่มีชีวิต (นิศา ชัชกุล. 2555)

แหล่งท่องเที่ยวหรือทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชม และเป็นมรดกที่ทรงคุณค่าของประเทศ สามารถให้คุณค่าเชิงการท่องเที่ยว เช่น ความสวยงามตามธรรมชาติ คุณค่าเชิงประวัติศาสตร์

ศิลปวัฒนธรรม และการเรียนรู้ประสบการณ์ใหม่ของนักท่องเที่ยว (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา และ เพ็ญศิริ ศรีคำภา. 2557)

1.2 ประเภทของทรัพยากรการท่องเที่ยว

พรทิพย์ กิจเจริญไพศาล (2553) กล่าวว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยว สามารถแบ่งย่อยเป็น ประเภทต่าง ๆ ได้หลายรูปแบบตามแนวความคิดและวัตถุประสงค์ แต่ภาพรวมของการท่องเที่ยว นั้นสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ โดยยึดจากเป้าหมายการไปชมของนักท่องเที่ยวเป็นหลัก คือ

1. ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ได้แก่ สภาพภูมิอากาศ และ ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น น้ำตก ภูเขา ทะเล ป่าไม้ ฯลฯ ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น แต่ทรัพยากรทั้งสองลักษณะต่างก็ต้องมีต้นทุนในการดูแลรักษาเหมือนกัน คุณภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติจำเป็นต้องได้รับการดูแลรักษาในรูปแบบของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน รวมทั้งการวางมาตรฐานการดูแลรักษาทรัพยากรดังกล่าว เนื่องจากกิจกรรมการท่องเที่ยวสามารถส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นสิ่งเปราะบางได้

2. ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้าน ประวัติศาสตร์ ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมและสังคม และทรัพยากรการท่องเที่ยวด้าน บันเทิงและพลัดเพลิน

2.1 ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ ประวัติศาสตร์ คือ วัฒนธรรม วิถีชีวิต หรือเหตุการณ์ที่สืบสานกันมาตั้งแต่อดีต โดยส่วนใหญ่การนำเสนอประวัติศาสตร์ในรูปแบบของทรัพยากรการท่องเที่ยวจะอยู่ในรูปของโบราณสถาน โบราณวัตถุและสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้ คือ

2.1.1 สงคราม เช่น กำแพงเบอร์ลินที่กั้นระหว่างเบอร์ลินตะวันออกและเบอร์ลิน ตะวันตก ในเยอรมนี และสะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรี เป็นต้น

2.1.2 ศาสนา เช่น บูโรบูโด ในอินโดนีเซีย พุทธคยา ในอินเดีย นครวัด นครธม ในกัมพูชา

2.1.3 ผู้คนที่อาศัยในท้องถิ่น เช่น บ้านวิลเลียม เซ็คสเปียร์ ในอังกฤษ อนุสาวรีย์ ทำวสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา

2.1.4 ชนชั้นการปกครอง (รัฐบาลหรือพระมหากษัตริย์) เช่น อาคารรัฐสภาของ สหรัฐอเมริกาในกรุงวอชิงตัน ดี ซี พระราชวังบัคกิงแฮม ในอังกฤษ พระราชวังบางปะอิน ในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา เป็นต้น

2.2 ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมและสังคม แต่ละประเทศต่างก็มี วัฒนธรรมและวิถีชีวิตทางสังคมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ทั้งที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ ลักษณะความเป็นอยู่ ของผู้คน ภาษา เทศกาล ประเพณีพิธีกรรมทางศาสนา ศิลปหัตถกรรม การแต่งกาย การละเล่น การ บันเทิงต่าง ๆ สถาปัตยกรรม เป็นต้น และที่เป็นนามธรรม ที่แสดงออกทางด้านความคิด ความเชื่อ ทัศนคติ ภูมิปัญญาชาวบ้าน เป็นต้น

2.3 ทรัพยากรการท่องเที่ยวด้านบันเทิงและความเพลิดเพลิน ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทนี้ หมายถึง สถานที่หรือกิจกรรมที่สร้างความบันเทิงและความเพลิดเพลินให้แก่ นักท่องเที่ยวทุกประเภท อาทิ สวนสาธารณะ สวนสนุก แหล่งบันเทิงยามค่ำคืน โรงละคร โรงภาพยนตร์ เป็นต้น

นิศา ชัชกุล (2555) กล่าวว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวหรือสิ่งแวดล้อมทางการท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ (Natural Environment) จำแนกย่อย ได้ 2 ชนิด

1.1 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment) เช่น ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ธรณีวิทยา ทัศนียภาพ ได้แก่ ภูเขา ภูเขาไฟ น้ำพุร้อน เป็นต้น

1.2 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพหรือชีวภูมิศาสตร์ (Bio – geo - graphical Environment) เช่น ป่าไม้ สัตว์ป่า สัตว์น้ำ และพืชพันธุ์ธรรมชาติ เป็นต้น

2. ประเภทวัฒนธรรม (Culture Environment) หรือสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นแบ่งได้เป็น 2 ชนิด

2.1 ประวัติศาสตร์โบราณวัตถุสถานและศาสนสถาน เป็นสิ่งก่อสร้างที่เกี่ยวข้องหรือ เป็นหลักฐานสำคัญทางประวัติศาสตร์โบราณคดีและศาสนา

2.2 ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี เทคโนโลยี และกิจกรรมต่าง ๆ เช่น วิถีชีวิต งาน ประเพณี เป็นต้น

1.3 ทรัพยากรการท่องเที่ยวเสริมเสริมมิ่งคลในพุทธสถานจีน

1. พุทธสถานจีน คือ วัดจีนและศาลเจ้าที่สร้างขึ้นในประเทศไทย ได้รับการถ่ายทอด สภาพทางวัฒนธรรมจีนจากประเทศจีนมา จนมีการผสมผสานให้เข้ากับวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังนั้น ใน ศาลเจ้าหรือวัดจีนจึงมีวัฒนธรรมจีนขึ้นปนกับวัฒนธรรมไทยอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ วัดและศาลเจ้า บางแห่งมีทั้งพระพุทธรูปของไทยและเทพเจ้าของจีนปะปนกัน โดยไม่แบ่งแยก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการ ผสมผสานกันทางวัฒนธรรมของไทยและจีน นอกจากนี้แล้ว ผู้ที่ศรัทธามาไหว้ที่ศาลเจ้าก็ไม่ใช่แต่คน จีนเท่านั้น แต่จะมีคนไทยเป็นจำนวนมากเข้าไปกราบไหว้ด้วย

พรพวรรณ จันทโรนานนท์ (2546) กล่าวว่า สาเหตุของการสร้างศาลเจ้า สามารถแบ่งได้ ดังนี้

1. สร้างเพื่อเป็นที่พึ่งทางใจ เป็นการแสดงออกถึงความกตัญญูในเทพเจ้าที่ช่วยปกป้องให้เดินทางปลอดภัย เห็นได้จากคณะจิวแต่จิวที่เดินทางจากมณฑลกวางตุ้งมายังกรุงเทพมหานคร เพื่อมาสักการะเทพปุ้นเถ่ากง โดยคณะจิวจะล่องมาตามคลองปุ้นเถ่ากง (ถนนทรงวาด) และเมื่อมาถึงศาลเจ้า คนในคณะจิวจะเอาน้ำในคลองล้างหน้า จากนั้นก็แสดงจิวถวายเทพปุ้นเถ่ากง 1 คืน แล้วจึงเริ่มแสดงจิวเร่ในที่ต่าง ๆ และเมื่อคณะจิวจะกลับประเทศก็จะเข้ามากราบลาเทพปุ้นเถ่ากง เพื่อขอให้คุ้มครองในการเดินทางกลับสู่ประเทศจีนอย่างปลอดภัย

2. สร้างเพื่อเป็นศาลเจ้าประจำตระกูล การสร้างศาลเจ้าประจำตระกูลมีมาตั้งแต่ในอดีต ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นที่กราบไหว้บรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว พระมหากษัตริย์ก็มีศาลเจ้าประจำราชวงศ์ เรียกว่า “ไต้เมี่ยว” ในกรุงเทพมหานคร ก็มีศาลเจ้าเซ่ซิมของชาวจีนฮกเกี้ยนตระกูลเซ่ซิม

3. สร้างศาลเจ้าขึ้นตามความนิยม หากสังเกตจะพบว่า ตลาดเกือบทุกแห่งที่มีชุมชนชาวจีนอาศัยอยู่ จะมีศาลเจ้าประจำตลาด โดยทั่วไปศาลเจ้าประเภทนี้มักเป็นศาลที่มีขนาดเล็กและเทพที่ประดิษฐานเป็นประธานในศาลมักเป็นเทพปุ้นเถ่ากง แต่บางศาลเจ้าก็มีเทพธิดาเทียนโหว เช่น ศาลเจ้าแม่ทับทิมที่ตลาดแสงทิพย์ ย่านพระโขนง เทพไต่ฮ้อจิ้นยั้งที่ตลาดชอยภาวนา ย่านลาดพร้าว และเทพสิงโตทองที่ตลาดพรานนก ย่านบางกอกน้อย เป็นต้น กล่าวกันว่าตลาดเจ้าสัวนิยม คือ ตลาดของชาวจีนที่สร้างขึ้นครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 6 โดยภายในตลาดมีการสร้างศาลเจ้าและกิจกรรมของตลาดก็รุ่งเรืองมาก ทำให้ตลาดต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นในระยะต่อมาได้มีการสร้างศาลเจ้าประจำตลาดตามไปด้วย

4. สร้างขึ้นเพื่อแก้บน ชาวจีนเมื่ออพยพเคลื่อนย้ายเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย ระยะแรกต่างก็เต็มไปด้วยการแข่งขันกันอย่าง เพราะทุกคนต้องต่อสู้เพื่อตนเอง ซึ่งกลุ่มที่อ่อนแอก็ต้องหาที่พึ่งพาทางด้านจิตใจให้มีความเข้มแข็ง ดังนั้นการบนบานศาลกล่าวจึงดูเป็นเรื่องธรรมดา เมื่อได้สมปรารถนาแล้วจึงได้มีการแก้บน ชาวจีนนักธุรกิจบางคนถึงกับบนด้วยการสร้างศาลเจ้าถวายเทพ เช่น ศาลเจ้าตลาดเจ้าพระยา เขตบางพลัด และศาลเจ้าตลาดหมอชิต

5. สร้างเพื่อการค้า อาจกล่าวได้ว่า ศาลเจ้านั้นทำหน้าที่เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้แก่ผู้เคารพศรัทธาที่เข้ามาสักการะบูชาเทพเจ้าในศาลเจ้า ในขณะที่เดียวกันศาลเจ้าก็ทำหน้าที่เป็นแหล่งรายได้ของเจ้าของศาลเจ้าที่ได้จากเงินค่าธูปเทียน และเงินทำบุญเพื่อนำมาปรับปรุงศาลเจ้าให้ดีขึ้น ซึ่งชาวจีนที่เข้ามากราบไหว้ในศาลเป็นชาวจีนต่างกลุ่ม ต่างภาษา มีความเชื่อมั่นในรูปแบบที่แตกต่างกันไป ดังนั้นหากเจ้าของศาลต้องการจะให้มีความกราบไหว้และทำบุญมากขึ้น ก็จะต้องเพิ่มรูปเคารพตามความประสงค์ของผู้มากราบไหว้ โดยปรากฏการณ์เช่นนี้จะสังเกตเห็นได้โดยทั่วไป

6. สร้างด้วยความศรัทธาในความศักดิ์สิทธิ์ ศาลเจ้าชนิดนี้เกิดขึ้นเนื่องจากความศักดิ์สิทธิ์ของเทพโดยผ่านทางคนทรง ในขั้นต้นจะเริ่มจากแท่นบูชาและรูปเคารพที่บ้าน ต่อมาเทพแสดงปาฏิหาริย์ต่าง ๆ ให้ผู้ที่มากราบไหว้พบเห็นมากขึ้นจนทำให้เกิดความเชื่อถือศรัทธาถึงกับบริจาคที่ดินและทรัพย์สินให้ก่อตั้งศาลเจ้าขึ้นมา เช่น ศาลเจ้าจี่กงและศาลเจ้าเหิงเจียที่ริมคลองประปาประชาชื่น เป็นต้น

กองนโยบายแผนงาน สำนักงานกรุงเทพมหานคร (2555) กล่าวว่า ศาลเจ้าในกรุงเทพมหานครนั้นมีเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เพราะความแตกต่างของกลุ่มชาวจีนในสังคมไทยนั่นเอง การแบ่งประเภทของศาลเจ้า จึงแบ่งโดยมีกฎเกณฑ์ ดังนี้

1. แบ่งตามประเภทของกลุ่มภาษาชาวจีน

1.1 ศาลเจ้าจีนฮกเกี้ยน ศาลเจ้าที่เก่าที่สุดในกรุงเทพมหานคร คือ ศาลเจ้าจิหนันเมี้ยว ริมคลอง บางไผ่โก่เดิม เนื่องจากศาลเก่าทรุดโทรมและบริเวณศาลบางส่วนถูกตัดเป็นถนน ศาลเจ้าจึงถูกรื้อทิ้งแล้วสร้างใหม่ ในบริเวณใกล้เคียงในปี พ.ศ. 2499

1.2 ศาลเจ้าจีนแคะ ศาลเจ้าที่เก่าที่สุด คือ ศาลเจ้าซำใน (พ.ศ. 2390) ทำดินแดง ธนบุรี

1.3 ศาลเจ้าจีนแต้จิ๋ว ศาลเจ้าที่เก่าที่สุด คือ ศาลเจ้าบ้านหม้อ (อายุประมาณ 200 ปี)

1.4 ศาลเจ้าไหหลำ ศาลเจ้าที่เก่าที่สุด คือ ศาลเจ้าแม่ทับทิม (พ.ศ. 2384) อยู่บริเวณสามเสน เวิ้งสะพานซังฮี้ ฝั่งพระนคร

1.5 ศาลเจ้าจีนกวางตุ้ง ศาลเจ้าของชาวจีนกวางตุ้งในกรุงเทพมหานครมีเพียงที่เดียว คือ ศาลเจ้าประจำสมาคมกวางตุ้งหรือที่เรียกว่า ศาลเจ้ากงจิวถั่ง (พ.ศ. 2423)

2. แบ่งตามศาสนา

2.1 ศาลเจ้าที่มาจากศาสนาเต๋าและความเชื่อพื้นบ้าน เกือบทั้งหมดของศาลเจ้าในกรุงเทพมหานคร จะเป็นศาลเจ้าที่สร้างขึ้นในศาสนาเต๋า และสร้างขึ้นตามความเชื่อพื้นบ้าน

2.2 ศาลเจ้าที่มาจากพุทธศาสนา เป็นศาลเจ้าที่มีมูลเหตุของการสร้างมาจากพุทธศาสนา และมีรูปเคารพองค์ประธานเป็นพระภิกษุชาวจีนในพุทธศาสนา และเป็นบุคคลที่ทำคุณงามความดี จนเมื่อมรณภาพผู้คนก็ยกย่องนับถือ และเคารพกราบไหว้ดูเจตพองค์หนึ่ง

3. แบ่งโดยใช้เกณฑ์ในเรื่องของกรรมสิทธิ์ความเป็นเจ้าของ

3.1 ศาลเจ้าที่ขึ้นทะเบียนเป็นศาลเจ้าตามกฎหมายที่ดี ว่าด้วยที่กุศลสถานชนิดศาลเจ้า เป็นศาลเจ้าที่อยู่ในกำกับดูแลของทางราชการ โดยกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จะถือ

กรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดินแทนศาลเจ้า เพื่อปกป้องรักษาที่ของศาลเจ้าแทนมหาชน มิให้ผู้ใดนำที่ดินของศาลเจ้าไปใช้ประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง

3.2 ศาลเจ้าเอกชน เป็นศาลเจ้าที่เอกชนถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เช่น ศาลเจ้าประจำตระกูลของคนจีน ศาลเจ้าประเภทนี้ทางราชการกำกับดูแลตามกฎหมายอื่น เช่น กฎหมายควบคุมอาคาร กฎหมายสาธารณสุข ฯลฯ

2. ความเชื่อทางศาสนาของชาวไทยเชื้อสายจีน

เสรี พงษ์พิศ (2538) กล่าวว่า ชาวจีนเป็นกลุ่มคนที่อพยพมาจากเมืองจีนหลายระลอก นับตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นต้นมา นับเป็นกลุ่มคนจำนวนมากที่สุด ที่อพยพมาจากประเทศอื่น และยังคงรักษาความเชื่อ และประเพณีของตนไว้ได้อย่างมีเอกลักษณ์ แม้ว่าส่วนหนึ่งจะปรับตัว หรือถูกกลืนไปกับวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมในสังคมไทย

ลักษณะความเชื่อทางศาสนาของชาวจีนในประเทศไทย ผสมผสานความเชื่อของพุทธศาสนา การบูชาบรรพบุรุษ ลัทธิเต๋า ลัทธิขงจื้อ และการนับถือเทพเจ้า ชาวจีนจะนิยมไหว้เจ้า และไหว้บรรพบุรุษ ในขณะที่เดียวกันก็ทำบุญตักบาตร หรือให้ลูกบวชเรียนในพุทธศาสนา โดยไม่ถือว่ามีความขัดแย้งกัน

ความเชื่อดั้งเดิมที่ชาวจีนรับมาจากบรรพบุรุษที่สำคัญ คือ

1. ลัทธิขงจื้อ เป็นคำสอนที่มีความสำคัญ ซึ่งอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมไว้อย่างชัดเจน คือ ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูกหลาน ความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง หรือผู้ใหญ่กับผู้เยาว์ ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับครอบครัว นอกนั้นยังมีรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของผู้คนในระดับต่าง ๆ ที่สำคัญ คือ การเน้นความกตัญญูต่อบิดาแม่ และบรรพบุรุษ

2. ลัทธิเต๋า เป็นคำสอนทางปรัชญา ที่ว่าด้วยชีวิตกับธรรมชาติ สอนให้บุคคลดำเนินชีวิตโดยไม่ฝืนธรรมชาติ รู้จักตนเอง เอาชนะตนเอง รู้จักพอ สอนให้รู้จักสันโดษ สอนว่า การปกครองที่ดีนั้น ไม่ควรใช้อำนาจมาก ไม่ควรมีกฎระเบียบมาก ให้เป็นไปโดยธรรมชาติ เหมือนชีวิตในครอบครัวเดียวกัน ต่อมาลัทธิเต๋าได้ปรับตัว ผสมผสานกับพุทธศาสนานิกายมหายานในจีน ทำให้เกิดมีซั่มเมง (ไตรสุทธิ) หรือพระผู้บริสุทธ์ทั้งสาม คือ เล่าจื้อ ฟอนโกสี (เทพผู้สร้างโลก) และเจ็กเซียนฮ่องเต้ เป็นต้น

3. พุทธศาสนามหายาน นอกจากจะชี้ทาง เพื่อการพ้นทุกข์ เหมือนคำสอนของพุทธศาสนา ฝ่ายเถรวาท ยังมีการผสมผสานกับความเชื่ออื่น ๆ มีพระพุทธรูป และพระโพธิสัตว์จำนวนมากมาย พระพุทธรูปองค์สำคัญที่สุด คือ พระอมิตาภะ และพระโพธิสัตว์องค์สำคัญที่สุด คือ

พระอวโลกิเตศวร หรือกวนอิม หัวใจการปฏิบัติธรรม คือ ต้องมีทั้งปัญญา และกรุณา ควบคู่กันไป เน้นการละความเห็นแก่ตัว และทำประโยชน์แก่ส่วนรวม ซึ่งเป็นที่มาขององค์กรการกุศลต่าง ๆ เช่น มูลนิธิ ป่อเต็กตึ๊ง โรงพยาบาลหัวเฉียว ถนน ศาลา โรงธรรม เป็นต้น

4. การนับถือเทพเจ้า เป็นความเชื่อที่เก่าแก่ที่สุดที่บรรพบุรุษได้ถ่ายทอดมา มีเทพเจ้าประจำสถานที่ ทะเล ภูเขา ป่า แม่น้ำ บ้านเรือน ประจำอาชีพ เทพเจ้าชั้นสูงที่มีคุณธรรมเป็นเลิศ ได้แก่ เทพเจ้ากวนอู เจ้าแม่ทับทิม เป็นต้น เทพเจ้าชั้นสูงสุด ได้แก่ พระพุทธเจ้า พระโพธิสัตว์ และเทพเจ้าที่ถือว่า เป็นเซียนต่าง ๆ เช่น ไบ๊ยเซียน เป็นต้น จะมีศาลเจ้าขนาดต่าง ๆ สร้างไว้ในชุมชน หรือสถานที่ต่าง ๆ เพื่อการสักการะ

3. พิธีกรรมเสริมสิริมงคลในพุทธสถานจีน

บุญยิ่ง ไ่ว่ซุซสิริ (2543) กล่าวว่า พิธีกรรมที่สำคัญในศาลเจ้าจีน มีดังนี้

1. การทิ้งกระดาษ จะจัดขึ้นในวันที่ 15 เดือนที่ 7 จันทรคติของจีน เป็นวันเทศกาลจงหยวน คือ วันสารทจีน ในวันที่หรือก่อนหลังจากวันจงหยวนในช่วงเดือน 7 นี้ ชาวจีนนิยมจัดงานทิ้งกระดาษโปรยทาน มีการเซ่นไหว้ดวงวิญญาณไม่มีญาติ เป็นการโปรยทาน แจกทานแก่สัมภเวสีและคนยากจนที่มีชีวิต นับเป็นเทศกาลที่มีความสำคัญยิ่งรองจากเทศกาลตรุษจีน วัฒนธรรมจีนให้ความสำคัญในเรื่องความกตัญญูเป็นอย่างมาก และเทศกาลจงหยวนก็มีจุดมุ่งหมายด้านการส่งเสริมความกตัญญูที่สอนให้คนรำลึกและนับถือบรรพบุรุษ

2. เทศกาลกินเจ จะจัดขึ้นทุกวันที่ 29 หรือ 30 เดือน 8 ถึงวันที่ 9 เดือน 9 จันทรคติของจีน เป็นวันเทศกาลกินเจของชุมชนชาวจีนในประเทศไทย ผู้ที่ถือธรรมเนียมนี้จะต้องสวมใส่ชุดขาว และต้องกินเจติดต่อกัน 10 วัน และในระหว่างเทศกาลนี้ก็จะมีพิธีกรรมต่าง ๆ โดยในวันแรกจะมีการตั้งเส้าไม้ใหญ่ในบริเวณมณฑลพิธี พระ หรืออุบาสกผู้ประกอบพิธีจะทำการกราบไหว้ และอัญเชิญเทพเจ้าทั้งเก้าลงมาจากสรวงสวรรค์ เพื่อเสด็จลงมาเป็นประธานของงานนี้ โดยก่อนทำพิธีจะต้องกินเจอาบน้ำ แต่งชุดขาวเพื่อความบริสุทธิ์สะอาด แล้วจุดตะเกียง 9 ดวงไว้บนเส้า ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของเทพเจ้าทั้งเก้า หลังจากนั้นพิธีกินเจจึงเริ่มต้นขึ้น บางแห่งเมื่อถึงวันที่ 3 ก็จะมีขบวนแห่อย่างมโหฬารไปตามถนน มีคนถือป้ายศาลที่ตั้งเทพเจ้านำทาง ทั้งนี้เพื่อให้เทพเจ้าออกโปรดช่วยเหลือประชาชนให้ผลจากภัยพิบัติต่าง ๆ จากนั้นในวันที่ 6 ตอนกลางคืนจะมีการลอยกระทง แล้ววันที่ 9 ซึ่งเป็นวันที่สำคัญที่สุดในเทศกาลนี้ คนที่นับถือและมีความเชื่อว่าเทพเจ้าจะได้ประทับติดอยู่ที่ตัวเขา ก็จะประกอบพิธีบูชาเทพเจ้า มีการเดินลุยไฟ และใช้เหล็กแหลมคมแทงแก้มทะเล ฯลฯ จากนั้นมีขบวนแห่ส่งเจ้าสู่สวรรค์

3. เทศกาลตรุษจีน เรียกอีกอย่างว่า เทศกาลหยวนเซียว ถือเอาวันที่ 1 เดือนที่ 1 ของจีน เป็นวันขึ้นปีใหม่ของคนจีน ในระหว่างเทศกาลนี้ คนจีนจะนิยมไหว้พระและเจ้า รวมไปถึงยังนิยมไหว้บรรพบุรุษของครอบครัวที่ล่วงลับไปแล้ว และไปไหว้เทพเจ้าในวัดจีนและศาลเจ้าจีน นอกจากนี้กลุ่มชาวบ้านก็จะจัดให้มีการแสดงงิ้ว เพื่อเป็นการตอบแทนที่พระเจ้าที่ให้การพิทักษ์รักษากับชาวบ้านไม่ว่าจะเป็นคนแก่หรือเด็กก็ต้องไปไหว้พระพุทธรูป เทพเจ้าที่อยู่ในศาลเจ้าที่ใกล้บ้าน มีการมอบเงินมงคลที่เรียกว่า แต้เอี้ยเพื่อนำไปใช้สู่ความโชคดีในปีต่อไป ศาลเจ้าบางแห่งก็ทำการเชิดสิงโต มังกร มีการทายปริศนาเพื่อเป็นการเฉลิมฉลอง

4. เทศกาลวันเกิด - วันบรรลุนิติภาวะของเทพเจ้า ทุกศาลเจ้าจะมีเทพประธาน ที่เป็นที่นับถือ เมื่อถึงวันเกิดหรือวันบรรลุนิติภาวะของเทพเจ้าประจำศาล ศาลเจ้านั้นก็จะมีพิธีไหว้อย่างมโหฬาร ตัวอย่างเช่น วันที่ 19 จันทรคติ เดือนที่ 2 ของจีน เป็นวันเกิดของเจ้าแม่กวนอิม วันที่ 19 จันทรคติ เดือนที่ 6 ของจีน เป็นวันที่เจ้าแม่กวนอิมทรงออกบวช และวันที่ 19 จันทรคติ เดือนที่ 9 ของจีน เป็นวันที่เจ้าแม่กวนอิมบรรลุนิติภาวะ ดังนั้นทั้ง 3 วันนี้ ที่ศาลเจ้าแม่กวนอิมจะจัดพิธีไหว้ สำหรับวันเกิด - วันบรรลุนิติภาวะ ของเทพเจ้าอื่น ๆ ก็จะมีการไหว้อย่างนี้เช่นกัน โดยคนที่อยู่เฝ้าดูแลศาลเจ้าจะจำวันต่าง ๆ เหล่านี้ได้ดี

5. พิธีงเด็ก เป็นการนำคำ 2 คำมารวมกัน คือ คำว่า “กง” ซึ่งทางพระพุทธศาสนามหายาน หมายถึง การกระทำในสิ่งที่ถูกที่ชอบเป็นประโยชน์แทนวิญญานผู้มรณะ อันจะเป็นผลให้บังเกิดบุญราศีทางสุคติกับวิญญานผู้มรณะ แล้วคำว่า “เต็ก” หมายถึง กุศลกรรมอันเกิดจากการกระทำดี อันจะมีผลให้อ่านาคคุณพระรัตนตรัย และเทพเจ้าที่ศักดิ์สิทธิ์ดลบันดาลให้ดวงวิญญานของผู้มรณะรู้ถึงความสุขอย่างแท้จริง พิธีงเด็กกล่าวกันว่าเกิดขึ้นเป็นครั้งแรกในสมัยราชวงศ์จิ้น (พ.ศ. 808 - 963) แห่งประเทศจีน หลังจากนั้นก็กลายเป็นประเพณีนิยมที่ปฏิบัติกันทั่วไป ครั้นเมื่อเวลาบิดามารดาหรือญาติพี่น้อง และผู้มีอุปการคุณ ถึงแก่มรณะไปแล้วก็จะทำพิธีงเด็กอุทิศส่วนกุศลไปให้ ในการประกอบพิธีงเด็กนั้น จะเชิญพระสงฆ์มาสวดมนต์ เพื่อขอขบารมีอภิบาลของพระพุทธเจ้าช่วยโปรดสัตว์เพื่อช่วยให้ดวงวิญญานของผู้ตายไปสู่สวรรค์ นอกจากนี้ในพิธียังมีการเผาเครื่องกระดาษที่ทำเป็นรูปตึก เครื่องเรือนเครื่องใช้ต่าง ๆ รถยนต์ วิทย์ โทรทัศน์ ลูก คนใช้ และหีบบรรจุเงินเพื่อให้ผู้ตายเอาไปใช้หนี้ที่ค้างอยู่ในเมืองมนุษย์ กรณีที่มีการทวงหนี้สินเกิดขึ้นที่ยมภูมิ

6. การเสี่ยงเซียมซีและแก้บน จะพบเห็นได้เกือบทุกแห่งของวัดจีนและศาลเจ้าจีน คนที่ประสบปัญหาได้รับความลำบากในชีวิตประจำวันและไม่สามารถแก้ปัญหาได้ มักนิยมไปไหว้เจ้าและเสี่ยงเซียมซี เพื่อขอคำชี้แนะหรือคำทำนายโชคชะตาจากเทพเจ้า ลักษณะของเซียมซีเป็นดั่งทำด้วยไม้ไผ่ที่จารึกตัวเลขแล้วใส่ไว้ในกระบะอก ผู้ที่ไปไหว้ก็จะคุกเข่าแล้วเขย่ากระบะบนนั้น เมื่อมีไม้ไผ่อันหนึ่งหลุดออกมา ก็จะอ่านเบอร์แล้วไปหาใบทำนายตามเบอร์ที่เสี่ยงได้นั้น ใบเซียมซีส่วนมากจะเป็นคำ

ทำนายที่เป็นบทกวีที่แฝงความหมาย สำหรับการแก้บนนั้นผู้ที่ได้รับผลสมความปรารถนาสิ่งใดที่ได้วอนขอไว้ก็จะไปไหว้ต่อพระเจ้าที่อำนวยพรให้ได้สิ่งที่สมหวัง เช่น การขอลูก หรือการขอให้หายป่วย เป็นต้น

2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและจิตวิญญาณ

2.1 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

ราณี อธิชัยกุล (2546) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การท่องเที่ยวเพื่อชมหรือสัมผัสศิลปวัฒนธรรมแขนงต่าง ๆ ได้แก่ สถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม ภาษาและวรรณกรรม หัตถกรรม นาฏศิลป์และดนตรี รวมทั้งเทศกาล ประเพณีและการละเล่นต่าง ๆ

พยอม ธรรมบุตร (2548) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว และสถานที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมักจะให้ความสนใจเรื่องวิถีชีวิตมรดกวัฒนธรรม ศิลปะ อุตสาหกรรม และกิจกรรมนันทนาการของชุมชนท้องถิ่น โดยนักท่องเที่ยวจะเยี่ยมชมและศึกษาแหล่งประวัติศาสตร์ ศิลปะ มหกรรมและงานแสดงสินค้าหัตถกรรม พิพิธภัณฑ์ทุกประเภท ศิลปะการแสดงและทัศนศิลป์ตลอดจนแหล่งมรดกต่าง ๆ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2556) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมว่า เป็นการท่องเที่ยวที่มุ่งศึกษาเรียนรู้สังคมและสภาพความเป็นอยู่ของท้องถิ่นต่าง ๆ โดยผ่านสิ่งที่แสดงความเป็นวัฒนธรรม เช่น ประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ประเพณี วิถีการดำเนินชีวิต ศิลปะทุกแขนง และสิ่งต่าง ๆ ที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองในการดำเนินชีวิตของบุคคลในแต่ละยุคสมัย

2.2 การท่องเที่ยวเชิงศาสนาและจิตวิญญาณ

การท่องเที่ยวเชิงศาสนา (Religious Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวในพื้นที่ที่เป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์และศาสนา และเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จุดเด่นของการท่องเที่ยวประเภทนี้มักจะขึ้นอยู่กับเรื่องราวหรือวาทกรรมความเป็นมา และประวัติศาสตร์ของสถานที่ท่องเที่ยวนั้น โดยเฉพาะการทำให้เกิด “สิ่งที่เหลือเชื่อ สิ่งที่ไม่น่าเป็นไปได้ หรือเป็นไปได้ยาก” (Dallen J. Timothy & Daniel H. Olsen. 2006 อ้างอิงใน สายชล ปัญญชิต และ ภูเบศ วณิชชานนท์. 2558)

การท่องเที่ยวเชิงศาสนา (Religious Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังศาสนสถาน หรือสถานที่ที่มีความสำคัญทางศาสนา เพื่อเยี่ยมชม บูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การนมัสการ เกจิอาจารย์ รวมไปถึงการทำกิจกรรมด้านศาสนา เช่น การนั่งวิปัสสนากรรมฐาน เพื่อให้นักท่องเที่ยว

ได้รับความรู้ ประวัติความเป็นมาของศาสนสถานต่าง ๆ พร้อมกับสามารถนำหลักธรรมคำสอนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงศาสนา ได้แก่ การเยี่ยมชมวัดอารามต่าง ๆ การไปนมัสการเกจิอาจารย์ และบูชาศาสนสถาน รวมถึง การปฏิบัติธรรมหรือนั่งวิปัสสนากรรมฐาน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2547 อ้างอิงใน สุดาทิพย์ นันทโชค. 2555)

การท่องเที่ยวเชิงจิตวิญญาณ (Spiritual Tourism) หมายถึง การรวมตัวของกลุ่มคนที่ศรัทธาในลัทธิความเชื่อนั้น ๆ จนกลายเป็นศูนย์กลางของผู้คนจากดินแดนอื่น ๆ ที่มีความคิด ความเชื่อแบบเดียวกัน จึงเดินทางมายังศูนย์กลางเพื่อสักการะสิ่งที่ตนเคารพนับถือ ซึ่งมีทั้งที่ต้องการสักการะตามหลักของศาสนาหรือสักการะขอพรในทางไสยศาสตร์ กลายเป็นรูปแบบของการเดินทางท่องเที่ยวที่รวมเอาความเชื่อ ศาสนา และไสยศาสตร์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน (จรียา อุปรานุเคราะห์. 2557)

การท่องเที่ยวเชิงศาสนาและจิตวิญญาณ นับเป็นกิจกรรมท่องเที่ยวตามความสนใจพิเศษ (Special - Interest) ในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นศาสนสถาน สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ รวมถึงสถานที่ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับความเชื่อหรือตำนานทางศาสนา เทพปกรณัม หรือแม้แต่การที่นักท่องเที่ยวร่วมประกอบพิธีกรรมทางศาสนา อาทิ การจัดกิจกรรมไหว้พระเก้า่่วัด การนมัสการพระธาตุประจำปีเกิดในประเทศไทย หรืองานบั้งไฟพญานาค จังหวัดหนองคาย เป็นต้น โดยนัยนี้การท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ จึงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการท่องเที่ยวเชิงมรดกทางวัฒนธรรมอย่างยิ่ง เนื่องจากศาสนสถานบางแห่งมีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม โดยการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและจิตวิญญาณจะให้ความสำคัญกับประเด็นศาสนามากกว่า (บุญยสฤษฏ์ อเนกสุข. 2557)

2.2.1 รูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงศาสนาและจิตวิญญาณ

การท่องเที่ยวเชิงศาสนาเป็นการท่องเที่ยวทางเลือกที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวจำนวนมาก จากเดิมการท่องเที่ยวเชิงศาสนาเป็นเพียงการแสวงบุญ หรือเดินตามเส้นทางเทพเจ้าในตำนานต่าง ๆ แต่ปัจจุบันวัตถุประสงค์ในการเดินทางอาจไม่ใช่ทางศาสนาเป็นหลัก แต่ยังมี การเดินทางพักผ่อน เรียนรู้ หรือค้นพบความหมายของชีวิต ซึ่งรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงศาสนาสามารถแบ่งตามรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

โยแมน (Yeoman. 2008), ไรท์ (Wright. 2008), พาพาทานาซี (Papathanassis. 2011) และนีมินเนน (Nieminen. 2012) (อ้างอิงใน เตรีน ทันฮา. 2557) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงศาสนาสามารถจัดแบ่งเป็น 4 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. การเดินทางเพื่อแสวงบุญ (Pilgrimages and Tours) เป็นรูปแบบการเดินทางหลักของการท่องเที่ยวเชิงศาสนาโดยนักท่องเที่ยวต่างให้ความสำคัญเพื่อศึกษาประสบการณ์ด้านศาสนา พิธีกรรมและประวัติศาสตร์ของศาสนาต่าง ๆ

2. การเดินทางเพื่อเผยแผ่ศาสนาและเป็นอาสาสมัคร (Missionary and Volunteer Travel) การเดินทางเพื่อเผยแผ่ศาสนา รวมทั้งเป็น อาสาสมัครให้ความช่วยเหลือพื้นที่ หรือจุดหมายปลายทางด้วยการสอนหนังสือให้ความรู้การรักษาโรค การสนับสนุนและพัฒนาคุณภาพชีวิตท้องถิ่น

3. การท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นกิจกรรมเทศกาลทางศาสนา (Religious Events) ซึ่งเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงศาสนาที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน โดยส่วนมากจะมีความเกี่ยวข้องกับผู้จัดการจำหน่ายบริการด้านการท่องเที่ยว (Supply) ได้แก่ ธุรกิจโรงแรม ร้านอาหาร ตัวเครื่องบิน บริษัทนำเที่ยว เป็นต้น

4. การท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการสร้างประสบการณ์ (Fellowship Travel) การท่องเที่ยวเชิงศาสนาที่มุ่งเน้นการสร้างประสบการณ์ และค้นหาความหมายแก่ชีวิตของกลุ่มบุคคลที่มีความเชื่อและความศรัทธาทางศาสนาคล้ายคลึงกัน

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับคุณค่าและการประเมินคุณค่าของมรดกวัฒนธรรม

อิโคโมสไทย (2554) กล่าวว่า มรดกวัฒนธรรม หมายถึง ผลงานสร้างสรรค์ของชนในชาติที่เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันมีคุณค่า ที่ตกทอดมาจากรุ่นก่อนเป็นประจักษ์พยานของพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ หมายถึงสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์ได้สร้างขึ้น และระบบนิเวศซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าไม่สามารถหาทดแทนได้ เป็นเครื่องหมายที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จของผู้คนในอดีต แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมที่โดดเด่น และเอกลักษณ์ของพื้นที่ที่มีการสืบทอดมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและควรค่าแก่การสืบสานต่อไปในอนาคตมรดกวัฒนธรรม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องได้ และมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้

1. มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องได้ หมายถึง มรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถจับต้องและมองเห็นได้ ได้แก่ โบราณสถาน อนุสาวรีย์ สถาปัตยกรรม อาคารกลุ่มอาคาร ย่านชุมชนท้องถิ่น เมืองเก่า แหล่งประวัติศาสตร์ แหล่งโบราณคดี แหล่งภูมิทัศน์ประวัติศาสตร์ ภูมิทัศน์วัฒนธรรม โบราณวัตถุและผลงานศิลปะแขนงต่าง ๆ เป็นต้น

2. มรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ หมายถึง มรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นนามธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่สามารถจับต้องหรือแสดงออกมาทางกายภาพได้ ได้แก่ ภูมิปัญญาความรู้ ความหมาย ความเชื่อ ความสามารถ ขนบธรรมเนียมประเพณีจารีตที่บุคคลหรือชุมชนได้สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิตอยู่ และได้ถ่ายทอดจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่งมาจนถึงปัจจุบัน

มรดกวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ ดังนั้นการประเมินคุณค่ามรดกวัฒนธรรมจึงเป็นขั้นตอนสำคัญในกระบวนการอนุรักษ์ เพื่อนำมาจัดลำดับความสำคัญ และนำมาใช้พิจารณาเลือกใช้วิธีการในการอนุรักษ์ และบริหารจัดการที่เหมาะสมเพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคม ในการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมต้องพิจารณาว่ามรดกวัฒนธรรมนั้นมีคุณค่าโดดเด่นในด้านต่าง ๆ ดังนี้

กฎบัตร Burra Charter (1999) กล่าวว่า มรดกวัฒนธรรมนั้น ประกอบด้วยคุณค่า 4 ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีของ อีโคโมส (ICOMOS, 2000 อ้างอิงในวชิรญา ตติยานนท์กุล, 2557) คือ

1. คุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์ (Historical Significance) เป็นคุณค่าที่ครอบคลุมประวัติศาสตร์ของความสวยงามทางด้านวิทยาศาสตร์และสังคม มีขอบเขตขนาดใหญ่ที่รองรับเหตุการณ์ขั้นต้นหรือกิจกรรมสำคัญ สำหรับสถานที่ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญ มีความสำคัญในการเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ การพัฒนาหรือขั้นต้นทางวัฒนธรรมที่มีบทบาทสำคัญของมนุษย์ และวิวัฒนาการของประเทศ รัฐ หรือชุมชน

2. คุณค่าทางสุนทรียศาสตร์หรือความงาม (Aesthetic Significance) เป็นคุณค่าความงามรวม ที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ทางประสาทสัมผัส

3. คุณค่าทางสังคม (Social Significance) เป็นคุณค่าความนิยมทางสังคมสถานที่ที่ได้กลายเป็นความสำคัญทั้งต่อจิตวิญญาณ มีความสำคัญต่อทางการเมือง การดำเนินไปในระดับชาติ ส่วนใหญ่หรือชนกลุ่มน้อย

4. คุณค่าทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Significance) เป็นคุณค่าทางวิทยาศาสตร์หรืองานวิจัยของสถานที่จะขึ้นอยู่กับความสำคัญของข้อมูลที่เกี่ยวข้องการหายาก การมีคุณภาพหรือข้อมูลที่สำคัญที่สามารถนำไปสู่ข้อมูลต่อไปอีกมากมาย

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยว

สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ร่วมกับมหาวิทยาลัย Oxford Brooks ได้กำหนดรูปแบบหลักการสำรวจทรัพยากรท่องเที่ยวไว้ มีประเด็นที่จะต้องเก็บข้อมูล คือ ชื่อและลักษณะ ที่ตั้ง การเข้าถึง เจ้าของ การให้บริการ ข้อมูลท่องเที่ยว การติดต่อ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545 อ้างอิงใน พิเชษฐ จันทรเมือง, 2553) ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. จำแนกทรัพยากรท่องเที่ยว

1.1 ประเภทของทรัพยากร

1.1.1 ทรัพยากรหลัก เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว

1.1.2 ทรัพยากรรอง เพื่อสนับสนุนทรัพยากรหลักในการดึงดูดนักท่องเที่ยว

1.2 ชนิดของทรัพยากร

- 1.2.1 ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น พืช สัตว์ ภูมิทัศน์ ภูมิอากาศ น้ำ
- 1.2.2 ทรัพยากรวัฒนธรรม เช่น ศาสนา มรดกวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์
- 1.2.3 ทรัพยากรเหตุการณ์สำคัญ เช่น งานมหกรรม งานแข่งขัน งานแสดงผลิตภัณฑ์
- 1.2.4 ทรัพยากรกิจกรรม เช่น นันทนาการ ผจญภัย สิ่งอำนวยความสะดวก
- 1.2.5 ทรัพยากรบริการ เช่น ที่พัก อาหาร การต้อนรับ การขนส่ง

2. สำรวจทำรายการทรัพยากรท่องเที่ยว

การสำรวจรายการทรัพยากรท่องเที่ยว 5 ชนิด คือ ธรรมชาติ วัฒนธรรม เหตุการณ์สำคัญ กิจกรรม และการบริการดังกล่าว โดยการเก็บข้อมูลรายละเอียดของสิ่งที่มีความน่าสนใจ ดึงดูดใจ ความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ ความสำคัญ คุณค่า ข่าวสาร สถานที่ตั้ง การเข้าถึงแหล่ง ผู้ดูแลรับผิดชอบจัดการ ช่วงเวลาให้บริการ การติดต่อประสานงาน ปริมาณการใช้ ผู้เข้าใช้ ลักษณะการใช้ และค่าธรรมเนียมการใช้แหล่งทรัพยากร

3. การประเมินทรัพยากรท่องเที่ยว

3.1 คุณภาพทรัพยากร คือ สิ่งที่ทำให้ทรัพยากรนั้นดีกว่า หรือด้อยกว่าทรัพยากรอื่นในสถานที่อื่น ๆ การได้รับการดูแลรักษาจุดด้อยเสียหาย คุณภาพบริการ สิ่งที่ต้องปรับปรุง สิ่งที่เป็นปัญหาอุปสรรค

3.2 ความโดดเด่นของทรัพยากร ได้แก่ มีสิ่งทำให้ทรัพยากรในพื้นที่นั้น ๆ มีความน่าสนใจเป็นพิเศษ ซึ่งแตกต่างจากที่อื่น กระทั่งสามารถสร้างความภาคภูมิใจในสถานที่นั้น ๆ

3.3 อำนาจในการดึงดูดนักท่องเที่ยว ได้แก่ สิ่งที่มีบทบาทในกิจกรรม ระบบการวัด การประเมินระดับการใช้ การเพิ่มแรงดึงดูดมากขึ้น

3.4 ฐานข้อมูลของทรัพยากรท่องเที่ยว ได้แก่ ข้อมูลที่ทำให้ทรัพยากรนั้นมีคุณสมบัติต่อแหล่งท่องเที่ยว การท่องเที่ยวประเภทที่เหมาะสม และน่าพึงพอใจในปัจจุบัน การเพิ่มความดึงดูดเพื่อมีบทบาทสำคัญในอนาคต และลักษณะปัญหาอุปสรรคต่อการพัฒนา

5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว

คูเปอร์ และ โบนีเฟส (Cooper & Boniface. 1998) กล่าวว่า แหล่งท่องเที่ยว เป็นสถานที่สำคัญที่จะสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะต้องประกอบด้วย 4 A's คือ

1. สิ่งดึงดูดใจ (Attractions) แหล่งท่องเที่ยวควรมีสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ หรือมีลักษณะชวนใจ มีเสน่ห์เฉพาะตัว

2. การเข้าถึง (Accessibility) แหล่งท่องเที่ยวจะดึงดูดความสนใจได้มากหากมีความสะดวกในการเข้าถึง

3. สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) แหล่งท่องเที่ยวควรก่อให้เกิดความประทับใจ สุขใจ และซาบซึ้งในการเที่ยวชม

4. องค์ประกอบของการบริการ (Ancillary Service) แหล่งท่องเที่ยวควรจัดสรรบริการด้านต่าง ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว หน่วยงาน และภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่ออำนวยความสะดวกและดึงดูดนักท่องเที่ยวมายังสถานที่ท่องเที่ยว

ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะสำคัญ 4 ประการ ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวนั้น (มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. 2550 อ้างอิงใน บุญพิเชษฐ จันทรเมือง. 2553) คือ

1. ความดึงดูดใจ (Attraction) แหล่งท่องเที่ยวควรดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ หรือมีลักษณะชวนตา ชวนใจ มีเสน่ห์เฉพาะตัว อันมีสาเหตุมาจากความงามตามธรรมชาติ เช่น หาดทรายขาว แนวปะการังที่มีสีสันสวยงาม รวมทั้งปลาชนิดต่าง ๆ ป่าที่มีพันธุ์ไม้นานาชาติ หรือความงามที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น ทะเลสาบ ริสอร์ทในหุบเขา หรือมีลักษณะของเหตุการณ์สำคัญเฉพาะกาล เช่น งานประเพณีในเทศกาลสำคัญของแต่ละท้องถิ่น การจัดขบวนบุปผชาติ หรือการตกแต่งขบวนพาเหรด และการแสดงในเทศกาลต่าง ๆ การแสดงแสง สี เสียง ในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เป็นต้น

2. การเข้าถึงง่าย (Accessibility) แหล่งท่องเที่ยวจะดึงดูดความสนใจได้มากหากมีความสะดวกในการเดินทางเที่ยวชม นักท่องเที่ยวจะเกิดอรรถรสในการท่องเที่ยวได้มาก แหล่งท่องเที่ยวแม้มีความสวยงามแต่ขาดความสะดวกในการเข้าถึง นักท่องเที่ยวจะไม่เดินทางไปเที่ยวชม ดังนั้นหน่วยงานที่รับผิดชอบต้องดำเนินการจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ถนน สะพาน ที่จอดรถ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแก่นักท่องเที่ยว

3. ความประทับใจ (Amenity) แหล่งท่องเที่ยวควรก่อให้เกิดความประทับใจ สุขใจ และซาบซึ้งในการเที่ยวชม เช่น แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ได้แก่ ปราสาท ราชวัง วัด โบราณสถานต่าง ๆ ที่แสดงถึงอารยธรรมในอดีต หรือแม้แต่ทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสมแก่การพักผ่อน ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดความสนุกสนาน เช่น การร่วมงานเทศกาลประเพณีต่าง ๆ เช่น งานคาร์นิวัล ในประเทศบราซิล งานประเพณีสงกรานต์ในประเทศไทย เป็นต้น

4. องค์ประกอบของการบริการ (Ancillary service) แหล่งท่องเที่ยวควรจัดสรรบริการด้านต่าง ๆ ให้กับนักท่องเที่ยว หน่วยงาน และภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่ออำนวยความสะดวกและดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมายังสถานที่ท่องเที่ยว

6. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดเส้นทางท่องเที่ยว

6.1 ความหมายและความสำคัญของเส้นทางท่องเที่ยว

เส้นทางท่องเที่ยว (Tourism Route) หรือเส้นทางนักท่องเที่ยว (Tourist Route) หมายถึง แนวทางการสัญจรที่กำหนดขึ้นสำหรับการเดินทางหรือการตัดสินใจเลือกเดินทางของนักท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถพบเห็นหรือเข้าชมจุดที่น่าสนใจตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้ง่าย สะดวกปลอดภัย ได้รับความรู้และความเพลิดเพลินจากการใช้เส้นทางที่กำหนดขึ้นสำหรับการเดินทางท่องเที่ยวทั้งเส้นทางที่เกิดขึ้นจากความนิยมของนักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการโดยอัตโนมัติ หรือเส้นทางสัญจรปกติที่เข้าถึงแหล่งเป้าหมายได้ตลอดทั้งเส้นทางที่กำหนดขึ้นขึ้นมาใหม่ตามศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวโดยเฉพาะ (ประสิทธิ์ คุณรัตน์ และคณะ. 2546 อ้างอิงใน สิทธา กองสาสนะ. 2552)

เส้นทางชมทิวทัศน์ หมายถึง เส้นทางที่ผู้คนสามารถสัญจรบนเส้นทางพร้อมกับชื่นชมความสวยงามของธรรมชาติ หรือความเฉพาะตัวของวัฒนธรรม หรือระลึกถึงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์มีโอกาสได้ซาบซึ้ง และตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรที่มีคุณค่าที่ต้องรักษาไว้ ทั้งทิวทัศน์ คุณค่าทางโบราณคดี วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ นันทนาการ และทัศนียภาพ เส้นทางชมทิวทัศน์เป็นเส้นทางที่มีความพิเศษ มีความสวยงามเส้นทางชมทิวทัศน์อาจเป็นจุดหมายปลายทางในตัวเอง กล่าวคือ ถือว่าการเดินทางระหว่างเส้นทางนั้นเป็นการท่องเที่ยวพักผ่อนไปในตัวระหว่างการเดินทาง หรืออาจเป็นเส้นทางผ่านเข้าถึงจุดท่องเที่ยวที่มีคุณค่าอื่น ๆ ด้วย

คุณสมบัติที่สำคัญของเส้นทางชมทิวทัศน์ คือ เนื้อหาคุณค่า (Intrinsic Quality) ของเส้นทาง ซึ่งเป็นการพิจารณาสภาพแวดล้อม สภาพภูมิประเทศ และลักษณะภูมิทัศน์ที่เส้นทางนั้นผ่านไป โดยเนื้อหานั้น ๆ ต้องมีความพิเศษ มีคุณค่าที่ทำให้เกิดความประทับใจสมควรแก่การจดจำและระลึกถึง เป็นประสบการณ์ในการเดินทางที่รื่นรมย์แก่ผู้สัญจรผ่านไปมา (อรอำไพ สามขุนทด และ ภาวิณี อินทมภู. 2546)

เส้นทางสายวัฒนธรรม หรือ Heritage Route เป็นเส้นทางการเดินทางที่เชื่อมต่อแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะ หรือความเป็นมาที่ซ่งเกี่ยวกัน อาจจะใช้รูปแบบของสถาปัตยกรรมรูปแบบเดียวกัน หรือเป็นแหล่งกระบวนการผลิตเดียวกัน แต่ใจความสำคัญของการรวมตัวกันของแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้นเป็น เส้นทางสายวัฒนธรรม คือ การเชื่อมโยงความเป็นมาของแหล่งต่าง ๆ ให้เกิดเป็นเรื่องราว (Theme) เพื่อให้เกิดความสนใจจากนักท่องเที่ยว ยกตัวอย่างเช่นการเชื่อมโยงเส้นทางสายไหม (Silk Road) ที่มีความสำคัญทางการค้า มาแต่อดีตระยะทางกว่า 5,000 กิโลเมตร โดยองค์การยูเนสโก ได้ประกาศให้เส้นทางสายไหมเป็นเส้นทางสายวัฒนธรรม โดยผนวก เขามรดกโลกทางวัฒนธรรมไว้ในเส้นทางดังกล่าวทั้งสิ้น 33 แหล่ง ผ่านประเทศต่าง ๆ ในทวีปเอเชียและยุโรป (พงษ์พันธ์ มอญพันธ์. 2558)

การจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว หมายถึง การกำหนดเส้นทางเพื่อให้ นักท่องเที่ยวเข้าชมจุดที่น่าสนใจตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้อย่างง่าย สะดวก และปลอดภัย รวมทั้ง ยังได้รับความรู้และความเพลิดเพลินควบคู่กันไป บางครั้งเส้นทางท่องเที่ยวอาจเกิดขึ้นจากการที่ นักท่องเที่ยวหลาย ๆ กลุ่มใช้เส้นทางเดิม ๆ อยู่เป็นประจำ ซึ่งอาจจะเป็นเส้นทางทางรถยนต์ ทางเท้า ทางเรือหรือทางอื่น ๆ ที่อาจใช้ร่วมกับเส้นทางสัญจรปกติของเมือง หรืออาจเป็นการกำหนดเส้นทาง ขึ้นมาเฉพาะเป็นพิเศษก็ได้ การกำหนดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว ควรสำรวจและสังเกตการณ์ จากพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวประกอบกับแนวโน้มที่ควรจะเป็นในการจัดเส้นทาง โดยเริ่มต้นจากการ พิจารณาดำเนินการของแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ภายในเมือง แล้วจัดลำดับความสำคัญและความ น่าสนใจ จากนั้นจึงพิจารณาความสามารถในการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งการจัด เส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยวอาจกำหนดในลักษณะวงจรรอบ ซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวได้พบเห็น สิ่งแปลกใหม่ และเกิดความเพลิดเพลินตลอดเส้นทางโดยไม่ต้องย้อนกลับไปยังเส้นทางเดิมอีก ซึ่ง อาจจะทำให้มีการเดินทางในสองลักษณะ เช่น เริ่มต้นด้วยการเดินเท้า และเปลี่ยนเป็นการสัญจรทาง เรือในขากลับ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการจัดเส้นทางในลักษณะแบบทางเดียว โดยจุดเริ่มต้นและจุด สูดท้ายแยกกันอยู่ตามความเหมาะสม ดังนั้นการกำหนดเส้นทางอาจจัดทำขึ้นหลายเส้นทาง หรือ หลายระบบภายในเมือง เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวซึ่งอาจจะมีเวลาน้อย หรือมีความสนใจ แตกต่างกัน ซึ่งการจัดเส้นทางเพื่อการท่องเที่ยว นั้น ควรควบคุมเส้นทางและรูปแบบการสัญจร ไม่ให้ สับสน นอกจากนี้ยังควรให้ข้อมูลข่าวสารในเส้นทางโดยการจัดทำการประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยว ตลอดเส้นทางอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งอาจจะเป็นแผ่นพับที่มีข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจต่าง ๆ รวมไปถึงข้อมูลเกี่ยวกับที่พัก ร้านอาหาร และกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ และการวางแผนในการ เดินทาง ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไว้บริการ เช่น ที่จอดรถ ที่พัก ห้องน้ำ ถังขยะ โทรศัพท์ เป็นต้น การจัดเส้นทางท่องเที่ยวในเขตเมืองอาจจัดเส้นทางไว้หลายเส้นทาง ดังนั้นจุดเริ่มต้นนี้ไม่ จำเป็นต้องมีอยู่จุดเดียว แต่อาจกระจายกันอยู่ตามบริเวณที่มีแหล่งท่องเที่ยวรวมกลุ่มกันอยู่ก็ได้ ซึ่ง ลักษณะของสิ่งก่อสร้าง และสิ่งอำนวยความสะดวก ควรจะจัดเป็นรูปแบบของศิลปวัฒนธรรมที่เป็น เอกลักษณะของท้องถิ่นที่นำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับความสะดวกในการให้บริการ นอกจากนี้แล้ว การดูแลรักษาสถานที่ และส่วนบริการต่าง ๆ ให้สะอาดเรียบร้อย และใช้งานได้อยู่ตลอดเวลาเป็นสิ่ง สำคัญที่จะละเลยไม่ได้ (เดชา บุญค้ำ, 2539)

6.2 หลักการ และข้อพิจารณาในการจัดเส้นทางท่องเที่ยว

การวางแผนระบบขนส่งและการสัญจร (Transportation) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการ พัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ การจัดระบบขนส่งและเส้นทาง ท่องเที่ยวภาคพื้นดิน (Land Transport System & Routes) ว่าควรจัดระบบขนส่งและเส้นทาง

ท่องเที่ยวที่มี ประสิทธิภาพ สะดวกในการเข้าถึง (Access) และสัญจร (Movement) ภายในแหล่งท่องเที่ยว โดยมีข้อควรพิจารณาดังต่อไปนี้

1. มีการเชื่อมโยงสถานที่สำคัญและแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ไว้ด้วยกันอย่างมีประสิทธิภาพ
2. มีการจัดเส้นทางสัญจรให้สอดคล้องกับลำดับศักดิ์ (Hierarchy) ของถนน
3. มีการพัฒนาเส้นทางเพื่อ “เปิด” การเข้าถึงและการบริการแก่แหล่งท่องเที่ยว ให้สะดวกถึงกัน ยกเว้นพื้นที่บางส่วนของพื้นที่ที่ต้องการควบคุมและจำกัดปริมาณนักท่องเที่ยว อาจจะมีระดับความสะดวกสบายของการเข้าถึงพื้นที่ที่ได้ (United Nation. 2000 อ้างอิงใน สิทธิธา กงสาสนะ. 2552)

6.3 หลักการจัดเส้นทางเดินเท้า

1. ส่งเสริมรักษาย่าน พื้นฟูเศรษฐกิจของย่าน ป้องกันไม่ให้น่านใจกลางเมืองขยายตัวออกไปยังชานเมือง ใช้ในการวางแผนพัฒนาเมืองเพื่อปรับปรุงการเข้าถึงย่านใจกลางเมือง และรักษาสภาพแวดล้อมของเมือง
2. ช่วยให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้เดินเท้า รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการจับจ่ายใช้สอย
3. ช่วยลดปัญหาการจราจรติดขัด และปัญหาการกีดขวางทางสัญจรของย่านพาหนะ
4. ช่วยปรับปรุงลักษณะทางจิตภาพของชุมชนเมืองให้สวยงามและชัดเจนยิ่งขึ้น
5. ช่วยลดมลภาวะทางเสียง และมลภาวะทางอากาศที่เกิดจากการจราจรบนท้องถนน
6. รองรับปริมาณนักท่องเที่ยว นำนักท่องเที่ยวเข้าสู่สถานที่ได้อย่างสะดวก และใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น
7. ส่งเสริมความสัมพันธ์ทางสังคมภายในเมืองให้บริการสาธารณะ และกิจกรรมต่าง ๆ ของประชาชน เช่น การพบปะสังสรรค์ การแสดงต่าง ๆ เป็นต้น
8. ส่งเสริมการอนุรักษ์โบราณสถาน อาคารทางประวัติศาสตร์ และป้องกันมิให้โบราณสถานทรุดโทรมลงอันเนื่องจากแรงสั่นสะเทือนของรถยนต์ เป็นต้น (Richard K. Untermann. 1984 อ้างอิงใน วิจารณ์ ปิ่นแก้ว. 2551)

7. ข้อมูลทั่วไปของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

1. พุทธสถานจีนในเขตพระนคร

ศาลเจ้าพ่อเสือ ตั้งอยู่ที่ 468 ถนนตะนาวศรี เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200 ไม่ปรากฏหลักฐานการสร้าง มีเพียงเรื่องเล่าสืบมาว่า แต่เดิมศาลเจ้าพ่อเสือดั้งอยู่ริมถนนบำรุงเมือง

ย่านที่มีชาวจีนอาศัยอยู่มาก อาคารศาลเจ้าเป็นตึกขนาดใหญ่ ภายในประดิษฐานรูปเคารพหล่อด้วยทองคำ กระทั่ง พ.ศ. 2360 ตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (รัชกาลที่ 2) ได้มีใจริเริ่มเข้ามาขโมยรูปเคารพ จากการสำรวจศาลเจ้าได้พบระฆังเก่าแก่ ปราบกฏอักษรภาษาจีนความว่า “ปีเจียเซินแห่งรัชสมัยจักรพรรดิไต้กวง” มีการบูรณะศาลเจ้าพ่อเสือโดยปรากฏหลักฐานเป็นแผ่นป้ายอักษรภาษาจีน ซึ่งสลักเมื่อประมาณ พ.ศ. 2410 ตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 3) และตรงกับรัชสมัยของจักรพรรดิฉินเฉิงแห่งราชวงศ์ชิง แปลความหมายได้ว่า คุณธรรมของส่วนที่ยืนช่างตั้งยิ่งใหญ่ดูจฟ้ากว้าง (สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร. 2559)

ศาลเจ้าแม่ทับทิม ตั้งอยู่ที่ 255 ถนนจักรเพชร บริเวณสะพานหัน แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200 สันนิษฐานว่า สร้างเมื่อราวรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) แต่ไม่แน่ชัดว่าสร้างโดยชาวจีนกลุ่มใด ปรากฏเพียงหลักฐานว่าได้ขึ้นทะเบียนกับกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย เมื่อ พ.ศ. 2460 และมีเรื่องเล่าสืบมาว่า แรกเริ่มศาลเจ้าแห่งนี้เป็นเพียงศาลเจ้าขนาดเล็ก หลังคามุงจาก กระทั่งเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ศาลเจ้าได้รับความเสียหายจากระเบิด กลุ่มชาวจีนผู้มีความศรัทธาจึงร่วมการก่อสร้างศาลเจ้าใหม่ เป็นอาคารก่ออิฐถือปูนขึ้นทดแทน เมื่อราว พ.ศ. 2495 แล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ. 2498 (สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร. 2559)

ศาลเจ้าบ้านหม้อ ตั้งอยู่ที่ 303 ถนนบ้านหม้อ แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200 ปรากฏหลักฐานในหนังสือจดหมายเหตุการณ์อนุรักษกิจกรุงรัตนโกสินทร์ ระบุว่า ไม่ปรากฏหลักฐานการสร้างศาลเจ้าบ้านหม้อ แต่เล่าสืบต่อกันมาว่าสร้างมานานเกือบ 200 ปีแล้ว ศาลเจ้าบ้านหม้อได้รับการปฏิสังขรณ์ หลังหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เพราะแยกบ้านหม้อได้รับผลกระทบกระเทือนเสียหายจากระเบิดมาก และได้รับการปฏิสังขรณ์ครั้งหลังเมื่อ พ.ศ. 2520 ขณะที่หนังสือรายงานการสำรวจโบราณสถานในกรุงรัตนโกสินทร์ ระบุว่า ศาลเจ้าบ้านหม้อเดิมเป็นเพียงศาลพระภูมิเล็ก ๆ มีมานานกว่า 100 ปีแล้ว เป็นที่นับถือกันว่ามีความศักดิ์สิทธิ์ในทุก ๆ ด้าน ผู้ใดให้ความนับถือเคารพกราบไหว้ อธิษฐานประสงคสิ่งใดก็มักจะสมปรารถนาทุกประการ ต่อมาเมื่อประมาณ 40 กว่าปีมานี้ บรรดาชาวจีนที่นับถือได้ร่วมกันสร้างศาลเจ้าบ้านหม้อขึ้นใหม่ เป็นอาคารคอนกรีตถาวร (สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร. 2559)

วัดทิพย์วารีวิหาร ตั้งอยู่ที่ 119 ซอยทิพย์วารี แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200 วัดกัมโล่วยี่หรือ วัดทิพย์วารีวิหาร สร้างในสมัยกรุงธนบุรีในปี พ.ศ. 2319 ในรัชสมัยของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ กรมพระราชวังบวรมหาสุรสิงหนาท ทรงแคลงพระทัยชาวญวนจึงได้มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้กลุ่มชนชาวญวนซึ่งมีอยู่มากในบริเวณนั้น ย้ายออกไปอาศัยอยู่ที่อื่น ซึ่งชุมชนบริเวณนี้เคยเป็นที่อาศัยของคนไทย คนจีน และคนญวน

ทำให้วัดทิพย์วารีวิหารมีสภาพคล้ายรกร้าง ไม่มีพระสงฆ์จำพรรษานานหลายปี จนถึงประมาณปี พ.ศ. 2439 พระอาจารย์ไหย่ซัน พระภิกษุจีนชาวมณฑลหูหนาน ได้จาริกมาจำพรรษาที่วัดทิพย์วารีวิหารแห่งนี้ ท่านจึงได้ทำการบูรณปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ และได้ชักนำคนไทย คนจีนในเขตนั้น อันมีนายเซ็งเต็ก แซ่เจี๋ย และนางชีวออม แซ่ตัน สองสามีภรรยา คหบดีผู้กว้างขวางในกลุ่มชาวจีน ในย่านตลาดมิ่งเมือง เป็นแกนนำ ต่อมาทายาทของครอบครัวท่านทั้งสองนี้ ได้รับพระราชทานนามสกุลจากพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) ว่า “เศวตมาลย์” (แก้ปีชง ปี 2555 ณ วัดทิพย์วารีวิหาร. 2555)

2. พุทธสถานจีนในเขตสัมพันธวงศ์

ศาลเจ้าเซียงกง ตั้งอยู่ที่ ถนนทรงวาด แขวงตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100 สร้างขึ้นเมื่อรัชสมัยเสีย่นฟง ปีที่ 4 แห่งราชวงศ์ชิง ในปี พ.ศ. 2397 ชาวฮกเกี้ยนได้นำรูปปั้นของท่านจากมณฑลฮกเกี้ยนมาประดิษฐาน ณ ที่แห่งนี้ ด้วยบุญฤทธิ์อันเกรียงไกรของท่านเซียงกง (เซียงกง) เป็นที่เคารพศรัทธาอย่างกว้างขวางจากปวงประชาผู้มีจิตกุศล เป็นศาลเจ้าที่ตระหง่านโดดเด่นสวยงาม และเป็นที่พักใจของผู้มีจิตศรัทธาทัวไป (ศาลเจ้าเซียงกง (เซียงกง). มปป.)

ศาลเจ้าโรงเกือก เป็นศาลเจ้าของคนจีนฮากกา หรือ จีนแคะ ในช่วงตรุษจีนจะมีคนมากราบไหว้ที่ศาลเจ้าแห่งนี้เป็นจำนวนมาก เพราะที่นี่มีเทพเจ้าไฉชิงเอี้ยะ ที่ถือว่าเป็นเทพเจ้าแห่งโชคลาภ เป็นที่นับถือของชาวจีนแถบนี้มาก ด้านนอกของศาลเจ้า จะมีสิ่งก่อสร้างรูปทรงหกเหลี่ยมขนาดใหญ่ตั้งอยู่ด้านหน้าศาลเจ้า คือ ที่ผลิตน้ำประปาแห่งแรกในย่านนี้ (ตั้งแต่สมัยยังไม่ก่อสร้างประปา) โดยสมัยก่อน ถ้าใครอยากได้น้ำสะอาดใช้ก็ใช้การซื้อขายกันเป็นถัง ๆ ไป และด้านนอกยังมีประติมากรรมฝาผนังสีนูนต่ำ ที่งดงามเสมือนมีชีวิต เป็นการบันทึกเรื่องราวของคนจีนในสมัยนั้นไว้ในประติมากรรมเหล่านี้ (ย้อนอดีตวันวาน เดินเที่ยวย่าน “ตลาดน้อย”. 2557)

ศาลเจ้าโจวซือกง (วัดซุนเล่งยี่) ด้านในมีเทพประทาน คือ “พระโจวซือกง” พระอรหันต์ผู้เชี่ยวชาญการรักษาโรคภัยไข้เจ็บให้ประชาชน รวมถึงจาริกเผยแผ่ธรรมะขณะรักษาผู้เจ็บป่วยไปด้วย ชาวจีนฮกเกี้ยนนับถือกันมากเชื่อว่าสักการะขอพรท่าน เพื่อให้สุขภาพแข็งแรง ไม่เจ็บป่วย ชีวิตเป็นสุข อายุยืนขวัญเย็น หรือถ้าเจ็บป่วยจะหายวันหายคืน ลักษณะของศาลเจ้าเป็นแบบฮกเกี้ยน คือ จะต้องมีบ่อน้ำในศาล ศาลเจ้าโจวซือกงเคยเป็นวัดมาก่อน พบหลักฐาน คือ บ้ายวัดและคำบอกเล่าว่า เคยมีพระมาจำพรรษาอยู่ก่อนจะเปลี่ยนมาเป็นศาลเจ้าของชาวไทยเชื้อสายจีนฮกเกี้ยน นอกจากเทพประทานแล้วภายในยังเป็นที่พักใจที่ชาวจีนให้ความนับถือ เช่น ไท้จ้อยะ เจ้าพ่อกวนอู เจ้าแม่ทับทิม เจ้าพ่อเสือ และที่สำคัญมีเทพเจ้า 36 อยู่ด้วย (เนตรนภา แก้วแสงธรรม ยาเนชโกวา. 2554)

ศาลเจ้าสกลเลี่ยนเก็ง เป็นที่ประดิษฐานเจ้าแม่ทับทิม ซึ่งมีตำนานปาฏิหาริย์ที่ปรากฏหลากหลาย และมีพระนามของพระองค์แตกต่างกันไป ความศักดิ์สิทธิ์ที่เล่าขานและบูชาสืบต่อกัน คือเรื่องความสำเร็จ ปลอดภัย และโชคดีในการเดินทางทางน้ำหรือการค้า เจ้าแม่ทับทิม หรือ จุ้ยบัวเนี้ยว เป็นที่นับถือของชาวจีนไหหลำทั่วโลก “จุ้ยบัวเนี้ยว” แปลว่า “เจ้าแม่ชายน้ำ” เป็นที่เคารพบูชาในหมู่ชาวเรือ ชาวประมงในประเทศไทย เนื่องจากชาวจีนอพยพในกรุงเทพฯ มีหลายกลุ่มภาษา ทั้งแต่จิ๋ว สกเลี่ยน แคะ ไหลหลำ กวางตุ้ง จึงมีผู้คนจำนวนมากไม่ย่อเอาร่างของ “จุ้ยบัวเนี้ยว” ไปปะปนกับเทพธิดาแห่งท้องทะเลของชาวจีนแต้จิ๋ว และสกเลี่ยนที่เรียกกันว่า “หมาโจ้ว” โดยเข้าใจว่าเป็นเทพองค์เดียวกัน แม้ว่าจะเป็นเทพสตรีคนละองค์ แต่ต่างก็มาจากคติความเชื่อเดียวกัน คือ เป็นเทพที่คุ้มครองผู้เดินทางทางเรือ และเป็นเทพที่มีภูมิอยู่ในความเชื่อของมนุษยชาติทุกกลุ่มสังคมที่อยู่ใกล้ทะเล (“เจ้าแม่แห่งสายน้ำ” สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยยึดเหนี่ยวจิตใจ. 2554)

ศาลเจ้าไต้ฮั่ว ตั้งอยู่ที่ ถนนข้าวหลาม แขวงตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100 (ไม่ปรากฏข้อมูลประวัติการสร้าง)

ศาลเจ้าตันไทร ตั้งอยู่ที่ ถนนบำรุงรัฐ แขวงสัมพันธวงศ์ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100 (ไม่ปรากฏข้อมูลประวัติการสร้าง)

ศาลเจ้าแม่ทับทิม ตั้งอยู่ที่ 1528 ถนนทรงวาด แขวงสัมพันธวงศ์ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100 (ไม่ปรากฏข้อมูลประวัติการสร้าง)

ศาลเจ้าอาม่าเก็ง ตั้งอยู่ที่ ถนนบำรุงรัฐ แขวงสัมพันธวงศ์ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100 (ไม่ปรากฏข้อมูลประวัติการสร้าง)

ศาลเจ้ากวนอู ตั้งอยู่ที่ ตรอกโรงโคม ซอยอิสรานุภาพ (เยาวราช 11) ถนนเยาวราช เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100 ภายในศาลเจ้าประดิษฐานรูปปั้นเจ้าพ่อกวนอู ด้านข้างมีรูปปั้นเทพเจ้าม้า (เบ๊เอี้ย) ตามพงศาวดารเรื่องสามก๊ก กวนอู หยุน ฉาง (ภาษาจีนกลางเรียกนามท่านว่า กวนอู๊) เป็นพี่น้องร่วมสาบานกับเล่าปี่ และเตียวหุย หน้าท่านแดงตลอดเวลาเหมือนพุทราสุก มีหนวดเครางดงาม มีง้าวเป็นอาวุธคู่กาย ท่านมีความรอบรู้ด้านการทหารมาก มีพาหนะ คือ ม้าเซ็กเทา ท่านร่วมชีวิตในการศึกพร้อมกับเล่าปี่ด้วยความซื่อสัตย์จงรักภักดีและกล้าหาญ หลังจากท่านสิ้นชีวิตลง ท่านได้รับการยกย่องว่าเป็นเทพเจ้าแห่งคุณธรรม และมีความซื่อสัตย์สูงส่ง (อรุณวิษณุ วงศ์จตุพัฒน์. มปป.)

ศาลเจ้าเล่งบัวเอี้ยะ ตั้งอยู่ที่ 125 เยาวราชซอย 6 ถนนเยาวราช เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100 มีชื่อเต็มว่า “เล่งบัวเอี้ยวโก้วเปี้ย” หรือในบางครั้งเรียกว่า “ศาลเจ้ามังกรเก่า” เป็นศาลเจ้าที่ประชาชนนิยมมาสักการะบูชา และยังเป็นศาลแรกที่มีเทพเจ้าเล่งบัวเอี้ยให้บูชาในกรุงเทพมหานคร สันนิษฐานว่าน่าจะมีอายุกว่า 300 ปี ตามจารึกแผ่นป้ายสรรเสริญเทพเจ้าภายใน

ศาล เทพประทาน คือ เทพเจ้าเล่งบ้วยเอี้ย และ สุหยินเซียนฮ้อเอี้ยฮั้ง มีความเชื่อว่า ศาลเจ้าเล่งบ้วยเอี้ยเป็นที่บูชาเซียนฮ้อเอี้ยฮั้ง เก่งเรื่องดวงจัญ ฤกษ์ยาม ซึ่งปัจจุบันได้กลายเป็นศาลเจ้าเล่งบ้วยเอี้ยภายในศาลมีการบูชาเทพารักษ์ ประจำหมู่บ้านเล่งบ้วยและสุหยินเซียนฮ้อเอี้ยฮั้ง (เนตรนภา แก้วแสงธรรม ยานชโกวา. 2554)

ศาลเจ้าเซี่ยเอ็ง ตั้งอยู่ที่ 130 ถนนทรงวาด แขวงจักรวรรดิ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100 (ไม่ปรากฏข้อมูลประวัติการสร้าง)

ศาลเจ้าแม่พระคู่ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สำคัญภายในศาลเจ้า คือ เจ้าแม่ทับทิม เชื่อกันว่า เจ้าแม่ทับทิมเป็นผู้ที่เบิกบาน กล่าวหาญ ชอบทำบุญสร้างอานิสงส์ อุทิศตนช่วยเหลือประชาชนมาโดยตลอดจนละสังขารเมื่อปี พ.ศ. 1530 ด้วยคุณงามความดีของเจ้าแม่ ประชาชนจึงยกย่องบูชา ชานานนามในครั้งแรกว่า “ทงเสียนหลิงหนี” แปลว่า สตรีศักดิ์สิทธิ์ ผู้รู้แจ้งคุณธรรม หรือเรียกโดยทั่วไปว่า “หม่าจู่” หรือ “ย่าโครต”

ศาลเจ้าโรงเจบุญสมาคม ตั้งอยู่ที่ 60 ตรอกไกร ถนนราชวงศ์ แขวงจักรวรรดิ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100 สร้างโดยชาวจีนแต่จีว เมื่อราว พ.ศ. 2438 มีชื่อว่า “บ้านกิมฮักซิว” ดังปรากฏความในเรื่อง จินอูเม้ง ขอพระราชทานนามสถานที่กินเจให้ชื่อว่า “บุญสมาคม” สถานที่กินเจนี้ตั้งอยู่ริมตรอกพระยาไกร ซึ่งแยกจากถนนราชวงศ์ ข้างหน้าตึกมีโรงจิวโรงหนึ่ง ระหว่างเวลาที่กินเจนั้นมีผู้ไปอาศัยอยู่ในตึกประมาณ 3,000 คน เพื่อสวดมนต์และไหว้พระ จากนั้นชาวจีนแต่จีว 5 คน ประกอบด้วย จีอูเม้ง เตี่ยสุนอี่ เตี่ยเกี่ยมแบ้เหงาซิม และเตี่ยเอี่ยมเล้า ได้ร่วมกันลงนามเพื่อขอพระบรมราชานุญาตต่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) เพื่อขอพระราชทานนามศาสนสถานที่ได้ร่วมกันบริจาคทรัพย์เพื่อก่อสร้างอย่างเป็นทางการ (สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร. 2559)

ศาลเจ้ากวงเอี้ยะ ตั้งอยู่ที่ 26 ถนนพาดสาย แขวงสัมพันธวงศ์ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100 เดิมศาลเจ้าตั้งอยู่ที่ ถนนสามเสน ใน พ.ศ. 2456 ตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) ทางราชการได้เวนคืนที่ดินในบริเวณดังกล่าว จึงได้มีการติดต่อเจรจาขอแลกเปลี่ยนที่ดินบริเวณที่ถูกเวนคืนกับที่ดินแปลงปัจจุบันได้สำเร็จ และดำเนินการก่อสร้างเป็นอาคารก่ออิฐถือปูน 3 ชั้น ชั้นแรกเป็นโรงเรียนมัธยมกุงเซี่ยะ ซึ่งในปัจจุบันไม่ได้เปิดดำเนินการแล้ว ชั้นที่ 2 เป็นที่ทำการของสมาคมฮากกาแห่งประเทศไทย และชั้นที่ 3 เป็นที่ตั้งของศาลเจ้า ซึ่งในวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2470 พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เสด็จ เยี่ยมโรงเรียน และในพ.ศ. 2552 ได้มีการบูรณะซ่อมแซมศาลเจ้า โดยใช้เวลาดำเนินการ 3 ปี จึงแล้วเสร็จ (สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร. 2559)

ศาลเจ้าอาเน็ย หรือ ศาลเจ้าแม่กวอนอิมแห่งชุมชนสำเพ็ง สมัยอดีตชาวจีนแต่จิวพากัน มารวมตัวลงหลักปักฐานอยู่ใกล้ทำนาราชวงศ์เพราะเป็นย่าน นำเข้า และส่งออก สินค้าในยุคแรก ๆ ของกรุงรัตนโกสินทร์ ทำให้ย่านนี้มีผู้คนอาศัยอย่างหนาแน่น ต่อมาชาวชุมชนจึงสร้างศาลเจ้าแห่งนี้ขึ้น เพื่อเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ และเชื่อกันว่าอำนาจสิ่งศักดิ์สิทธิ์จะช่วยปัดเป่าภัยร้ายต่าง ๆ ได้ “อาเน็ย” เป็นอีกหนึ่งชื่อที่คนจีนแต่จิวใช้เรียกพระโพธิสัตว์กวอนอิม ที่เรียกว่า “กวอนอิมเสี่ยเจ็ย” ปางประทานพร นุ่งบนดอกบัว ซึ่งปัจจุบันยังคงมีผู้เดินทางมากราบไหว้ ศาลเจ้าแห่งนี้สามารถเข้าออกได้หลายทางทั้ง จากซอยสำเพ็งและซอยย่อยอื่น ๆ ที่แห่งนี้ประดิษฐานเจ้าแม่กวอนอิมคือปูยเน็ยเน็ย ลักษณะตัวอาคาร เป็นแบบเก่าที่สร้างมานับ 100 ปี ผนังกำแพงเป็นศิลปะปูนปั้นนูนต่ำเช่นเดียวกับอาคารศาลเจ้าเล่ง บิวเอี้ยะ (ศาลเจ้าอาเน็ย. มปป.)

ศาลเจ้าเล่าปุ่นเก๋ากง ตั้งอยู่ที่ 833 ถนนทรงวาด แขวงจักรวรรดิ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100 สันนิษฐานว่า ก่อสร้างโดยชาวจีนแต่จิวที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในปลายรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (รัชกาลที่ 2) เทียบได้กับ พ.ศ. 2367 หลังจากนั้นศาลเจ้าเล่า ปุ่นเก๋ากง น่าจะได้รับการก่อสร้างใหม่อีกครั้งในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 3) เนื่องจากปรากฏหลักฐานแสดงที่ตั้งศาลเจ้าบนแผนที่ไฟไหม้ตำบลสำเพ็ง เมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2449 ศาลเจ้าในปัจจุบันก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. 2460 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎ เจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) แล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ. 2488 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันท มหิดลพระอัฐมรามาธิบดินทร (รัชกาลที่ 8) โดยปรากฏหลักฐานเป็นแผ่นหินที่ติดอยู่บนกำแพงด้าน นอก ข้อความสรุปได้ว่า “ศาลแห่งนี้เป็นศาลเจ้าที่ชาวจีนแต่จิวโพ้นทะเล ในเมืองไทยให้ความเคารพ อย่างสูง” (สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร. 2559)

ศาลเจ้าจุนเสียงโจวซือ ตั้งอยู่ที่ 91 ซอยวานิช 1 ถนนจักรวรรดิ แขวงจักรวรรดิ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100 จากข้อมูลตามป้ายประวัติความเป็นมาของศาลเจ้าระบุว่า ศาลเจ้าแห่งนี้สร้างโดยชาวจีนฮกเกี้ยน ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 4) แต่จากการสำรวจ พบแผ่นป้ายไม้สักอักษรภาษาจีนที่เก่าแก่ในศาล ระบุว่า “ปีติงแห่งรัชสมัยพระเจ้า จักรพรรดิ กวงซู่” เทียบได้กับ พ.ศ. 2430 ตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) จึงเป็นไปได้ว่า น่าจะสร้างในช่วงเวลาดังกล่าว ต่อมาได้รับการบูรณะหลายครั้ง โดยครั้ง ล่าสุดเมื่อ พ.ศ. 2552 จากการร่วมกันบริจาคทรัพย์ของผู้ประกอบการค้าโดยรอบศาลเจ้า (สำนักผัง เมือง กรุงเทพมหานคร. 2559)

ศาลเจ้าปุ่นเก๋ากง ตั้งอยู่ที่ ซอยวานิช 1 แขวงจักรวรรดิ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100 (ไม่ปรากฏข้อมูลประวัติการสร้าง)

ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า ตั้งอยู่ที่ 606 ถนนเยาวราช แขวงเยาวราช เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100 พระโพธิสัตว์กวนอิม เป็นพระโพธิสัตว์แห่งความเมตตา ชาวจีนเรียกว่า “กวนซีอิม หรือ กวนอิมผ่อสัก” แปลว่า ผู้เจี่ยหูฟังโลก หมายถึง ท่านรับฟังความทุกข์ยากของมนุษย์อยู่เสมอ ความเป็นมาของพระโพธิสัตว์กวนอิมเชื่อว่า เป็นพระชาติสุดท้ายของพระโพธิสัตว์ท่านประสูติเป็นเจ้าหญิงของกษัตริย์จีนองค์หนึ่งชื่อ “เมี่ยวซ่าน” ทรงถูกบังคับให้แต่งงานจึงหนีออกจากวัง ระหว่างทางมีประชาชนที่ถูกกดขี่ติดตามหนีไปด้วยเป็นอันมาก เมื่อกองทัพของพระบิดาไล่ตามทันก็เกิดสะพานทิพย์ทอดให้พระธิดา และผู้ลี้ภัยทั้งหมดรอดพ้นอันตราย ต่อมาพระบิดาประชวรหนัก แพทย์หลวงทูลว่าต้องใช้ลูกตาและแขนของหญิงพรหมจรรย์มาทำยา พระธิดาก็ตอมสละให้ ด้วยแรงกตัญญูพระบิดาจึงหายประชวรดังปาฏิหาริย์ (เนตรนภา แก้วแสงธรรม ยานะชโกวา. 2554)

วัดบำเพ็ญจีนพรต ตั้งอยู่ที่ 324 ตรอกวัดกันมายูตาราม ซอยเยาวราช 8 ถนนเยาวราช เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100 เป็นวัดเก่าแก่ที่แทรกตัวอยู่ในห้องแถว มีอายุกว่าร้อยปี พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) พระราชทานนามวัดว่า “วัดบำเพ็ญจีนพรต” สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สำคัญ คือ พระศากยมุนีพุทธเจ้า พระอมิตาภพุทธเจ้า พระไภษัชยคุรุพุทธเจ้า พระมหากัสสปเถระ พระอานนท์เถระ พระจุนทิโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร พระพุทธศิลาขาว พระอรหันต์ 18 องค์ เทพเจ้ากลุ่มดาวเหนือ เทพเจ้ากวนอู และพระศรีอาริยมตไตรย (สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร. 2559)

3. พุทธสถานจีนในเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

ศาลเจ้าซิดเซียม้า ตั้งอยู่ที่ 448 ถนนไมตรีจิตต์ แขวงป้อมปราบ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100 จากการสืบค้นข้อมูลทางประวัติศาสตร์ สันนิษฐานว่า น่าจะสร้างโดยกลุ่มชาวจีนแต่จิว แต่ไม่อาจยืนยันปีที่สร้างได้อย่างแน่ชัด อาศัยเพียงการสันนิษฐานจากระฆังเก่าแก่ที่พบในศาลเจ้าซึ่งระบุปีที่หล่อเป็นอักษรภาษาจีนแปลว่า “ปีที่ 9 แห่งรัชสมัยพระเจ้ากวางซู่ แห่งราชวงศ์ชิงของจีน” ซึ่งตรงกับ พ.ศ. 2426 ตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) และได้รับในการบูรณะภายหลัง (สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร. 2559)

ศาลเจ้าหลี่ตี้เมียว ตั้งอยู่ที่ 449 ถนนพลับพลาไชย แขวงป้อมปราบ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100 ถือเป็นศาลเจ้าลัทธิเต๋าของชาวจีนแคะในประเทศไทย สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2445 เมื่อสร้างศาลเสร็จได้มีการก่อตั้งสมาคมฮากกาแห่งประเทศไทย จุดเด่นของศาลแห่งนี้คือการเสียดงขอยาจากเซียนลือทงปิน เมื่อปี พ.ศ. 2531 ศาลแห่งนี้เคยถูกไฟไหม้ทั้งหมด สมาคมฮากกาแห่งประเทศไทยจึงดำเนินการก่อสร้างใหม่ จนแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2535 ซึ่งรูปแบบของศาลเจ้าที่สร้างขึ้นใหม่นี้ ได้รวมเอาลัทธิเต๋าเข้ากับพุทธศาสนาแบบมหายานและเถรวาท (เนตรนภา แก้วแสงธรรม ยานะชโกวา. 2554)

ศาลเจ้าไต้ฮงกง ตั้งอยู่ที่ 362 ถนนพลับพลาไชย แขวงบ่อம்பปราบ เขตบ่อம்பปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100 เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “ศาลเจ้าป้อเต็กตึ้ง” เนื่องจากเป็นศาลเจ้าที่อยู่ในการดูแลของมูลนิธิฮั่วเคี้ยวป้อเต็กเซียงตึ้ง ซึ่งได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของศาลเจ้าว่า พ่อค้าชาวจีนแต่จิวนามว่า เบ็ญน ได้เดินทางเข้ามาตั้งถิ่นฐานในกรุงเทพมหานคร เพื่อทำการค้าเมื่อราว พ.ศ. 2439 ตรงกับรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) และได้อัญเชิญรูปจำลององค์ไต้ฮงกง ซึ่งได้รับการนับถือว่าเป็นผู้มีชื่อเสียงด้านเมตตาคุณ ช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก มาประดิษฐานในร้านขายกระจกชื่อว่า “ย่งซุ่นเฮียง” ของตน ระหว่างนั้นเกิดอหิวาตกโรคระบาด บรรดาผู้คนที่ล้มป่วยได้พากันมาขอพรไต้ฮงกง เมื่อหายป่วยในเวลาต่อมาจึงเกิดความเลื่อมใสศรัทธาทั้งยังได้รับความนิยมนำไปประดิษฐานเป็นประธานในการประกอบพิธีงเด็ก พิธีกรรมเกี่ยวกับการบำเพ็ญกุศลในงานศพของชาวจีนอีกด้วย เมื่อ พ.ศ. 2542 ก่อตั้งสำนักงาน เพื่อดำเนินกิจการด้านสาธารณกุศล เช่น การเก็บศพไร้ญาติ การแจกจ่ายยารักษาโรค เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยโดยไม่จำกัดเชื้อชาติและศาสนาตามวิถีปฏิบัติของไต้ฮงกง (สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร. 2559)

ศาลเจ้ากวางตุ้ง ตั้งอยู่ที่ 511 - 515 ถนนเจริญกรุง แขวงบ่อம்பปราบ เขตบ่อம்பปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100 เป็นศาสนสถานจีนที่ก่อกำเนิดขึ้นจากชาวจีนกลุ่มหนึ่งซึ่งอพยพมาจากมณฑลกวางตุ้งของประเทศจีนเข้าในสมัยรัชกาลที่ 5 โดยครั้งแรกรวมตัวกันจัดตั้งสมาคมอย่างไม่เป็นทางการ เมื่อปี พ.ศ.2420 เรียกว่า ศาลเจ้าก่วงฮิว ต่อมาในปี พ.ศ.2423 ได้ร่วมกันสร้างศาลเจ้าขึ้นมา โดยได้ส่งคนไปยังเมืองจีนเพื่อจัดหาวัสดุในการก่อสร้างและตกแต่งศาลเจ้า ภายในศาลเจ้าประดิษฐานรูปเทพเจ้าต่าง ๆ ซึ่งได้อัญเชิญมาจากเมืองจีน ซึ่งชาวจีนเชื่อกันว่าเทพเจ้าเหล่านี้เป็นผู้บันดาลโชคลาภความมั่งคั่ง ตลอดจนความสมบุญพรุสุขให้แก่ตนเองและครอบครัวได้ เช่น เทพเจ้ากวนอู เทพเจ้าคงชื้อ เทพเจ้าเหิงฉ่างตั้งขุน พระโพธิสัตว์กวนอิม เทพเจ้าลูปาน เป็นต้น ปัจจุบันศาลเจ้ากวางตุ้งอยู่ภายใต้การดูแลของกรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย (กองนโยบายแผนงาน สำนักงาน กรุงเทพมหานคร. 2555)

ศาลเจ้าชินเฮงตั้ว ตั้งอยู่ที่ 446 ถนนไมตรีจิตต์ แขวงบ่อம்பปราบ เขตบ่อம்பปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100 ปัจจุบันเป็นโรงเจ จะเปิดให้ไหว้เทพเจ้าในช่วงเทศกาลกินเจแค่ 10 วันเท่านั้น

วัดมังกรกมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) ตั้งอยู่บนถนนเจริญกรุง ระหว่างซอยเจริญกรุง 19 และ 21 แขวงบ่อம்பปราบ เขตบ่อம்பปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100 วัดจีนแห่งนี้ก่อสร้างเสร็จในปี พ.ศ. 2415 สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) สร้างโดยชาวจีนในประเทศไทย มีกลุ่มขุนนางจีน พ่อค้าชาวจีน และพระอาจารย์สภหึงเป็นผู้นำในการสร้างวัด โดยตั้งตามชัยภูมิสังฆารามแบบจีน เพื่อให้เป็นวัดจีนที่มีศิลปะงดงามและใหญ่ที่สุด วัดเล่งเน่ยยี่มีเทพเจ้าทั้งหมด 58 องค์ เทพเจ้าองค์สำคัญที่คนนิยมมากราบไหว้มากเป็นพิเศษมีอยู่ 3 องค์ คือ เทพเจ้าให้ส่วยเอี้ย เทพ

คุ้มครองดวงชะตา เทพเจ้าไฉ่ซิงเอี้ย เทพเจ้าแห่งโชคลาภ และหมอฮั่วโต๊ เทพเจ้ายา (เนตรนภา แก้วแสงธรรม ยาเนชโกวา. 2554)

8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งพบว่าม้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ทัศนีย์ นาคเสนีย์ (2555) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “การศึกษาเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวตามรอยอารยธรรมทวารวดี - ขอม ในจังหวัดราชบุรี ประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวตามรอยอารยธรรมทวารวดี - ขอม ในจังหวัดราชบุรี ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรมทวารวดี - ขอม ในจังหวัดราชบุรี จุดเด่นและศักยภาพความพร้อมของสถานที่แหล่งท่องเที่ยว จัดทำเส้นทางท่องเที่ยว ทดลองนำเที่ยวและประเมินผลเส้นทาง เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยเชิงคุณภาพเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จากเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน จำนวน 36 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลได้แก่ การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มย่อย (Focus group) การสำรวจ และนำเสนอข้อมูลโดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การวิจัยเชิงปริมาณ เลือกกลุ่มตัวอย่างจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดราชบุรี จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรมทวารวดี - ขอม ในจังหวัดราชบุรี มีแหล่งท่องเที่ยวที่ปรากฏร่องรอยอารยธรรมทวารวดี - ขอม นั้นมีอยู่จริง ส่วนมากเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และศาสนสถาน ที่มีความเหมาะสมต่อการจัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และสะดวกต่อการเดินทางเข้าถึงได้ด้วยรถโดยสารหรือรถทัศนาจร เมื่อนำแหล่งท่องเที่ยวที่ปรากฏร่องรอยอารยธรรมทวารวดี - ขอม ในจังหวัดราชบุรี มาจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวได้ 2 แบบ คือ เส้นทางท่องเที่ยวแบบวันเดียว (One Day Trip) จำนวน 5 เส้นทาง และเส้นทางท่องเที่ยว 2 วัน 1 คืน (Two Days Trip) จำนวน 4 เส้นทาง ข้อเสนอแนะในการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยว คือ ควรทำให้เส้นทางมีความน่าสนใจมากขึ้น แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับความต้องการของนักท่องเที่ยวและฤดูกาล

วนิดา ตรีสวัสดิ์ (2555) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเส้นทางไหว้พระเสริมสิริมงคล จังหวัดราชบุรี” โดยวัดผลความพึงพอใจผู้ทดลองเส้นทางท่องเที่ยวจำนวน 50 คน พบว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวไหว้พระเสริมสิริมงคล จังหวัดราชบุรี มีจุดเด่นและเอกลักษณ์หลายด้าน คือ ด้านสถาปัตยกรรม / จิตรกรรม ด้านประวัติศาสตร์ / ความเป็นมา ด้านขนบจารีตประเพณี ด้านศาสนา / ความเชื่อ และด้านวัดประจำชุมชน สำหรับความพร้อมในการให้บริการท่องเที่ยว พบว่า ศาสนสถานมีความสะดวกในการเดินทาง มีการจัดสิ่งของไหว้พระเสริมสิริมงคลไว้ให้นักท่องเที่ยว แต่มีห้องสุขาน้อย สิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว คือ จุดเด่นและเอกลักษณ์ของศาสนสถานทั้ง

5 ด้าน ศาสนสถานมีการจัดการในฐานะเป็นแหล่งเรียนรู้ มีการจัดภูมิทัศน์ให้ร่มรื่น สะอาด สวยงาม มีผู้ดูแลสถานที่และให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการทางท่องเที่ยว ทั้งแบบไป - กลับ และแบบพักค้างแรม ความพึงพอใจของผู้ทดลองเส้นทางท่องเที่ยวอันดับ 1 คือ เอกสารสวดมนต์ และพิธีกรรมรองลงมา คือ ความสบายใจเมื่อได้สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ / ศาสนสถาน และอันดับสุดท้าย คือ ห้องสุขา

สุวรรณา มุ่งเจริญ (2555) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “การจัดการท่องเที่ยวเชิงศาสนา กรณีศึกษาอุทยานศาสนาพระโพธิสัตว์กวนอิม จังหวัด เพชรบุรี” การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอุปสรรคของการจัดการท่องเที่ยวเชิงศาสนา และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว โดยขอบเขตในการศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตด้านพื้นที่ท่องเที่ยวภายในอุทยานศาสนาพระโพธิสัตว์กวนอิม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มนักท่องเที่ยวและกลุ่มเจ้าหน้าที่อุทยานศาสนาพระโพธิสัตว์กวนอิม โดยใช้การศึกษาแบบวิจัยเชิงสำรวจ มีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์พูดคุยบันทึกเทป แบบสอบถามความพึงพอใจ และการสำรวจพื้นที่ถ่ายภาพประกอบการศึกษา ผลการศึกษาในด้านอุปสรรคของการจัดการท่องเที่ยวเชิงศาสนาพบว่า อุปสรรคเกิดจากศรัทธาในศาสนาลดลง เนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดภาพทางศาสนาทั้งแบบศรัทธาจริง และแบบกระแสนิยมจากการประชาสัมพันธ์ แต่หากการประชาสัมพันธ์ลดลงก็ทำให้นักท่องเที่ยวลดตามไปด้วย ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่ออุทยานศาสนาพระโพธิสัตว์กวนอิมทำให้ผู้ศึกษาสามารถกำหนดแนวทางการจัดการได้เป็น 4 ประเด็น คือ

1. ควรมีการจัดการสถานที่ โดยการปรับปรุงภูมิทัศน์ ความร่มรื่นของสภาพแวดล้อม ความสะอาด สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานให้ตอบสนองนักท่องเที่ยว
2. ควรจัดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ให้ประจำอยู่ตามจุดต่าง ๆ ของสถานที่ท่องเที่ยว
3. ควรจัดให้มีจุดจำหน่ายวัตถุมงคล เพียงจุดเดียวที่บริเวณวิหารพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวรพอนักท่องเที่ยวทุกคนจะมาสักการะขอพรที่จุดนี้
4. เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักมากขึ้น เช่น จัดทัศนศึกษาติดต่อหนังสือพิมพ์จังหวัด ติดต่อรายการโทรทัศน์ ซึ่งหากการประชาสัมพันธ์ได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้นย่อมส่งผลให้นักท่องเที่ยวมีความศรัทธา และสนใจการท่องเที่ยวเชิงศาสนาเพิ่มขึ้น

พิเชษฐ จันทรเมือง (2553) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “การจัดการการท่องเที่ยวในพระอารามหลวงชั้นเอก ในเกาะรัตนโกสินทร์” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและประเมินศักยภาพ ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวของพระอารามหลวงชั้นเอกในเกาะรัตนโกสินทร์ 7 วัด ศึกษาระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว และนำเสนอแนวทางการจัดการท่องเที่ยวในพระอารามหลวงชั้นเอกในเกาะรัตนโกสินทร์ พระอารามหลวง 7 วัด ได้แก่ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม วัดพระเชตุพลวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร วัดสุทัศนเทพวรารามราชวรมหาวิหาร วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

ราชวรมหาวิหาร วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมารามราชวรวิหาร วัดราชบพิธสถิตมหาสีมารามราชวรวิหาร และวัดบวรนิเวศราชวรวิหาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ พระภิกษุ เจ้าอาวาส พระเจ้าหน้าที่ของวัดพระอารามหลวง หรือคณะกรรมการของพระอารามหลวง เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดูแลการท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยว แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ทรัพยากรทางวัฒนธรรมในพระอารามหลวงชั้นเอกทุกวัด มีศักยภาพโดดเด่น ซึ่งทางภาครัฐพร้อมให้การสนับสนุน ภาคเอกชนมีความสนใจร่วมมือในการจัดการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวยังปลื้มในความงดงามของพระอาราม แต่ในด้านบริการการท่องเที่ยวของพระอาราม 5 วัดยังไม่ได้มาตรฐาน ยกเว้นวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม เนื่องจากความคิดเห็นของผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้อง ยังไม่สามารถหาข้อสรุปที่เหมาะสมในทิศทางเดียวกันได้ ระหว่างแนวคิดการอนุรักษ์กับแนวคิดเพื่อการพัฒนาวัดเพื่อการท่องเที่ยว รวมถึงการใช้อำนาจบริหารสั่งการต่าง ๆ ของวัด และแนวทางจัดการการท่องเที่ยวภายในพระอารามหลวงนั้น ควรเน้นการชื่นชมศิลปกรรมต่าง ๆ การนมัสการไหว้พระและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การฝึกสมาธิภาวนาในวันหยุด และวันพักผ่อนสิ่งนี้นักท่องเที่ยวควรได้รับในการมาท่องเที่ยว คือ ความเพลิดเพลิน คติธรรม เกร็ดความรู้ทางศาสนาที่ประกอบด้วยประวัติศาสตร์ที่ละเอียดลึกซึ้ง และควรปรับปรุงด้านการบริการท่องเที่ยวของวัดที่ยังไม่เป็นที่ดึงดูดใจเพื่อมาตรฐานแรงจูงใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดสาธารณูปโภค

วิภาวรรณ ปิ่นแก้ว (2551) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “การศึกษาเพื่อเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี” มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา และวิเคราะห์รายละเอียดของพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว รวมถึงบริบทเชิงการท่องเที่ยวในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เพื่อศึกษาทรัพยากรที่มีคุณค่าแก่การท่องเที่ยว รวมทั้งเสนอเส้นทางเพื่อเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว และเสนอแนวทางในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในท้องถิ่นจำนวน 67 คน นักท่องเที่ยวจำนวน 335 คน เจ้าหน้าที่ภาครัฐจำนวน 15 คน และผู้ประกอบการจำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว แบบตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า เมืองเพชรบุรี ประกอบไปด้วยทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งทางธรรมชาติ ทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ เทศกาลและงานประเพณี รวมถึงกิจกรรม และการบริการ ทั้งนี้มีความโดดเด่นของทรัพยากรท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์มากที่สุด ในการศึกษาครั้งนี้จึงได้เสนอเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว 5 เส้นทาง โดยเน้นการท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ได้แก่ 1. เส้นทางยลงานศิลป์ถิ่นช่างเมืองเพชร 2. เส้นทางเยี่ยมเยือนวัดและวัง

สถาปัตยกรรม และโบราณสถาน 3. เส้นทางเลาะเลียวยิวเที่ยวธรรมชาติ แวะชมหาดเจ้าสำราญ
 4. เส้นทางนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่เมืองเพชร 5. เส้นทางเที่ยวชมวิถีชีวิตกิจกรรม ย่านของฝากเมืองเพชร
 และได้เสนอแนวทางในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการพัฒนาพื้นที่
 2. ด้านการจัดการ 3. ด้านกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ และ 4. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

นุรา เบอเรอ (Nora Børø. 2015) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “Encountering Spiritual Tourism in Kathmandu” ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ประชาชนชาวเนปาล พบว่า การท่องเที่ยวเชิงศาสนาสามารถสร้างทัศนคติที่ดีในกาฐมาณฑุได้ ชาวเนปาลจึงชอบในการปฏิบัติตัวของนักท่องเที่ยวเชิงศาสนาเป็นอย่างมาก การขยายตัวของศาสนา ในบางครั้งก็อาจเป็นปัญหาให้กับชาวเนปาลบางกลุ่ม แต่ชาวเนปาลบางกลุ่มก็มองว่าการขยายตัวของศาสนานั้นเป็นผลดี และยังคงมองค่อนข้างเป็นการสืบสานประเพณีที่ขนานหลังนั้นล้มเลือน ภายหลังจากชาวเนปาลก็ได้คุ้นเคยกับพฤติกรรมเหล่านี้ของนักท่องเที่ยวชาวตะวันตกมากขึ้น นักท่องเที่ยวจากชาวตะวันตกมีการนำเอาวิธีการ หรือหลักการปฏิบัติบางอย่างมาปฏิบัติที่กาฐมาณฑุแต่เป็นการปฏิบัติที่ไม่ได้ตรงกับหลักการทั้งหมด แต่เสมือนกับว่านำมาประยุกต์ใช้ โดยการท่องเที่ยวเชิงศาสนานั้นเป็นสิ่งใหม่มากในกาฐมาณฑุ แต่อย่างไรก็ตามยังมีตลาดที่กำลังเติบโตรอรับอยู่ เช่น การปฏิบัติตัวในสถานที่ทางศาสนาได้ เช่น เล่นโยคะ หรือนั่งสมาธิ ซึ่งธรรมดาศาสนาชาวกาฐมาณฑุ ไม่มีการประพฤติปฏิบัติซึ่งกำลังเป็นเทรนด์ที่กำลังมาแรงทั้งสำหรับนักท่องเที่ยวและผู้คนในท้องถิ่นเอง

มาเรค โนวาสกี (Marek Nowacki. 2013) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “ปัจจัยกำหนดความพึงพอใจนักท่องเที่ยวต่อสถานที่ท่องเที่ยว” โดยเปรียบเทียบจากสถานที่ท่องเที่ยว 3 แห่ง ซึ่งมีการจัดกิจกรรมนิทรรศการกลางแจ้ง ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดความพึงพอใจในสถานที่ท่องเที่ยว จะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มได้แก่ 1. ลักษณะประชากร ประกอบด้วย เพศ (เพศหญิงมีความพึงพอใจมากกว่าผู้ชาย) อายุ (ผู้สูงอายุความพึงพอใจมากกว่า) การศึกษา (บุคคลที่ได้รับการศึกษาดีกว่า จะพึงพอใจมากกว่า) ขนาดที่อยู่อาศัย (ชาวเมืองใหญ่จะพึงพอใจมากกว่า) ความถี่ในการเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวที่คล้ายคลึงกัน (ส่งผลบวกต่อความพึงพอใจ) แรงจูงใจ และเฉพาะอย่างยิ่งการได้รับความรู้จากสถานที่ (ส่งผลต่อความพึงพอใจ) โดยลักษณะทางประชากรนั้นจะขึ้นอยู่กับตัวบุคคลและจะมีผลต่อการเลือกและความพึงพอใจอย่างมาก 2. ปัจจัยของสถานที่ท่องเที่ยว ประกอบด้วย มีการจัดสถานที่ที่มีความชัดเจนน่าสนใจ มีกิจกรรมให้ทำ มีการนำเสนอความรู้จะเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวจะสนใจ และส่วนอื่น ๆ ที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ ได้แก่ บุคลากร หรือไกด์ที่มีความสามารถ ผ่านพบที่มีประโยชน์น่าสนใจให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว รวมไปถึงสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปโภคก็เป็นปัจจัยที่สำคัญ

มุฮัมมัด ฟารู แฮค (Muhammad Faroo Haq. 2011) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “การตลาดเกี่ยวกับจิตวิญญาณ ในมุมมองของการท่องเที่ยว” ผลการวิจัย พบว่า จิตวิญญาณความเชื่อนั้นสามารถเป็นสินค้าสำหรับการท่องเที่ยวได้ ในมุมมองของการท่องเที่ยว จิตวิญญาณความเชื่อถูกมองว่าเป็นการท่องเที่ยวเชิงศาสนา ซึ่งกำลังเติบโตอย่างมากในตลาดของการท่องเที่ยว โดยการท่องเที่ยวเชิงศาสนานั้นอยู่ในส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวด้านความสนใจพิเศษและเชิงวัฒนธรรม ในรูปแบบของการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นไปถึงการแสวงบุญ รวมไปถึงด้านการประกอบพิธีกรรมทางศาสนานั้นก็เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงศาสนา งานวิจัยครั้งนี้ได้มุ่งเน้นในเรื่องของการตลาดสำหรับการท่องเที่ยวเชิงศาสนา ซึ่งได้ผลออกมาเป็นกลยุทธ์การตลาดเชิงสัมพันธ์ที่มีองค์ประกอบหลัก คือ ผลิตภัณฑ์ คน การสื่อสาร ซึ่งจะต้องอาศัยการทำงานร่วมกันเพื่อให้กลยุทธ์นี้มีประสิทธิภาพต่อการพัฒนาการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงศาสนา ลักษณะประชากรศาสตร์นั้นไม่เหมาะที่จะนำมาจำแนกเพื่อทำการตลาดระหว่างนักท่องเที่ยวเชิงศาสนา เนื่องจากจะไม่ได้รับข้อมูลที่เจาะลึก แต่จะมีลักษณะการจำแนกกลุ่มของนักท่องเที่ยวเฉพาะ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มบุคคล ได้แก่ เฉพาะศาสนาคริสต์ เฉพาะศาสนาอิสลาม เฉพาะศาสนาอื่น และรวมนักท่องเที่ยวเชิงศาสนา เมื่อใช้หลักเกณฑ์นี้ก็จะได้ทำการตลาดที่มีประสิทธิภาพมากกว่าคุณลักษณะประชากรศาสตร์

ทีลี ดี โดเตราโต ดี โจเซ ยาลาด (Tesi di dottorato di Jose Allard. 2009) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “การออกแบบเส้นทางของระบบเดินทางสาธารณะ” ผลการวิจัย พบว่า การออกแบบเส้นทางสำหรับนักท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงภาษา การศึกษา และวัฒนธรรมที่หลากหลายของสังคม ซึ่งขั้นตอนการดำเนินการออกแบบเส้นทางนั้นจะต้องใช้วิทยาการที่หลากหลายในการสร้าง และคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของสังคม รูปแบบของการออกแบบเส้นทางจะขึ้นอยู่กับความหลากหลายของระบบขนส่งในพื้นที่ โดยเส้นทางของระบบขนส่งสาธารณะจะต้องมีลักษณะที่เข้าใจง่าย ชัดเจน และบอกถึงระบบขนส่งทั้งหมดได้อย่างชัดเจน

อเนตตาร์ ชาร์ (Agnetha Schaar. 2008) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง “การเพิ่มขึ้นของการท่องเที่ยวเชิงศาสนา วิเคราะห์จากศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงศาสนาที่บาห์ลี” ผลการวิจัย พบว่า การท่องเที่ยวเชิงศาสนา ในขณะนี้ถือว่าเป็นลักษณะของคนกลุ่มน้อย โดยการท่องเที่ยวเชิงศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และยังเป็นส่วนหนึ่งในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ซึ่งกลุ่มที่เป็นกลุ่มตลาดหลักที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวเชิงศาสนา คือ ชาวญี่ปุ่น ยุโรป และสหรัฐอเมริกา ตามลำดับ ซึ่งนักท่องเที่ยวเชิงศาสนาจะแบ่งกลุ่มได้เป็น 2 กลุ่ม คือ นักท่องเที่ยวเชิงศาสนาที่มุ่งเน้นความบริสุทธิ์ และนักท่องเที่ยวเชิงศาสนาที่มุ่งเน้นความมีสุขภาพที่ดี โดยนักท่องเที่ยวเชิงศาสนาที่มุ่งเน้นความบริสุทธิ์ มีลักษณะที่ต้องการที่จะพัฒนาตัวตน จิตใจ ต้องการที่จะหาคำตอบของชีวิตหรือตามหาเป้าหมายในชีวิตผ่านการท่องเที่ยวเชิงศาสนา ส่วนนักท่องเที่ยวเชิงศาสนาที่มุ่งเน้นความมี

สุขภาพที่ดีจะแตกต่างกับอย่างแรก โดยนักทองเทียวกลุ่มนี้จะมุ่งเน้นไปที่การมีสุขภาพที่ดี โดยอาจจะตรงกับรูปแบบของการทองเทียวเชิงศาสนาได้ ซึ่งจะทำให้นักทองเทียวกลุ่มนี้มีสุขภาพที่ดีควบคู่ไปกับการได้รับจิตใจที่ดี ตัวอย่าง เช่น การเข้าคอร์สโยคะกับการนั่งสมาธิ หรือการนวดแบบบาหลี ที่ให้ทั้งความผ่อนคลายและจิตใจที่สงบ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพุทธสถานจีน และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่ายจำนวน 30 แห่ง สถานที่ละ 1 คน รวมทั้งหมด 30 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi – Structured Interview) คือ มีรูปแบบคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์เพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับพุทธสถานจีน
2. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีพฤติกรรมท่องเที่ยวในพุทธสถานจีน ซึ่งไม่ทราบขนาดประชากรที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงใช้สูตรของคอคแรน (Cochran, 1997)

$$n = \frac{Z^2}{4e^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

p = สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร

(กรณีไม่ทราบสัดส่วนของประชากร p = 0.5)

e = ระดับความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมให้เกิดขึ้นได้

Z = ค่า Z ที่ระดับความเชื่อมั่นหรือระดับนัยสำคัญ

(ระดับความเชื่อมั่น 95% หรือระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่า $Z = 1.95$)

$$n = \frac{(1.95)^2}{4(0.5)^2} = 384.16$$

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวจำนวน 385 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ 3 ประเภท ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพุทธสถานจีน ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก แบบกึ่งโครงสร้างเป็นรายบุคคล โดยมีการกำหนดประเด็นคำถามเพื่อสอบถามตามประเด็นต่าง ๆ เกี่ยวกับพุทธสถานจีน อาทิ ประวัติความเป็นมา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และกิจกรรมภายในพุทธสถานจีน เป็นต้น

2. แบบสำรวจ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสำรวจในรูปแบบตาราง (Check List) โดยประยุกต์จากแบบประเมินและแบบตรวจสอบทรัพยากร ดังนี้

2.1 องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว (4 A's)

2.1.1 สิ่งดึงดูดใจ (Attractions)

2.1.2 การเข้าถึง (Accessibility)

2.1.3 สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities)

2.1.4 องค์ประกอบของการบริการ (Ancillary Service)

2.2 การตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว (Resource Audit) จัดทำโดยสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ร่วมกับ Oxford Books University School of Planning ซึ่งเป็นเครื่องมือในการสำรวจตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ภูมิทัศน์และภูมิอากาศ พืช น้ำ
 ทรัพยากรวัฒนธรรม เช่น มรดกทางวัฒนธรรม มรดกด้านศาสนา ศิลปะ ชาติพันธุ์
 ทรัพยากรมหกรรมและปรากฏการณ์สำคัญ เช่น มหกรรม การแข่งขันกีฬา งานแสดง
 สินค้าธุรกิจ งานแสดงอื่น ๆ

ทรัพยากรกิจกรรม เช่น กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมด้านบริการ

ทรัพยากรบริการ เช่น การขนส่ง ที่พัก การต้อนรับ บริการอื่น ๆ

2.3 การประเมินคุณค่าของมรดกวัฒนธรรม (ICOMOS)

2.3.1 คุณค่าทางด้านประวัติศาสตร์

2.3.2 คุณค่าทางด้านสุนทรียศาสตร์หรือความงาม

2.3.3 คุณค่าทางด้านสังคม

2.3.4 คุณค่าทางด้านวิทยาศาสตร์

3. แบบสอบถามนักท่องเที่ยว

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเสริมสรีรมงคลในพุทธสถานจีนของนักท่องเที่ยว

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน

ส่วนที่ 4 ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ในส่วนของคุณค่าเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน มีการวัดโดยใช้มาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน	5	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
คะแนน	4	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
คะแนน	3	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
คะแนน	2	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
คะแนน	1	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

นำค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจมาแปลความหมายโดยกำหนดเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยในช่วง 4.21 – 5.00 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยในช่วง 3.41 – 4.20 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก

คะแนนเฉลี่ยในช่วง 2.61 – 3.40 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยในช่วง 1.81 – 2.60 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย

คะแนนเฉลี่ยในช่วง 1.80 – 1.00 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีคุณภาพ และมีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าเอกสาร บทความ งานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เพื่อนำมาพิจารณากำหนดเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพยากรท่องเที่ยวต่าง ๆ ของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
3. ศึกษาหลักการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย และสรุปแนวคิดในการวิจัย
4. สร้างเครื่องมือตามความมุ่งหมายของการวิจัย โดยใช้คำถามปลายปิด (Close – ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open – ended Question)
5. นำแบบสอบถามที่สร้างเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา และตรวจสอบเพื่อปรับปรุง แก้ไข ก่อนนำไปทดลองใช้
6. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปใช้ในการทำวิจัย

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือ คือ แบบสอบถาม ไปปรึกษาอาจารย์ และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบและแก้ไขความสมบูรณ์ของเนื้อหา จึงต้องมีการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบเนื้อหาด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้และความเหมาะสมของคำถาม ซึ่งแบบสอบถามต้องมีดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 และจากการทดสอบได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.84
2. ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยทำการทดลองใช้แบบสอบถาม (Try Out) กับประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลไปวิเคราะห์ ใช้สถิติวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbrach) จากการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.9

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งได้มาจากการสำรวจสภาพพื้นที่ที่ศึกษา คือ พุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย โดยการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีนในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การสำรวจองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว การตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว และการประเมินคุณค่ามรดกวัฒนธรรม รวมถึงข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพุทธสถานจีน และแบบสอบถามนักท่องเที่ยว

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งได้มาจากการรวบรวมคั่นคว่าเอกสาร บทความ วารสาร รายงานการวิจัย สารนิพนธ์/ปริญญาานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแผนงานและข้อมูลต่าง ๆ ของพื้นที่ที่ศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นเพื่อนำไปใช้ในการสำรวจภาคสนาม และวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลอื่น ๆ ต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตการณ์ด้านต่าง ๆ ในพื้นที่ มาวิเคราะห์เพื่อหาสถานที่ที่เหมาะสม และสามารถนำมาจัดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคล รวมทั้งนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความต้องการของนักท่องเที่ยว ตลอดจนข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มาสรุปและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบและนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

สำหรับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมด ผู้วิจัยนำมากระทำข้อมูลโดยการประมวล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- นำข้อมูลที่ได้มาทำการจัดระบบข้อมูลโดยการบันทึกลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ
- การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และพฤติกรรมการท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลในพุทธสถานจีนของนักท่องเที่ยว วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
- การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

5. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะในการออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสริมงคลของพุทธสถานจีน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพื้นฐาน ซึ่งประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ทั้งนี้ได้วิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผลการสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวและการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพุทธสถานจีน
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวภายในพุทธสถานจีน
3. ผลการนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

1. ผลการสำรวจทรัพยากรท่องเที่ยวและวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพุทธสถานจีน

จากการสำรวจพุทธสถานจีน ทั้งหมด 30 แห่ง ในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย โดยใช้แบบสำรวจแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีนที่สร้างโดยผู้วิจัย เป็นการจัดทำขึ้นในรูปแบบตาราง (Check List) ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว (4 A's) การตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว (Resource Audit) และการประเมินคุณค่าของมรดกวัฒนธรรม (ICOMOS) โดยได้ผลการสำรวจตามตารางด้านล่าง ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการแทนข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการเสนอผลการสำรวจทรัพยากรท่องเที่ยว และเพื่อสื่อความหมายได้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแทนข้อมูลในตารางประกอบที่ ดังนี้

- 1 แทน ศาลเจ้าพ่อเสือ
- 2 แทน ศาลเจ้าแม่ทับทิม
- 3 แทน ศาลเจ้าบ้านหม้อ
- 4 แทน วัดทิพย์วารีวิหาร
- 5 แทน ศาลเจ้าเชียงใหม่
- 6 แทน ศาลเจ้าโรงเกือก

- 7 แทน ศาลเจ้าโจวซือกง
- 8 แทน ศาลเจ้าฮกเลี่ยนเก็ง
- 9 แทน ศาลเจ้าไทฮั่ว
- 10 แทน ศาลเจ้าตันไทร
- 11 แทน ศาลเจ้าแม่ทับทิม (สัมพันธวงศ์)
- 12 แทน ศาลเจ้าอาม้าเก็ง
- 13 แทน ศาลเจ้ากวนอู
- 14 แทน ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ
- 15 แทน ศาลเจ้าเซี้ยะอึ้ง
- 17 แทน ศาลเจ้าแม่ประดู่
- 18 แทน ศาลเจ้าโรงเจบุญสมาคม
- 19 แทน ศาลเจ้ากวงเอี้ยะ
- 20 แทน ศาลเจ้าอาเนี้ย
- 21 แทน ศาลเจ้าเล่าปุ่นเก้าาง
- 22 แทน ศาลเจ้าจุนเสียงโจวซือก
- 23 แทน ศาลเจ้าปุ่นเก้าาง
- 24 แทน ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า
- 25 แทน วัดบำเพ็ญจินพรต
- 26 แทน ศาลเจ้าซิดเซี้ยม้า
- 27 แทน ศาลเจ้าไต้ฮงกง
- 28 แทน ศาลเจ้ากวางตุ้ง
- 29 แทน ศาลเจ้าชินเฮงตั้ว
- 30 แทน วัดมังกรกมลาวาส

ตารางที่ 1 ผลการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน ด้านองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว (4 A's)

4 A's	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ด้านสิ่งดึงดูดใจ															
มีวัฒนธรรม / กิจกรรม ที่น่าสนใจ	✓	✓	✗	✓	✗	✓	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✗
มีชื่อเสียง / ความเชื่อเฉพาะด้าน	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✗
ด้านการเข้าถึง															
เข้าได้สะดวก / มีทางเดินเท้า	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
พื้นที่ตั้งมีความเหมาะสม	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✗
มีป้ายบอกทาง	✓	✗	✗	✓	✓	✗	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✗
ไม่มีร้านค้าตั้งกีดขวางบริเวณทางเข้า	✗	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓	✗
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก															
มีบริการห้องสุขา	✓	✓	✗	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓
สถานที่จอดรถมีความเหมาะสม	✓	✗	✗	✓	✗	✓	✓	✗	✓	✓	✗	✗	✗	✓	✗
มีจุดนั่งพัก	✗	✗	✗	✓	✗	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✗	✗	✓	✗
มีป้ายสื่อความหมาย	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✓
ด้านบริการ															
มีหน่วยงานดูแล เช่น สมาคม	✓	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✗
มีบริการจุดจำหน่ายรูปเทียน	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 1 ผลการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน ด้านองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว (4 A's) (ต่อ)

4 A's	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
ด้านสิ่งดึงดูดใจ															
มีวัฒนธรรม / กิจกรรม ที่น่าสนใจ	x	✓	x	✓	✓	x	x	✓	✓	✓	x	✓	x	✓	✓
มีชื่อเสียง / ความเชื่อเฉพาะด้าน	✓	x	x	✓	✓	x	x	✓	✓	✓	x	✓	x	✓	✓
ด้านการเข้าถึง															
เข้าได้สะดวก / มีทางเดินเท้า	✓	✓	x	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	x	✓
พื้นที่ตั้งมีความเหมาะสม	x	✓	x	x	✓	x	x	✓	✓	x	✓	✓	✓	x	✓
มีป้ายบอกทาง	✓	x	✓	✓	x	x	x	✓	x	x	x	✓	x	x	✓
ไม่มีร้านค้าตั้งกีดขวางบริเวณทางเข้า	x	x	✓	x	✓	x	x	✓	x	x	✓	✓	x	x	✓
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก															
มีบริการห้องสุขา	✓	✓	✓	✓	✓	x	✓	✓	✓	x	✓	✓	✓	✓	✓
สถานที่จอดรถมีความเหมาะสม	x	x	✓	x	✓	x	x	✓	x	x	x	✓	✓	x	✓
มีจุดนั่งพัก	x	x	✓	x	✓	x	x	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
มีป้ายสื่อความหมาย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	x	x	✓	x	x	✓
ด้านบริการ															
มีหน่วยงานดูแล เช่น สมาคม	✓	✓	✓	✓	✓	x	x	✓	✓	x	✓	✓	✓	x	✓
มีบริการจุดจำหน่ายรูปเขียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 2 ผลการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน ด้านการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว

Resource Audit	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ทรัพยากรธรรมชาติ															
ภูมิทัศน์บริเวณโดยรอบดูดี	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✗
ทรัพยากรวัฒนธรรม															
มีความสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่นใกล้เคียง	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✓	✓	✓
ทรัพยากรมรดก															
มีงานประจำปี	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
ทรัพยากรกิจกรรม															
มีกิจกรรม / พิธีกรรมที่โดดเด่นได้รับความนิยม	✓	✗	✗	✓	✗	✓	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✗
มีกิจกรรม ไหว้พระ / เทพ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
มีกิจกรรม เสี่ยงเซียมซี / แข่งปอย	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓
มีกิจกรรม เฝาระดาศเงินกระดาษทอง	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✗	✗	✗	✓	✗	✓	✗	✓
มีกิจกรรม เติมน้ำมันตะเกียง	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✓	✓	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
มีกิจกรรม บริจาคทาน	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓
ทรัพยากรบริการ															
มีบริการขนส่งสาธารณะในบริเวณโดยรอบ เช่น	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✗	✗	✓	✓	✓
ป้ายรถประจำทาง ทำเรือ เป็นต้น															
มีการให้บริการข้อมูล เช่น แผ่นพับ ผู้ให้ข้อมูล	✓	✗	✗	✓	✗	✓	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓

ตารางที่ 2 ผลการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน ด้านการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว (ต่อ)

Resource Audit	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
ทรัพยากรธรรมชาติ															
ภูมิทัศน์บริเวณโดยรอบคูตี	x	x	✓	x	✓	x	x	✓	✓	x	✓	x	x	x	x
ทรัพยากรวัฒนธรรม															
มีความสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่นใกล้เคียง	✓	✓	x	✓	✓	x	x	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ทรัพยากรมรดก															
มีงานประจำปี	✓	✓	✓	✓	✓	✓	x	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ทรัพยากรกิจกรรม															
มีกิจกรรม / พิธีกรรมที่โดดเด่นได้รับความนิยม	x	✓	x	✓	✓	x	x	✓	✓	✓	x	✓	x	x	✓
มีกิจกรรม ไหว้พระ / เทพ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
มีกิจกรรม เสี่ยงเซียมซี / แข่งปอย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
มีกิจกรรม เฝาระดาศเงินกระดาษทอง	✓	✓	✓	x	x	x	✓	✓	x	✓	✓	✓	✓	✓	✓
มีกิจกรรม เติมน้ำมันตะเกียง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
มีกิจกรรม บริจาคทาน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ทรัพยากรบริการ															
มีบริการขนส่งสาธารณะในบริเวณโดยรอบ เช่น	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	x	x	✓	✓	x	✓
ป้ายรถประจำทาง ท่าเรือ เป็นต้น															
มีการให้บริการข้อมูล เช่น แผ่นพับ ผู้ให้ข้อมูล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	x	x	✓	x	x	✓

ตารางที่ 3 ผลการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน ด้านการประเมินคุณค่าของมรดกวัฒนธรรม

ICOMOS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
คุณค่าทางประวัติศาสตร์															
มีอายุ 100 ปีขึ้นไป	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
คุณค่าทางสุนทรียภาพ															
สถาปัตยกรรมมีความงดงาม	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✗
ประติมากรรมมีความงดงาม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✗
จิตรกรรมมีความงดงาม	✗	✗	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✓	✓	✓
คุณค่าทางสังคม															
เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน ความเชื่อ ของคนในชุมชน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓
คุณค่าด้านวิทยาศาสตร์															
เป็นแหล่งเรียนรู้ นักท่องเที่ยวสามารถเข้าไป ศึกษาได้	✗	✗	✗	✓	✗	✓	✓	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✓	✓

ตารางที่ 3 ผลการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน ด้านการประเมินคุณค่าของมรดกวัฒนธรรม (ต่อ)

ICOMOS	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
คุณค่าทางประวัติศาสตร์															
มีอายุ 100 ปีขึ้นไป	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
คุณค่าทางสุนทรียภาพ															
สถาปัตยกรรมมีความงดงาม	✓	x	✓	x	✓	x	x	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ประติมากรรมมีความงดงาม	x	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
จิตรกรรมมีความงดงาม	✓	✓	✓	x	✓	x	✓	x	✓	x	x	x	x	x	x
คุณค่าทางสังคม															
เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน ความ เชื่อของคนในชุมชน	✓	✓	x	✓	✓	x	x	✓	✓	✓	✓	✓	✓	x	✓
คุณค่าด้านวิทยาศาสตร์															
เป็นแหล่งเรียนรู้ นักท่องเที่ยวสามารถเข้าไป ศึกษาได้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	x	x	✓	x	x	✓

ตารางที่ 4 ผลรวมการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

ชื่อศาลเจ้า	✓	✗	ชื่อศาลเจ้า	✓	✗
ศาลเจ้าพ่อเสือ	25	4	ศาลเจ้าแม่ประตู	21	8
ศาลเจ้าแม่ทับทิม	20	9	ศาลเจ้าโรงเจบุญสมาคม	22	7
ศาลเจ้าบ้านหม้อ	13	16	ศาลเจ้ากวงเอี้ยะ	22	7
วัดทิพย์วารีวิหาร	27	2	ศาลเจ้าอาเนี้ย	21	8
ศาลเจ้าเซียงกง	16	13	ศาลเจ้าเล่าปุ่นเก้ากง	27	2
ศาลเจ้าโรงเกือก	27	2	ศาลเจ้าจุนเสียงโจวซื่อ	13	16
ศาลเจ้าโจวซื่อกง	29	-	ศาลเจ้าปุ่นเก้ากง	15	14
ศาลเจ้าฮกเลี่ยนเก็ง	17	12	ศาลเจ้าแม่กวนอิม	28	1
ศาลเจ้าไต้ฮั่ว	14	15	วัดบำเพ็ญจีนพรต	25	4
ศาลเจ้าตันไทร	9	20	ศาลเจ้าซิดเซี่ยม่า	17	12
ศาลเจ้าแม่ทับทิม (สัมพันธวงศ์)	7	22	ศาลเจ้าหลี่ตี้เมียว	19	10
ศาลเจ้าอาม่าเก็ง	8	21	ศาลเจ้าไต้ฮงกง	27	2
ศาลเจ้ากวนอู	25	4	ศาลเจ้ากวางตุ้ง	19	10
ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ	27	2	ศาลเจ้าชินเฮงตั้ว	15	14
ศาลเจ้าเซี่ยะอั้ง	17	12	วัดมังกรกมลาวาส	27	2

จากการที่ผู้วิจัยลงพื้นที่สำรวจพุทธสถานจีนทั้ง 30 แห่งในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจมาสรุปดังตารางข้างต้น ซึ่งวิธีในการคัดเลือกสถานที่คือ สถานที่ที่ผ่านตามคุณสมบัติใน Checklist ได้เกินร้อยละ 80

$$\frac{29 \times 80}{100} = 23.2$$

เนื่องจากแบบสำรวจ Checklist ไม่มีข้อกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ตายตัว ผู้วิจัยจึงพิจารณาจากคู่มือการตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ของกรมการท่องเที่ยว

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ที่ได้กำหนดระดับมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม โดยค่าคะแนนร้อยละ 80 อยู่ในระดับมาตรฐาน “ดีมาก” (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2557)

ดังนั้น พุทธสถานจีนที่สามารถผ่านตามคุณสมบัติใน Checklist จะต้องมีข้อผ่านคุณสมบัติมากกว่าหรือเท่ากับ 23 ข้อ

โดยพุทธสถานจีนที่ผ่านการคัดเลือกจากแบบสำรวจ มีดังนี้

1. ศาลเจ้าพ่อเสือ
2. วัดทิพย์วารีวิหาร
3. ศาลเจ้าโรงเกือก
4. ศาลเจ้าโจวซือกง
5. ศาลเจ้ากวนอู
6. ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ
7. ศาลเจ้าเล่าปุ่นเก้ากง
8. ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า
9. วัดบำเพ็ญจีนพรต
10. ศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง
11. วัดมังกรกมลาวาส

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สำรวจทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพุทธสถานจีน จึงทำให้ได้พุทธสถานจีนที่มีคุณสมบัติตรงตามที่ต้องการจำนวน 11 แห่ง ได้แก่ ศาลเจ้าพ่อเสือ วัดทิพย์วารีวิหาร ศาลเจ้าโรงเกือก ศาลเจ้าโจวซือกง ศาลเจ้ากวนอู ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ ศาลเจ้าเล่าปุ่นเก้ากง ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า วัดบำเพ็ญจีนพรต ศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง และวัดมังกรกมลาวาส แล้วจึงนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงพรรณนา โดยมีรายละเอียดของแต่ละแห่ง ดังนี้

1. ศาลเจ้าพ่อเสือ

ภาพที่ 2 ศาลเจ้าพ่อเสือ

ที่ตั้ง : 468 ถนนตะนาวศรี เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200

ลักษณะทั่วไป

เป็นศาลเจ้าเก่าแก่ที่มีอายุมากกว่า 100 ปี ก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. 2377 หรือ คนจีนเรียกว่า ตัวเหล้าเอี้ย เป็นศาลเจ้าชาวจีนแต้จิ๋ว ลักษณะของศาลเจ้าสร้างตามรูปแบบศาลเจ้าทางภาคใต้ของจีน ภายในศาลเจ้ามีประติมากรรมเทพเจ้าที่สำคัญ ได้แก่ ตัวเหล้าเอี้ยหรือเจ้าพ่อใหญ่ นอกจากนี้ยังมีเจ้าพ่อกวนอู เจ้าแม่ทับทิม หั่งเจี๋ย

ศาลเจ้าพ่อเสือ ส่วนใหญ่จะนิยมขอพรเกี่ยวกับอำนาจบารมี คนที่ทำงานราชการ ทหาร ตำรวจ จะมากกราบไหว้ เพื่อให้เจริญก้าวหน้า และสักการะเพื่อเสริมอำนาจบารมี ส่วนการสะเดาะเคราะห์ ต้องการปิดเป่าสิ่งไม่ดี โดยให้ถวายหมุดิบ และไข่ดิบ และเอาส้มกับกระทงบัวทองไปวางที่หน้าตัวเหล้าเอี้ย หรือเจ้าพ่อใหญ่ จากนั้นนำกระดาษก๊วยนั้น ปิดออกจากตัว 12 ครั้ง ตามจำนวนเดือนในแต่ละปี ปิดตั้งแต่หัวจรดเท้า พอเสร็จแล้วเอากระดาษ และชุดหมูปูไหว้ที่เจ้าพ่อเสือ จุดธูปทั้งหมด 18 ดอก ไหว้ฟ้าดิน 3 ดอก ไหว้เจ้าพ่อใหญ่ก่อน จากนั้นไหว้เจ้าแม่กวนอิม เจ้าพ่อกวนอู ไหว้เจ้าพ่อเสือทีละ 3 ดอก สุดท้ายไหว้เทพรักษา ประตูสองข้าง ข้างละ 1 ดอก

สถาปัตยกรรมและประติมากรรม

ในส่วนของลักษณะสถาปัตยกรรมเป็นอาคารก่ออิฐถือปูน ประตูทางเข้ามีการตั้งศิลา แกะสลักเป็นรูปเสือที่เปรียบเสมือนคอยดูแลศาลเจ้า ซุ้มประตูทางเข้าอาคารมีการประดับหลังคาด้วยกระเบื้องเคลือบสี เป็นรูปดอกไม้และสัตว์ ผนังด้านนอกมีช่องประดับด้วยตุ๊กตาทอง และภายในเป็นโครงสร้างไม้เป็นแบบ “ซา

เหลียง” ฐานเสาบนชื่อจะมีการแกะสลักเป็นรูปพฤกษาและสัตว์ และมีการประดิษฐ์ฐานเทพองค์ประธาน คือ เจ้าพ่อใหญ่

สิ่งอำนวยความสะดวก

สิ่งอำนวยความสะดวกของศาลเจ้ามีจุดจำหน่ายรูป เทียนและของไหว้ต่าง ๆ ทั้งภายในศาลเจ้าและบริเวณภายนอกศาลเจ้า มีห้องน้ำให้บริการนักท่องเที่ยว และป้ายบอกเส้นทางยังมีจำนวนน้อยเกินไป

การเข้าถึง

การเดินทางค่อนข้างสะดวก เนื่องจากมีรถโดยสารสาธารณะผ่าน และสามารถใช้ทางเท้าเดินได้ รวมทั้งสามารถนำรถยนต์ส่วนตัวมาได้ เนื่องจากศาลเจ้ามีพื้นที่ให้จอดรถ แต่จะเสียค่าใช้จ่ายในการจอดรถ

กิจกรรม

1. การสักการบูชาเทพเจ้าต่าง ๆ
2. การสะเดาะเคราะห์ / แก้ชง
3. การเติมน้ำมันตะเกียง
4. การเลี้ยงเซียมซี
5. การบริจาคทาน
6. การเผากระดาษ

มหกรรม

1. เทศกาลทิ้งกระดาษ
2. เทศกาลตรุษจีน
3. เทศกาลขอลูก โดยใช้สิ่งโต้วในการไหว้ขอลูก

2. วัดทิพย์วารีวิหาร

ภาพที่ 3 วัดทิพย์วารีวิหาร

ที่ตั้ง : 119 ซอยทิพย์วารีย์ แขวงวังบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร 10200

ลักษณะทั่วไป

วัดทิพย์วารีวิหาร หรือ กัมโล่วยี่ เป็นวัดจีนขนาดใหญ่ สูง 5 ชั้น สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ 2319 ยุคปลายกรุงธนบุรี ต้นกรุงรัตนโกสินทร์ สมัยของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี

ชั้นที่ 1 เป็นลานและห้องสำหรับประกอบพิธีในวัด เช่น ปฏิบัติธรรม ถือน้ำศีล กินเจ

ชั้นที่ 2 เป็นที่ประดิษฐานประพุทธรูปและเทพเจ้าที่สำคัญต่าง ๆ เช่น พระพุทธรเจ้า 3 พระองค์ เทพมังกรเขียว เทพสามตา เทพปรองดอง ซึ่งเป็นเทพเจ้าที่ศักดิ์สิทธิ์ประจำวัด

ชั้น 3 - 4 เป็นชั้นที่เก็บอัฐิบรรพบุรุษของชาวไทยเชื้อสายจีน

ชั้น 5 ใช้เป็นชั้นเก็บของทั่วไป

ภายในพุทธสถานจะมีการประดิษฐานเทพมังกรเขียว หรือในภาษาจีน เรียกว่า แซเล่งเอี้ย เป็นผู้รักษาบ่อน้ำทิพย์ หรือแหล่งน้ำต่าง ๆ และประทานความอุดมสมบูรณ์ให้แก่มนุษย์ ซึ่งในการสักการะบูชาจะใช้ธูป 3 ดอก และพวงมาลัย ซึ่งจะมีความโดดเด่นในการขอพรเรื่องธุรกิจและการทำงาน ถ้าผู้ใดที่บนสามารถแก้บนได้ด้วยไข่มุก นอกจากนี้อังยังสามารถแก้เซ็งและเสริมดวง ซึ่งองค์แซเล่งเอี้ยจะคุ้มครอง และพบแต่สิ่งดีงาม

สถาปัตยกรรมและประติมากรรม

เป็นศิลปะจีนแบบผสมผสาน สถาปัตยกรรมกรรมภายในวัดที่สวยงาม คือ เพดานวัดมีการประดับด้วยเพดานฉลุลายพระราชวังต้องห้ามของจีน ซึ่งเมื่อถึงเทศกาลตรุษจีน จะเปิดไฟทั้งหมดภายในวัด และจะได้เห็นแสงไฟจากเพดาน และไฟจากโคมแดง

สิ่งอำนวยความสะดวก

ภายในวัดเป็นลักษณะตึกสูง 5 ชั้น มีลิฟต์ให้บริการสำหรับผู้สูงอายุ สถานที่ค่อนข้างจำกัด จึงไม่สามารถจอดรถได้หลายคัน ทางวัดมีผู้ดูแลและทำความสะอาดห้องน้ำเป็นอย่างดี และยังมีบริการแยกห้องน้ำชายและห้องน้ำหญิง มีจุดจำหน่ายดอกไม้ธูปเทียน ไว้บริการสำหรับสักการะเทพเจ้า

การเข้าถึง

การเดินทางเข้าถึงค่อนข้างสะดวก มีรถโดยสารสาธารณะผ่าน สามารถเข้ามาทางพาหุรัด และเดินเข้าซอยตรงข้ามดิโอลด์สยาม ซึ่งจะมีป้ายวัดติดอยู่ด้านหน้าซอย และเดินต่อเข้าซอยประมาณ 30 เมตร

กิจกรรม

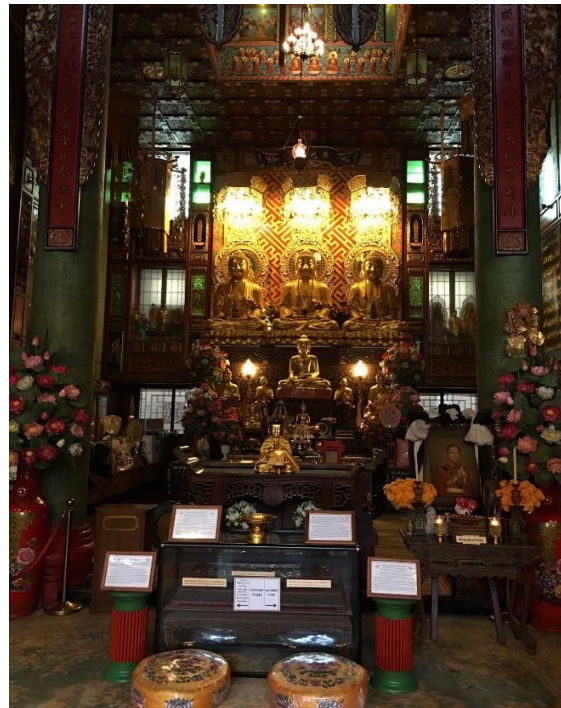
1. การสักการบูชาเทพเจ้าต่าง ๆ
2. การสะเดาะเคราะห์ และแก้ชง
3. การเติมน้ำมันตะเกียง
4. การเสี่ยงเซียมซี
5. การบริจาคทาน
6. การเผากระดาษ

มหกรรม

1. เทศกาลทิ้งกระดาษ
2. เทศกาลกินเจ

ภาพที่ 4 จุดบริการจำหน่ายรูปเทียน

ภาพที่ 5 บริเวณภายในวัดทิพย์วารีวิหาร

3. ศาลเจ้าเจ้าโรงเกือก (ศาลพ่อฮ้อนหว่องกง)

ภาพที่ 6 บริเวณด้านหน้าศาลเจ้าโรงเกือก (ศาลพ่อฮ้อนหว่องกง)

ที่ตั้ง : 280 ซอยวานิช 2 แขวง ตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100

ลักษณะทั่วไป

ศาลเจ้ามีอายุ 100 กว่าปี โดยพ่อค้าชาวจีนฮากกา หรือ จีนแคะ ได้เชิญองค์เจ้าพ่อฮ้อนหว่องกง จากเมืองจีนมาประดิษฐานบูชาในประเทศไทยเป็นเวลากว่าหนึ่งร้อยปี ก่อนที่จะมีการสร้างศาลเจ้าที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน ต่อมาเมื่อมีการจัดงานแห่เจ้าพ่อฮ้อนหว่องกงขึ้น ผู้มาร่วมพิธีเห็นว่าสถานที่ของศาลเจ้าหลังเดิมมีพื้นที่ไม่เหมาะสมแก่การประกอบพิธีกรรม คณะกรรมการศาลเจ้า ผู้เป็นชาวจีนฮากกา จึงได้เชิญชวนผู้มีจิตศรัทธา ร่วมบริจาคเงินซื้อที่ดินสร้างเป็นศาลเจ้าหลังใหม่

โดยเจ้าพ่อฮ้อนหว่องกงนี้ ถือเป็นกษัตริย์ต้นตระกูลของราชวงศ์ฮั่น จึงทำให้ศาลเจ้าแห่งนี้มีความโดดเด่น และคนในชุมชนโดยรอบมีความเชื่อกันว่าขอสิ่งใดก็จะได้ อาทิ การทำมาค้าขาย การงาน การเงิน สุขภาพ

ในอดีตศาลเจ้าพ่อฮ้อนหว่องกง จะจัดงานแห่เจ้าพ่อฮ้อนหว่องกงขึ้นทุก 3 ปีครั้ง แต่ในปัจจุบันจะจัดเพียงงานประจำปี เนื่องในโอกาสวันประสูติของเจ้าพ่อประทานลาก (เจ้าพ่อฉอยสิ้นหย่า) ในวันที่ 22 เดือน 7 ตามปฏิทินทางจันทรคติของจีน หรือประมาณเดือนสิงหาคม และเจ้าพ่อฮ้อนหว่องกง ในวันที่ 12 เดือน 9 หรือประมาณเดือนตุลาคมของทุกปี

ด้านนอกของศาลเจ้า มีสิ่งก่อสร้างรูปทรงหกเหลี่ยมขนาดใหญ่ตั้งอยู่ด้านหน้าศาลเจ้า ในอดีตที่ตรงนี้คือ ที่ผลิตน้ำประปาแห่งแรกในย่านนี้ ในสมัยก่อนถ้าใครอยากได้น้ำสะอาดใช้ ก็จะมีให้ซื้อขายกัน บริเวณรอบตัวอาคารมีประติมากรรมฝาผนังสีนูนต่ำ เป็นเอกลักษณ์แบบจีน โดยเป็นการบันทึกเรื่องราว

ของคนจีนในสมัยนั้นเอาไว้ในประติมากรรมเหล่านี้ ภายในอาคารนั้นยังมีการตกแต่งแบบจีน เช่น ประตู 8 เหลี่ยม

สถาปัตยกรรมและประติมากรรม

ลักษณะทางสถาปัตยกรรมถอดแบบจากสถาปัตยกรรมจีน ที่เรียกว่า “อาคารสี่หลังล้อมลาน” สอดคล้องกับการแกะสลักลวดลายบริเวณโครงสร้างภายในอาคาร ด้านหน้าศาลเจ้า ประตูทางเข้ามีเจาะช่องหน้าต่างทรงกลม แต่ละช่องปั้นปูนประดับกระเบื้อง ผสมกับการเขียนภาพจิตรกรรม นอกจากนี้บริเวณผนังภายนอก และสันหลังคาของอาคารศาลเจ้า ตกแต่งด้วยการประดับปูนปั้นรูปตุ๊กตา ลวดลายดอกไม้ และใบไม้ บนผนังภายนอกอาคาร มีการตกแต่งเรื่องราวเป็น 3 ตอน ในตอนแรก คือ เรื่องฮกลกซิว ตอนกลางเป็นเรื่อง ชีวิตชาวจีนสมัยราชวงศ์ชิง และตอนล่างแสดงสัญลักษณ์มงคล

สิ่งอำนวยความสะดวก

ศาลเจ้าฮ้อนหว่องกุงแห่งนี้ มีบริเวณพื้นที่กว้างขวาง มีให้บริการห้องน้ำ ที่จอดรถด้านหน้า จุดนั่งพัก และจุดจำหน่ายรูปเทียน รวมถึงมีผู้ดูแลศาลเจ้าที่สามารถให้คำแนะนำได้

การเข้าถึง

การเดินทางสามารถเดินทางมาโดยรถยนต์ รถประจำทางสาธารณะ และเรือสาธารณะ เนื่องจากศาลเจ้าตั้งอยู่ติดริมแม่น้ำเจ้าพระยา ใกล้กับท่าเรือสี่พระยา สามารถมองเห็นได้ง่าย มีป้ายบอกทางอยู่หน้าซอยที่ชัดเจน

กิจกรรม

1. การสักการบูชาเทพเจ้า
2. การเติมน้ำมันตะเกียง
3. การเสี่ยงเซียมซี
4. การบริจาคทาน
5. การเผากระดาษ
6. การนั่งสมาธิ สวดมนต์

มหกรรม

1. จัดแสดงหนังใหญ่ถวายเจ้า
2. งานประจำปีเนื่องในโอกาสวันประสูติ เจ้าพ่อพระทานลาก (เจ้าพ่ออ้อยสินหย่า)
3. งานประจำปีเนื่องในโอกาสวันประสูติ เจ้าพ่อฮ้อนหว่องกุง

4. ศาลเจ้าโจวซือกง (วัดขุนเล่งยี)

ภาพที่ 7 ศาลเจ้าโจวซือกง

ที่ตั้ง : 758 ตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100

ลักษณะทั่วไป

ศาลเจ้าโจวซือกง หรือที่เรียกว่า “วัดขุนเล่งยี” เป็นศาลเจ้าเก่าแก่แห่งหนึ่ง ริมน้ำเจ้าพระยา และเป็นศูนย์รวมศรัทธาของชาวไทยเชื้อสายจีนในย่านตลาดน้อย - เยาวราช ศาลเจ้าแห่งนี้เป็นศาลเจ้าเก่าแก่ อายุประมาณ 200 ปี ของชาวจีนฮกเกี้ยน มีชื่อเสียงในการจัดพิธีการกินเจที่ยิ่งใหญ่ ตามประเพณีจีนโบราณ มีประวัติความเป็นมาไม่แน่ชัด แต่จากศิลาจารึกที่อยู่คู่กับศาลเจ้ามาตั้งแต่แรกเริ่ม ซึ่งตรงกับรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ 1)

ศาลเจ้าแห่งนี้เป็นที่ประดิษฐานรูปปั้นหลวงปู่โจวซือกง หรือเทพองค์ดำศักดิ์สิทธิ์และมีเทพเจ้าอื่น ๆ ที่ชาวจีนให้ความเคารพนับถือ อาทิ เทพเจ้าฟ้าดิน ตัวเหล้าเอี้ย เทพเจ้ากวนอู เทพเจ้า 36 พระองค์ และเจ้าแม่กวนอิม มีความมั่งคั่งด้านสถาปัตยกรรมที่สร้างความประทับใจให้แก่ผู้เยี่ยมชม โดยเฉพาะส่วนบนสุด ตรงสันหลังคาประดับด้วยมังกรคู่ชูลูกแก้ว พร้อมด้วยหงส์คู่ชูดอกโบตั๋น ภาพหน้าประตูมีความงดงาม เป็นภาพ 3 มิติ และภายในอาคารได้รวมศิลปกรรมจีนอันประณีตงดงาม

ชาวจีนที่เคารพ หลวงปู่โจวซือกง มีความศรัทธาเรื่องการขอพร ให้หายจากโรคภัยไข้เจ็บ ซึ่งสามารถสังเกตได้จากลักษณะเด่นขององค์หลวงปู่ เป็นผิวสีเป็ลือกมั่งคุด มีความเชื่อกันว่าที่สีผิวเป็นแบบนี้ เนื่องจากท่านลองชิมยา เพื่อใช้รักษาโรคจนฤทธิ์ยาซึมเข้าสู่ผิวหนัง

สถาปัตยกรรมและประติมากรรม

สถาปัตยกรรมศาลเจ้าโจวซือกง วางผังอาคารตามรูปอักษรจีน ทางเข้าอาคารมีการออกแบบที่สะท้อนให้เห็นถึงสถาปัตยกรรมชาวจีน ที่มีการเจาะช่องหน้าต่างทรงกลม บริเวณด้านบนสุดของผนังด้านหน้าอาคาร มีการออกแบบโครงสร้างไม้ และมีการออกแบบโครงหลังคาซ้อนกัน 2 ชั้น ทั้งชั้นบน และชั้นล่าง มีหน้าบันทรงสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ส่วนหลังคาโค้งตักแต่งด้วยประติมากรรมปูนปั้นประดับ กระเบื้อง บริเวณประตูทางเข้า มีสิงโตแกะสลักจากหินแกรนิต ภายในอาคารใช้โครงสร้างไม้ แกะสลักเป็นรูปฟักทอง รูปสัตว์

สิ่งอำนวยความสะดวก

ศาลเจ้าโจวซือกง มีพื้นที่กว้างขวางติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา ด้านหน้าของศาลเจ้ามีพื้นที่ในการให้บริการที่จอดรถ จุดจำหน่ายรูปเทียน ห้องน้ำ จุดให้บริการข้อมูล ผู้ดูแลศาลเจ้า และ แผ่นพับข้อมูล นอกจากนี้ยังมีสมาคมที่คอยดูแลและอุปถัมภ์ คือ สมาคมฮกเกี้ยนแห่งประเทศไทย

การเข้าถึง

ในการเดินทางมายังศาลเจ้าโจวซือกง มีการบริการรถรับ - ส่ง ฟรี โดยมีจุดรับส่งจากบริเวณวงเวียนโอเดียน และถนนทรงวาด นอกจากนี้ยังสามารถเดินทางโดยรถยนต์ รถประจำทางสาธารณะ มายังถนนเจริญกรุง สามารถเข้าถึงได้หลายทางไม่ว่าจะเป็นซอยเจริญกรุง 22 หรือซอยเจริญกรุง 20 และสามารถเดินทางมาทางเรือได้ เนื่องจากศาลเจ้ามีท่าเรือ คือ ท่าเจ้าพระยา

กิจกรรม

1. การสักการะบูชาเทพเจ้าต่าง ๆ
2. การเติมน้ำมันตะเกียง
3. การเสี่ยงเซียมซี
4. การบริจาคทาน
5. การเผากระดาษ
6. การนั่งสมาธิ สวดมนต์
7. การปล่อยสัตว์
8. การเขียนชื่อลงกระดาษฝากไว้ที่ศาลเจ้าเพื่อเป็นสิริมงคล

มหกรรม

1. เทศกาลกินเจ
2. งานแห่เจ้าแม่กวนอิม
3. จัดแสดงหนังใหญ่
4. การแสดงงิ้ว

ภาพที่ 8 ป้ายเชิญร่วมบริจาคเนื่องในงานเทศกาลกินเจ

ภาพที่ 9 กิจกรรมภายในศาลเจ้าโจวซือกง

5. ศาลเจ้ากวนอู

ภาพที่ 10 ศาลเจ้ากวนอู

ที่ตั้ง : 26 ถนนพาดสาย แขวงสัมพันธวงศ์ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100

ลักษณะทั่วไป

ศาลเจ้ากวนอูและเทพเจ้าม้า เป็นศาลเจ้าเก่าแก่ ซึ่งสร้างขึ้นใน พ.ศ.2435 ตั้งอยู่ที่ตลาดเก่าเยาวราช มีความกลมกลืนกับชุมชนลำเพ็ง ภายในศาลเจ้าพ่อกวนอูประดิษฐานรูปปั้นของเทพเจ้ากวนอูด้านข้างมีรูปปั้นเทพเจ้าม้า ผู้คนเชื่อกันว่าเป็นม้าเส็กเทาของเทพกวนอู การเช่นไว้เทพเจ้าม้า จะนิยมซื้อผักสดมาเช่นไหว้รูปม้าพร้อมกับเขย่าลูกกระพรวน เพื่อเป็นการบอกกล่าวท่านให้รับรู้ถึงการขอพร เจ้าพ่อกวนอูเป็นสัญลักษณ์แห่งความเข้มแข็งเด็ดเดี่ยวและองอาจ ท่านเป็นคนจิตใจมั่นคงตั้งขุนเขา มีสติปัญญาเป็นเลิศและไม่เคยประมาท ซึ่งมีนัยในการขอพร คือ การขอให้ท่านช่วยอุดช่องว่างไม่ให้เพลิงพลา้แก่ฝ่ายตรงข้าม และทำให้เกิดความสมบูรณด้วยคนข้างเคียงที่ซื่อสัตย์ หรือบริวารที่ไว้ใจได้ ผู้คนภายในชุมชน และภายนอกมีความเชื่อว่าท่านเป็นเทพเจ้าที่มีความซื่อสัตย์กตัญญู

ศาลเจ้าแห่งเดียวในกรุงเทพมหานครที่มี “เจ้าพ่อม้า” ก็คือศาลเจ้ากวนอูแห่งนี้ สำหรับ “เทพเจ้าม้า” ที่ศาลกวนอูแห่งนี้เป็นสัตว์ที่เก่งกาจ คนเกิดปีมะเมียนิยมมากราบไหว้ที่ศาลเจ้ากวนอู มีการจัดทำพื้นที่เหมือนคอกให้เทพเจ้าม้าอยู่ และมีรูปปั้น “ผู้ดูแลม้า” อยู่เคียงข้าง

สถาปัตยกรรมและประติมากรรม

ภายในศาลเจ้ามีการประติมากรรมขององค์เทพเจ้าที่งดงาม ทั้งเจ้าพ่อม้า เจ้าพ่อกวนอู เทพนุ่งเซียง เทพฟ้าดิน เทพจิ้ง เทพกวงเพ็งไห้จ้อ ชั่วกวนใต้ตี้ อามา โดยประติมากรรมเทพเจ้ากวนอู มีลักษณะคือ พระพักตร์สีแดง สวมชุดนายพลทหารเต็มยศ ประทับนั่งบัลลังก์ มือหนึ่งจับเครา อีกมือหนึ่งปกติแล้วท่านมักถือจ้าวขนาดใหญ่ หรือหนังสือขุนซิว แต่รูปเคารพที่ศาลเจ้ากวนอูแห่งนี้มีอีกข้างหนึ่งของท่านจะตะแคงไว้

ที่เข้มงวด นอกจากนั้นยังปรากฏงานสถาปัตยกรรมแบบจีน และ จิตรกรรมภาพวาด 8 ชั้นน ลายปลา ลายม้า ลายมังกร ซึ่งถือเป็นภาพวาดโบราณที่มีอายุกว่า 1000 ปี

สิ่งอำนวยความสะดวก

ภายในศาลเจ้ากวนอู มีการให้บริการห้องน้ำ จุดล้างมือ จุดฝากของ มีสถานที่จอดรถในบริเวณใกล้เคียง และมีป้ายแนะนำการประกอบพิธีกรรมในแต่ละจุด พร้อมทั้งจุดให้บริการจำหน่ายธูปเทียน ของไหว้ จุดให้บริการข้อมูล และผู้ดูแลศาลเจ้า

การเข้าถึง

ในการเดินทางสามารถมาได้โดยรถยนต์ รถประจำทางสาธารณะ หรือ ใช้ทางเท้าเดินเข้าซอยประมาณ 300 เมตร ศาลเจ้าตั้งอยู่บนถนนเยาวราช ซอยเยาวราช 11 ซึ่งสามารถมองเห็นได้ง่าย และด้านหน้าซอยเยาวราช 11 มีป้ายศาลเจ้ากวนอูขนาดใหญ่บอกไว้อย่างชัดเจน

กิจกรรม

1. การสักการะบูชาเทพเจ้าต่าง ๆ
2. การเติมน้ำมันตะเกียง
3. การเสี่ยงเซียมซี
4. การบริจาคทาน
5. การเผากระดาษ
6. การถวายผักให้แก่เจ้าพ่อม้า

มหกรรม

1. เทศกาลงวงเซียว (งานเริ่มต้นปีใหม่ของจีน)
2. เทศกาลกวงเพ็งแซ (วันเกิดลูกบุญธรรมเจ้าพ่อกวนอู)
3. เทศกาลกวงเอี้ยแซ (วันเกิดเจ้าพ่อกวนอู)
4. เทศกาลทิ้งกระดาษ
5. เทศกาลไหว้ฟ่งอั้ง (ไหว้ตอบแทนเทพเจ้า)

ภาพที่ 11 ป้ายทางเข้าศาลเจ้ากวนอู

ภาพที่ 12 จุดให้บริการนักท่องเที่ยว

6. ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ

ภาพที่ 13 ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ

ที่ตั้ง : 125 ซอยเยาวราช 6 ถนนเยาวราช แขวงสัมพันธวงศ์ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100

ลักษณะทั่วไป

เป็นศาลเจ้าที่เก่าแก่อายุยาวนานที่สุดในประเทศไทย ซึ่งมีหลักฐานป้ายจารึก ที่เขียนภาษาจีนว่า สร้างขึ้นในสมัยกรุงศรีอยุธยา ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะเป็นศาลเจ้าที่ผู้ทำการค้าในแถบนี้ให้ความเคารพนับถือ เพื่อความก้าวหน้าในกิจการการค้าขาย และ เป็นศาลเจ้าที่อยู่ภายใต้การดูแลของสมาคมแต้จิ๋วแห่งประเทศไทย ภายในบริเวณศาลมีการประดิษฐานเทพเล่งบ๊วยเสี้ยวอ้วง และเทพฮุยฮิน ซึ่งเป็นเทพประธาน พร้อมทั้งมีการประดับตกแต่งสวยงาม ภายในมีอาคารเป็นทรงภูเขา มีเสาที่พันรอบเป็นรูปมังกร และมีระฆังโบราณที่ตั้งอยู่ทางด้านขวาของประตูใหญ่

สถาปัตยกรรมและประติมากรรม

ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะเป็นการสร้างด้วยสถาปัตยกรรมจีน ซึ่งประตูทางเข้าสร้างเป็นประตูซุ้มอนุสรณ์ อาคารศาลเจ้าขนาดย่อมสร้างเป็นทรงภูเขาตามหลักฮวงจุ้ยของจีน เล่งบ๊วยเอี้ยะมาเป็นองค์ประธาน

สิ่งอำนวยความสะดวก

ด้านหน้าของศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะมีพื้นที่กว้างสำหรับเป็นลานจอดรถจักรยานยนต์ ซึ่งมีการคิดค่าบริการ 20 บาท และมีการบริการห้องน้ำ 5 ห้อง มีการคิดค่าบริการ 3 บาท ซึ่งเป็นการเก็บดูแล

บำรุงรักษาสถานที่ มีการดูแลรักษาความสะอาดเป็นอย่างดีในบริเวณรอบศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ มีการบริการอุปกรณ์ในการสักการะบูชาของรับนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีการบริการน้ำดื่ม และอาหารในช่วงเทศกาลประจำปีของศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ

การเข้าถึง

การเดินทางไปศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ มีการเดินทางที่สะดวกสบาย สามารถเดินทางได้ทางรถยนต์ส่วนตัว และรถโดยสารสาธารณะ ซึ่งบุคคลที่เดินทางโดยรถโดยสารสาธารณะสามารถ ลงได้ที่ป้ายเยาวราช และเดินทางเท้าเข้าไปที่ซอยเยาวราช 6 เดินประมาณ 100 เมตร

กิจกรรม

1. การสักการะบูชาเทพเจ้าต่าง ๆ
2. การเติมน้ำมันตะเกียง
3. การเสี่ยงเซียมซี
4. การบริจาคทาน
5. การเผากระดาษ
6. การตีกลอง และการตีระฆัง

มหกรรม

1. เทศกาลเสีชิง
2. เทศกาลงานวันเกิดเทพเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ
3. เทศกาลงานวันเกิดเทพกวนอู

ภาพที่ 14 ประติมากรรมปูนปั้นบนฝาผนัง

ภาพที่ 15 จุดจำหน่ายธูป เทียน และอุปกรณ์ในการสักการะบูชา

7. ศาลเจ้าเล่าปุ่นเก้ากง

ภาพที่ 16 ศาลเจ้าเล่าปุ่นเก้ากง

ที่ตั้ง : 833 ตรอกโรงโคม ถนนทรงวาด แขวงสัมพันธวงศ์ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100

ลักษณะทั่วไป

เป็นศาลเจ้าที่เกิดจากความศรัทธา และความเชื่อของชาวจีนที่อพยพมาจากจีนแผ่นดินใหญ่ ขึ้นท่าเรือที่ท่าทรงวาด ซึ่งชาวจีนที่อพยพมาในสมัยนั้นต้องการกำลังใจในการทำกิจการค้าขาย จึงมีการตั้งศาลเจ้าขึ้นมา เพื่อเป็นการสักการะบูชา และเครื่องยึดเหนี่ยวทางด้านจิตใจ มีหลักฐาน คือ ระฆังใบใหญ่ ในศาลเจ้ามีตัวอักษรจีนจารึกไว้ว่าสร้างประมาณ พ.ศ. 2367 ในรัชกาลที่ 3 มีการบูรณะศาลเจ้าสร้างขึ้นใหม่เนื่องจากเกิดเหตุเพลิงไหม้ และในปี พ.ศ. 2550 ได้มีการบูรณะซ่อมแซมครั้งใหญ่ และสร้างซุ้มประตูศาลเจ้า ลักษณะอาคารเป็นสถาปัตยกรรมสกุลช่างจีนแต่จีว แบบซีเตียมกิม หมายถึง สี่ตำแหน่งทองคำ ซึ่งแบ่งห้องตามประโยชน์ใช้สอย แบ่งเป็นห้องสี่ห้อง และมีรอยแกะสลักแต่จีว และเป็นศาลเจ้าที่อยู่ภายใต้การดูแลของสมาคมแต่จีวแห่งประเทศไทย

มีการประดิษฐานเทพเล่าปุ่นเก้ากง เพื่อเป็นการให้ความร่มเย็น ปกป้อง และการค้าเจริญรุ่งเรือง ในการไหว้ จะมีการไหว้ฟ้าดินโดยใช้ธูป 5 ดอก และไหว้เทพประธานตรงกลางไหว้เทพเล่าปุ่นเก้ากง ตามด้วยการไหว้แท่นรวมเทพเจ้า และสุดท้ายไหว้เทพรักษาประตู ของไหว้ที่ผู้คนนิยมนำมาไหว้ คือ สิ่งโต น้ำตาล ซึ่งจะมีการไหว้ทีละคู่ เพื่อเป็นการขอลูก ในการสักการะเทพเล่าปุ่นเก้ากง การขอพรจะมีความ

โดดเด่นในเรื่อง ความก้าวหน้าของกิจการ ความรุ่งเรืองความร่ำรวย ความมั่งมีของครอบครัว และการปกป้องดูแลรักษาที่ดิน

สถาปัตยกรรมและประติมากรรม

ลักษณะทางสถาปัตยกรรม ก่อด้วยปูนและมีโครงสร้างเป็นไม้ ภายในศาลประกอบด้วย อาคารประธาน และอาคารบริวารจัดวางแบบปิดล้อมลานตรงกลางซึ่งเตี้ยมกิม แปลว่า สี่ตำแหน่งทองคำ รูปแบบหลังคาซ้อนกัน 2 ชั้น ชั้นบนเป็นหน้าบันสามเหลี่ยมหน้าจั่ว ชั้นล่างเป็นหน้าบันยอดจั่วทรงห้าเหลี่ยม และบริเวณสันหลังคาประดับด้วยกระเบื้องตัดเป็นชั้นเล็ก ๆ มีรูปพรรณพฤกษา รูปคน และรูปสัตว์ ผنัง ด้านขวาประดับรูปมังกร ด้านซ้ายประดับรูปเสือ ตามความเชื่อเทพผู้พิทักษ์จากสิ่งชั่วร้าย

สิ่งอำนวยความสะดวก

ศาลเจ้าเล่าปุ่นเก้าก้งมีลักษณะโล่งและร่มรื่น บริเวณด้านหน้าศาลเจ้าเล่าปุ่นเก้าก้งได้มีการจัดพื้นที่สำหรับการจอดรถยนต์ส่วนตัวอย่างกว้างขวาง โดยมีการเก็บค่าบริการ 30 บาท มีป้ายสื่อความหมายถึงประวัติความเป็นมา และป้ายสื่อถึงเทศกาลต่าง ๆ รวมทั้งมีจุดจำหน่ายบริการรูปเทียนไว้สักการะบูชา มีห้องน้ำ 2 ห้องแยกชายหญิง ภายในศาลมีการบริการน้ำดื่ม จาน ช้อน แก้ว ถาดรอง และถังขยะ สำหรับรองรับนักท่องเที่ยว ศาลเจ้าเล่าปุ่นเก้าก้งมีการดูแลความสะอาดภายใน และภายนอกศาลเป็นอย่างดี

การเข้าถึง

การเดินทางเข้าถึงสะดวกสามารถเดินทางได้ทั้งทางเรือ ทางรถยนต์ และรถสาธารณะ โดยผ่านถนนเยาวราช ถนนราชวงศ์ ถนนมังกร และถนนทรงวาด นอกจากนี้ยังสามารถเดินทางทางเรือ โดยขึ้นที่ท่าราชวงศ์ และใช้ทางเท้าเดินต่ออีกประมาณ 200 เมตร จะถึงศาลเจ้าเล่าปุ่นเก้าก้ง

กิจกรรม

1. การสักการะบูชาเทพเจ้าต่าง ๆ
2. การเติมน้ำมันตะเกียง
3. การเสี่ยงเซียมซี
4. การตีกลอง และการตีระฆัง

มหกรรม

1. เทศกาลง่วนเซียว
2. เทศกาลทิ้งกระดาษ
3. วันคล้ายวันเทวสมภพของเทพปุ่นเก้าก้ง
4. เทศกาลงานตอบแทนบุญคุณเทพเจ้าประจำปี

ธูป-เทียนชุดละ 20 บาท
น้ำมันขวดละ 20 บาท
ตัวกิมกระพดละ 25 บาท
เต้าคู่ละ 25 บาท
เทียนเต้าจี้ 25 บาท
เทียนใหญ่คู่ละ 480 บาท
เทียนเล็กคู่ละ 220 บาท
กตุณาใส่เงินตลอดคู่ด้วยตัวท่านเอง

ภาพที่ 17 จุดจำหน่ายธูป เทียน และอุปกรณ์ในการสักการะบูชา

ภาพที่ 18 เทพเจ้าเล่าปุ่นเก้ากง

8. ศาลเจ้าแม่กวนอิม (มูลนิธิเทียนฟ้า)

ภาพที่ 19 ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า

ที่ตั้ง : 606 ถนนเยาวราช แขวงสัมพันธวงศ์ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100

ลักษณะทั่วไป

เป็นโรงพยาบาลแพทย์แผนจีนแห่งแรกของไทยก่อตั้งในปี พ.ศ. 2446 โดยชาวจีนโพ้นทะเล ภายในศาลเจ้ามีประติมากรรมที่สำคัญ ได้แก่ เจ้าแม่กวนอิม เป็นศิลปะราชวงศ์ถัง ไม้แกะสลักปิดทองเดิมประดิษฐานที่วัดอันเลอ มณฑลเหอหนานประเทศจีน อัญเชิญมาประดิษฐาน เมื่อปี พ.ศ. 2503 ซึ่งจะเป็นการขอพรเกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บ

สถาปัตยกรรมและประติมากรรม

หลังคาที่ตกแต่งด้วยปลามังกร ซึ่งความหมายของปลามังกรในความเชื่อของชาวจีนถือเป็นสัตว์พิเศษที่มีสัญลักษณ์ในการรับรู้สิ่งผิดปกติหรือสิ่งชั่วร้าย การนำปลามังกรมาไว้จะทำให้ผู้ที่เข้ามายังสถานที่ศักดิ์สิทธิ์กลัวเกรง และอีกทางหนึ่งก็รู้ว่าหากสิ่งไม่ดีติดตัวมาปลามังกร จะคอยขับเป่าให้ด้านหน้าศาลที่ประดิษฐานพระโพธิสัตว์กวนอิมสีแดงสดสว่างสะอาดตา ลานด้านหน้ากว้างต่อเครื่องบูชาขนาดใหญ่อยู่ด้านนอก การที่โต๊ะหมู่บูชาและกระถางธูปอยู่ด้านนอกมณฑลของเทพ คนจีนเรียกว่า โป้เต็ง คือศาลไหว้จุดที่ประดิษฐานพระโพธิสัตว์กวนอิม เป็นศาลาโถงที่มีกลิ่นอายแบบจีน แต่มีความทันสมัย ที่สำคัญเน้นลวดลายที่อ่อนช้อย หลังคาตกแต่งด้วยกระเบื้องดอกไม้มานานาพันธุ์ สมดังเป็นศาลไหว้ของเทพเจ้าสตรี ด้านในมีกลิ่นอายแบบจีน ภาพรวมการตกแต่งที่นี้จะแตกต่างจากที่อื่นตรงที่มีไม้สลักรูปบัว และ

ใบบัวสวยงามในแบบไทยผสมจีน และเนื่องจากเป็นที่ประดิษฐานของเทพเจ้าสตรี จึงตกแต่งด้วยลวดลาย หงส์เป็นหลักไม่ใช้มังกรแบบที่อื่น ๆ และตกแต่งด้วยลายดอกโบตั๋น ราชานางดอกไม้แสดงถึงอำนาจ วาสนาความมั่งคั่งมีเกียรติ ส่วนมังกรคู่ล่อแก้วที่หลังศาลาไหว้คู่อ่อนช้อยงดงาม มีกลิ่นประคบมังกรคู่ และยังมีนกยูงคู่กัน สวยงามสมกับเป็นสัตว์มงคลที่ยิ่งใหญ่ในตำนานของจีน เมื่อมองหารายละเอียด เกี่ยวกับหงส์เพิ่มเติม ก็จะพบกับหงส์กับดอกโบตั๋น การจับคู่เช่นนี้ หมายถึงชีวิตที่มีความสุข หน้าที่หลัก เป็น หงส์คู่ขนาน ซึ่งนกยูง หมายถึง อำนาจวาสนา และความสง่างามของนกยูงที่มีลวดลายบนหางเหมือน แสงอาทิตย์ หงส์คู่ขนาน จึงหมายถึงความสมบูรณ์พูนสุข

สิ่งอำนวยความสะดวก

ภายในมีที่นั่งพักตามจุดต่าง ๆ มีห้องน้ำบริการ มีการบริการน้ำดื่มฟรี บริการรูปเทียน น้ำมัน สำหรับนักท่องเที่ยว มีป้ายบอกทางที่สำนักงานเขตจัดทำขึ้น ซึ่งได้รับการดูแลทำความสะอาดเป็นอย่างดี จากเจ้าหน้าที่ภายในศาล

การเข้าถึง

การเดินทางค่อนข้างสะดวก มีรถโดยสารสาธารณะผ่าน และสามารถนำรถยนต์ส่วนตัวมาได้ เนื่องจากมีที่จอดรถ แต่มีจำนวนจำกัดประมาณ 30 คัน

กิจกรรม

1. การสักการบูชาเทพเจ้าต่าง ๆ
2. การเติมน้ำมันตะเกียง
3. การเสี่ยงเซียมซี
4. การบริจาคทาน
5. การเผากระดาษ
6. การนั่งสมาธิ สวดมนต์

มหกรรม

1. วันประสูติเจ้าแม่กวนอิม
2. วันบรรลุนิพพาน
3. วันออกผนวชวันที่
4. เทศกาลทิ้งกระดาษ

ภาพที่ 20 บริเวณภายในศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า

ภาพที่ 21 กิจกรรมภายในศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า

9. วัดบำเพ็ญจินพรต

ภาพที่ 22 วัดบำเพ็ญจินพรต

ที่ตั้ง : 324 ซอยเยาวราช 8 ถนนเยาวราช แขวงสัมพันธวงศ์ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร 10100

ลักษณะทั่วไป

เดิมเป็นวิหารพระอวโลกิเตศวรโพธิสัตว์ ที่ชื่อ “ยงฮกอำ” สร้างในสมัยต้นกรุงรัตนโกสินทร์ เป็นที่พำนักชั่วคราวของพระภิกษุมหายาน และ มีการกราบบังคมทูลขอพระราชทานนามวัดจากรัชกาลที่ 5 จึงได้ชื่อวัดว่า “บำเพ็ญจินพรต” ซึ่งวัดบำเพ็ญจินพรต เป็นวัดจีนแห่งแรกในประเทศไทย และมีขนาดเล็กที่สุดในประเทศไทย ปัจจุบันยังมีป้ายพระราชทานนามวัดประดิษฐานอยู่ด้านหน้าพระวิหาร นับว่าเป็นสังฆารามของคณะสงฆ์จีนนิกายที่เก่าแก่แห่งหนึ่งของประเทศไทย ภายในวัดมีพระสังกัจจายน์ พระศรีอารียเมตไตรย ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของความมั่งมีศรีสุขอุดมสมบูรณ์ พระสังกัโพธิสัตว์ เป็นผู้ดูแลพระสงฆ์ให้อยู่ในระเบียบวินัย ซ้ำป้อสุก พระพุทธเจ้าใน 3 พากย์ และ สิ่งที่โดดเด่นของวัดที่มีพระอรหันต์ 18 สร้างด้วยกระดาศสังเคราะห์ที่ยังคงรักษาความสมบูรณ์ของศิลปะได้อย่างดี

สถาปัตยกรรมและประติมากรรม

สถาปัตยกรรมของวัดบำเพ็ญจินพรตเป็นอุโบสถเล็กที่มีพื้นที่กว้างสุดเพียง กว้าง 7.80 เมตร ยาว 10.20 เมตร เป็นอาคารโครงสร้างไม้แบบจีน ผนังก่ออิฐฉาบปูน หลังคาจั่วมุงด้วยกระเบื้องดินเผาากบกล้วยแบบจีน และเป็นทีประดิษฐานองค์พระประธานสำคัญ

สิ่งอำนวยความสะดวก

ภายในวัดมีการบริการทางด้านข้อมูลข่าวสาร โดยการแจกแผ่นพับ และมีผู้ให้ข้อมูลจากพระ เณร และผู้ดูแล มีการบริการห้องน้ำ 2 ห้อง โดยไม่มีการเก็บค่าบริการ และมีพื้นที่ในการจอดรถจักรยานยนต์ส่วนตัวซึ่งอยู่ไม่ห่างไกลจากวัด และมีการดูแลความสะดวกเป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีจุดบริการอุปกรณ์ในการสักการะบูชา และมีป้ายสื่อความหมายถึงขั้นตอนในการปฏิบัติด้วย

การเข้าถึง

มีการเข้าถึงที่สะดวก สามารถเดินทางด้วยรถจักรยานยนต์ส่วนตัว และรถโดยสารประจำทาง ซึ่งจะมีป้ายชื่อพุทธสถาน เป็นการสื่อให้นักท่องเที่ยวได้ทราบถึงข้อมูลต่าง ๆ ของวัดบำเพ็ญเงินพรต

กิจกรรม

1. การสักการบูชาเทพเจ้าต่าง ๆ
2. การเติมน้ำมันตะเกียง
3. เสี่ยงเซียมซี
4. การบริจาคทาน
5. การเผากระดาษ
6. การตีกลอง และการตีระฆัง

มหกรรม

1. เทศกาลกินเจ
2. เทศกาลทิ้งกระจาด

ภาพที่ 23 บริเวณด้านหน้าวัดบำเพ็ญจีนพรต

ภาพที่ 24 จุดจำหน่ายรูป เทียน และอุปกรณ์ในการสักการะบูชา

10. ศาลเจ้าไต้ฮงกง (มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง)

ภาพที่ 25 ศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง

ที่ตั้ง : 326 ถนนพลับพลาไชย แขวงป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100

ลักษณะทั่วไป

เป็นศาลเจ้าที่เป็นมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2453 ปัจจุบันมีอายุ 107 ปี ซึ่งมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง มีกรรมการในการดูแลแบ่งงานกันทำตามแผนก ศาลเจ้าจะมีการบริจาคโลงศพ และมีสุสานฝังศพไร้ญาติ ประติมากรรมของศาลเจ้าจะเป็นปูนปั้นแบบโบราณ คือ หลวงปู่ไต้ฮงกงโจวซือ ซึ่งจะเป็นความเชื่อเกี่ยวกับ เรื่องการ เกิด แก่ เจ็บ ตาย โดยศาลเจ้าไต้ฮงกง เป็นศูนย์รวมจิตใจที่ได้รับความเลื่อมใสศรัทธาจากชาวไทย เชื้อสายจีน ซึ่งจะมีการประกอบพิธีกรรมสำคัญในช่วงเทศกาลประจำปี ได้แก่ การพะง่าง หรือเรียกว่า โฟ้ยฮกแก่ง หมายถึง การจองสวดชัยมงคลคาถาอันเป็นการนำสิริมงคล และโชคลาภมาสู่ครอบครัว ซึ่งมัก จัดในเดือน 12 ตามปฏิทินทางจันทรคติของจีนเป็นประจำทุกปี โดยอานิสงส์แห่งการพะง่าง จะดลบันดาลให้ผู้ประกอบพิธีกรรมมีความสุข ความเจริญ และแคล้วคลาดจากภัยอันตรายทั้งปวง นอกจากนี้ยังมีงาน ทิ้งกระจาด ซึ่งจะมีผู้คนมาร่วมงานกันเป็นจำนวนมาก ด้วยความเชื่อว่าการร่วมทำบุญ ณ ศาลไต้ฮงกงจะ นำมาซึ่งความสุข

สถาปัตยกรรมและประติมากรรม

ลักษณะสถาปัตยกรรมเป็นอาคารก่ออิฐถือปูน และโครงสร้างไม้ผสมกัน จะมีอาคารโถงออกมา ด้านหน้า อาคารหลักเป็นที่ประดิษฐานองค์ประธาน คือ หลวงปู่ไต้ฮงกง ซึ่งองค์ประธานมีการห่มจีวรสี เหลือง สวมหมวกแบบจีน และมีการจารึกว่า “บ่วงแกแซฮุก” ซึ่งมีความหมายว่า “พระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้

ชีพหมีนครอบครัว” อาคารทางเข้ากรอบประตูมีการประดับตกแต่งด้วยปั้นประตูลาทรงเหลี่ยม และมีการแกะสลักประติมากรรมนูนต่ำใช้เป็นที่พักรูป เหนือขึ้นไปมีการประดับเป็นรูปสิงโตแบกป้าย เป็นการสะท้อนความสัมพันธ์กับจีนแต่จิ๋ว และอาคารมีการประดับตกแต่งแบบ “เฉาซ่าน” คือ การแกะสลักเป็นรูปสิงโตพักทอง ซึ่งเป็นฐานในการรองรับเสาที่ตั้งบนชื่อ มีภาพยันต์เป็นการขับไล่สิ่งชั่วร้าย

สิ่งอำนวยความสะดวก

ภายในศาลเจ้าจะมีที่นั่งพัก และมีบริการน้ำดื่มฟรี มีบริการรูปเทียน น้ำมัน การจำหน่ายของไหว้วางอยู่ภายนอกบริเวณวัด ที่ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เป็นแผนกประชาสัมพันธ์ของมูลนิธิ ศาลเจ้าได้รับการดูแลความสะอาดเป็นอย่างดี มีห้องน้ำบริการให้แก่นักท่องเที่ยวโดยไม่คิดค่าบริการ

การเดินทาง

ในการเดินทางมีการเดินทางที่ค่อนข้างสะดวก มีรถโดยสารสาธารณะผ่าน และมีสถานที่จอดรถฝั่งสำนักงานของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง

กิจกรรม

1. การสักการบูชาเทพเจ้าต่าง ๆ
2. การเติมน้ำมันตะเกียง
3. การเสี่ยงเซียมซี
4. การบริจาคโลงศพ
5. การเผากระดาษ
6. การพะเก้ง หรือ การจongsวดชัยมงคลคาถา

มหกรรม

1. เทศกาลตรุษจีน
2. บรรลุมงคลมก
3. เทศกาลทิ้งกระดาษ
4. เทศกาลกินเจ
5. ฉลองเสียดอกางวันเกิดหลวงปู่ไต้ฮงกง

ภาพที่ 26 บริเวณภายในศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง

ภาพที่ 27 จุดบริการการเงิน ทำบุญโรงพยาบาล

ภาพที่ 28 ห้องน้ำภายในศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง

11. วัดมังกรกมลาวาส (วัดเล่งเน่ยยี่)

ภาพที่ 29 วัดมังกรกมลาวาส

ที่ตั้ง : 423 ถนนเจริญกรุง แขวงป้อมปราบ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100

ลักษณะทั่วไป

วัดมังกรกมลาวาสหรือวัดเล่งเน่ยยี่ เป็นวัดจีนขนาดใหญ่ สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2414 ซึ่งมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนาน เป็นศิลปะแบบจีนตอนใต้ ลักษณะคล้ายศาลเจ้า มีมังกรและช่อฟ้า ประติมากรรมที่สำคัญของวัด ได้แก่ พระพุทธรูปพระโพธิสัตว์องค์ให้สวยเอี้ย และความเชื่อจีนเป๊ะกง เป๊ะม่า อีกทั้งยังเป็นโรงเรียนปริยัติธรรม เป็นสถาบันการศึกษาที่วัดดูแล และเป็นส่วนกลางในการเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชน ซึ่งจะนำเงินทำบุญของประชาชนมาสนับสนุนทางการศึกษา

สถาปัตยกรรมและประติมากรรม

วัดเล่งเน่ยยี่ ได้ชื่อว่าเป็นวัดที่สร้างตามแบบสถาปัตยกรรมจีนโบราณ ที่มีความสมบูรณ์มากแห่งหนึ่งในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในการก่อสร้างวัดมีพระยาโชฎีกราชเศรษฐี ชุนนางเชื้อสายจีนเป็นแม่กองดำเนินงาน โดยนำช่างก่อสร้าง และสิ่งก่อสร้างมาจากประเทศจีนจำนวนมาก เพื่อให้รูปแบบออกมาเหมือนวัดที่เมืองจีนแท้ ๆ ช่างก่อสร้างนั้นเป็นชาวแต้จิ๋ว วัดนี้จึงมีสถาปัตยกรรมโบราณแบบจีนตอนใต้ อาคารจะวางผังล้อมลาน วิหารถือตามแบบวัดหลวง โดยวิหารจตุโลกบาลเป็นวิหารแรก อุโบสถอยู่ตรงกลาง ด้านหลังอุโบสถมีวิหารบูรพาจารย์ ส่วนวิหารอื่น ๆ จะตั้งสมดุลงทั้งซ้ายและขวา หน้าประตูทางเข้า

วิหารมีรูปปั้นสิงโตเหมือนกับศาลเจ้าอื่น ๆ เพราะสิงโตคู่หน้าอาราม หรือสถานที่ต่าง ๆ นั้นได้รับความนิยมเหมือนกับมังกร

ประติมากรรมของวัดเป็นประติมากรรมพระราชนิพนธ์ ประติมากรรมมีป้ายจารึกชื่อเป็นภาษาไทย ซึ่งรัชกาลที่ 5 พระราชทานนามว่า วัดมังกรกมลาวาส และมีป้ายภาษาจีน ลายมือของพระอาจารย์สกเห็ง ประติมากรรมทั้งสองข้างแขวนป้ายคำโคลงคู่ หมายความว่ามังกรเหินสู่สวรรค์ การตกแต่งศาลเจ้าหรือวัดด้วยป้ายคำโคลง ถือเป็นศิลปะจีนที่นิยมมาก ด้านในวิหารวัดมังกรกมลาวาสยังมีป้ายเก่าแก่สมัยรัชกาลที่ 5 ประมาณ จารึกปรัชญาต่าง ๆ ความหมายลึกซึ้ง เมื่อเข้าไปภายในสิ่งที่จะพบก่อนอันดับแรก คือ ทำวजूโลกบาลจำนวน 4 องค์ ยืนอยู่ 4 ทิศ ทำวजूมหาธาตทั้ง 4 องค์ มักสร้างเป็นรูปขนาดใหญ่ เรียงไว้ในวิหารต้นของวัดข้างละ 2 องค์ เพื่อให้คุ้มครองพระศาสนา และผู้คนเชื่อว่าได้รับมอบหมายจากพระพุทธเจ้าให้คอยตรวจตรา ดูแลทุกข์สุขของคน และสัตว์ เมื่อผ่านเทพทั้ง 4 ทิศแล้ว จะพบพระศรีอาริยมฤตไตรย ในรูปร่างอ้วน นิ่งหัวเราะ เป็นพระโพธิสัตว์ที่ชาวพุทธมหายานเชื่อว่า พระองค์จะมาตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าองค์ต่อไป รูปปั้นมักทำเป็นรูปพระ มีหน้าท้องใหญ่ ใบหน้ายิ้มแย้มเสมอซึ่งทำให้ผู้ที่เคารพกราบไหว้ได้รับความสบายใจ จึงเป็นพระพุทธรูปที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียง

ด้านหลังของพระศรีอาริยมฤตไตรย เป็นแท่นบูชาพระเวทโพธิสัตว์ ผู้ทำหน้าที่รักษาพระอารามจึงยืนหันเข้าหาอุโบสถ ศูนย์กลางของวัดเป็นที่ประดิษฐานพระศากยมุนีพุทธเจ้า ประทับอยู่ตรงกลาง พระอมิตาภพุทธเจ้า ประทับอยู่ด้านขวา และพระโฆษชัยคุรุพุทธเจ้า ประทับอยู่ด้านซ้ายมี 18 พระอรหันต์ ตั้งอยู่สองข้าง และการวางผังในวัดมังกรกมลาวาส ล้วนวางอย่างมีหลักการ และเหตุผลทั้งสิ้น

สิ่งอำนวยความสะดวก

ภายในวัดมีพื้นที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมาก มีป้ายบอกเส้นทางตลอดทาง ภายในวัด ได้รับการดูแลความสะอาดอย่างดี มีห้องน้ำบริการหลายห้อง และมีที่นั่งสำหรับนักท่องเที่ยว มีการบริการจำหน่ายรูปเทียน น้ำมัน กระดาษเงินกระดาษทอง ในส่วนร้านค้าของคนในชุมชนจะอยู่ภายนอกบริเวณวัด

การเข้าถึง

มีการเดินทางที่ค่อนข้างสะดวกสบาย สามารถนำรถยนต์ส่วนตัวไปได้ แต่มีการจำกัดจำนวน และมีรถบริการสาธารณะผ่านหลายสาย

กิจกรรม

1. การสักการบูชาเทพเจ้าต่าง ๆ
2. การสะเดาะเคราะห์ และแก้ชง
3. การเติมน้ำมันตะเกียง

4. การเลี้ยงเซียมซี
5. การบริจาคทาน
6. การเผากระดาษ

มหกรรม

1. เทศกาลตรุษจีน
2. วันเกิดหมอเทวดาเดือน 4 ตามปฏิทินจีน
3. เทศกาลวันไหว้พระจันทร์
4. เทศกาลกินเจ

ภาพที่ 30 บริเวณภายในวัดมังกรกมลาวาส

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวภายในพุทธสถานจีน ประกอบด้วย

- 2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2.2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเสริมสรีรมงคลในพุทธสถานจีนของนักท่องเที่ยว
- 2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน
- 2.4 ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน
- 2.5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และเพื่อการสื่อความหมายได้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	แทน	ศาลเจ้าพ่อเสือ
2	แทน	วัดทิพย์วารีวิหาร
3	แทน	ศาลเจ้าโรงเกือก
4	แทน	ศาลเจ้าโจวซือกง
5	แทน	ศาลเจ้ากวนอู
6	แทน	ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ
7	แทน	ศาลเจ้าเล่าปุ่นเก้ากง
8	แทน	ศาลเจ้าแม่กวนอิม มุลินีเทียนฟ้า
9	แทน	วัดบำเพ็ญจีนพรต
10	แทน	ศาลเจ้าไต้ฮงกง มุลินีป้อเต็กตึ้ง
11	แทน	วัดมังกรกมลาวาส

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีนในเขตพระนครศรี เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย จำนวน 385 คน ดังรายละเอียดในตารางด้านล่าง

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 5 จำนวนร้อยละของรายละเอียดข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

	สถานภาพ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	144	37.4
	หญิง	241	62.6
	รวม	385	100.0
อายุ	18 - 25 ปี	85	22.1
	26 - 33 ปี	59	15.3
	34 - 41 ปี	61	15.8
	42 - 49 ปี	75	19.5
	50 ปีขึ้นไป	105	27.3
	รวม	385	100.0
การศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	180	46.8
	ปริญญาตรี	169	43.8
	สูงกว่าปริญญาตรี	36	9.4
	รวม	385	100.0

ตารางที่ 5 จำนวนร้อยละของรายละเอียดข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักท่องเที่ยว ตามแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน (ต่อ)

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ		
นักเรียน / นักศึกษา	68	17.7
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	30	7.8
พนักงานบริษัท	101	26.2
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย / อาชีพอิสระ	143	37.1
อื่น ๆ	43	11.2
รวม	385	100.0
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่เกิน 5,000 บาท	37	9.6
5,001 - 10,001 บาท	89	23.1
10,001 - 15,000 บาท	77	20.0
15,001 - 20,000 บาท	69	17.9
มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป	113	29.4
รวม	385	100.0

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวไทยในพุทธสถานจีนเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่ายได้แสดงจำนวนร้อยละ จำแนกได้ ดังนี้

เพศ พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 62.6 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 37.4

อายุ พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 27.3 รองลงมา ได้แก่ อายุระหว่าง 18 - 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.1 อายุระหว่าง 42 - 49 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.5 อายุระหว่าง 34 - 41 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.8 และสุดท้าย อายุระหว่าง 26 - 33 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.3

การศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 46.8 รองลงมา ได้แก่ ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 43.9 และสุดท้าย สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 9.4

อาชีพ พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย และอาชีพอิสระ คิดเป็นร้อยละ 37.1 รองลงมา ได้แก่ พนักงานบริษัท คิดเป็นร้อยละ 26.2 นักเรียน นักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 17.7 อาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 11.2 และสุดท้ายรับราชการ รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 7.8

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 29.4 รองลงมา ได้แก่ รายได้อยู่ระหว่าง 5,001 - 10,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.1 รายได้อยู่ระหว่าง 10,001 - 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20 รายได้อยู่ระหว่าง 15,001 - 20,000 คิดเป็นร้อยละ 17.9 และสุดท้าย รายได้ไม่เกิน 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.6

2.2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเสริมสริมงคลในพุทธสถานเงินของนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 6 จำนวนร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวเสริมสริมงคลในพุทธสถานเงินของนักท่องเที่ยว

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ลักษณะของการเดินทางท่องเที่ยวเสริมสริมงคล ในพุทธสถานเงิน		
คนเดียว	76	19.7
ครอบครัว	194	50.4
กลุ่มเพื่อน	102	26.5
บริษัททัวร์	10	2.6
อื่น ๆ	3	0.8
รวม	385	100
ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวเสริมสริมงคลในพุทธสถานเงิน		
รถยนต์ส่วนตัว	177	46.0
รถโดยสารประจำทาง	153	39.7
เรือ	9	2.3
อื่น ๆ	46	12.0
รวม	385	100.0

ตารางที่ 6 จำนวนร้อยละของพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลในพุทธสถานเงินของนักท่องเที่ยว (ต่อ)

พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ท่านทราบถึงแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานเงิน ได้อย่างไร *		
โทรทัศน์	61	11.2
หนังสือ / นิตยสาร	43	7.9
อินเทอร์เน็ต	128	23.6
เพื่อน ญาติ ครอบครัว	284	52.3
อื่น ๆ	27	5.0
รวม	543	100.0
วัตถุประสงค์ของการเดินทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลในพุทธสถานเงิน*		
ท่องเที่ยว	118	8.6
สะเดาะเคราะห์	71	5.2
แก้ขง	89	6.5
ขอพร	321	23.4
ด้านความรัก	70	5.1
ด้านสุขภาพ	217	16.0
ด้านการทำงาน	185	13.5
ด้านการเงิน	188	13.7
อื่น ๆ	45	3.3
การศึกษา / การทำงาน	47	3.4
อื่น ๆ	18	1.3
รวม	1369	100.0
ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลในพุทธสถานเงิน		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1,000 บาท	289	75.1
ประมาณ 1,001 - 2,000 บาท	62	16.1
ประมาณ 2,001 - 3,000 บาท	20	5.2
ประมาณ 3,001 - 4,000 บาท	2	0.5
มากกว่า 4,000 บาท	12	3.1
รวม	385	100.0

ตารางที่ 6 จำนวนร้อยละของพฤติกรรมการท่องเที่ยวเสริมสรีรมงคลในพุทธสถานจีนของนักท่องเที่ยว (ต่อ)

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ระยะเวลาที่ทํานใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวเสริมสรีรมงคล		
1 - 3 ชั่วโมง	275	71.4
4 - 6 ชั่วโมง	62	16.1
7 - 9 ชั่วโมง	7	1.8
1 วัน	30	7.8
มากกว่า 1 วัน	11	2.9
รวม	385	100.0

* เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวเสริมสรีรมงคลในพุทธสถานจีนของนักท่องเที่ยว จำแนกได้ ดังนี้

ลักษณะของการเดินทางท่องเที่ยวเสริมสรีรมงคลในพุทธสถานจีน พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เดินทางท่องเที่ยวกับครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 50.4 รองลงมา ได้แก่ กลุ่มเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 26.5 คนเดียว คิดเป็นร้อยละ 19.7 บริษัททัวร์ คิดเป็นร้อยละ 2.6 และสุดท้าย อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 0.8

ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวเสริมสรีรมงคลในพุทธสถานจีน พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เดินทางท่องเที่ยวเสริมสรีรมงคลโดยใช้รถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 46 รองลงมา ได้แก่ รถโดยสารประจำทาง คิดเป็นร้อยละ 39.7 อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 11.9 และสุดท้าย เรือ คิดเป็นร้อยละ 2.3

ทราบถึงแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีนได้อย่างไร พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ทราบถึงแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีนผ่านเพื่อน ญาติ ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 52.3 รองลงมา ได้แก่ อินเทอร์เน็ต คิดเป็นร้อยละ 23.6 โทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 11.2 หนังสือ นิตยสาร คิดเป็นร้อยละ 7.9 และสุดท้าย อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 5.0

วัตถุประสงค์ของการเดินทางท่องเที่ยวเสริมสรีรมงคลในพุทธสถานจีน พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวเสริมสรีรมงคลในพุทธสถานจีน ได้แก่ ขอพร คิดเป็นร้อยละ 23.4 โดยส่วนใหญ่ขอพรด้านสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 15.9 รองลงมา ด้านการเงิน คิดเป็นร้อยละ 13.7 ด้านการงาน คิดเป็นร้อยละ 13.5 ด้านความรัก คิดเป็นร้อยละ 5.1 และอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 3.3

และวัตถุประสงค์รองลงมา ได้แก่ ท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 8.6 แก่ซง คิดเป็นร้อยละ 6.5 สะเดาะเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ 5.2 การศึกษา ทำงาน คิดเป็นร้อยละ 3.4 และสุดท้ายวัตถุประสงค์อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 1.3

ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเสริมสริมงคลในพุทธสถานจีน พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเสริมสริมงคลในพุทธสถานจีน น้อยกว่า 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 75.1 รองลงมา ได้แก่ ประมาณ 1,001 - 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.1 ประมาณ 2,001 - 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.2 มากกว่า 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.1 และสุดท้ายประมาณ 3,001 - 4,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 0.5

ระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวเสริมสริมงคล พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ใช้เวลาในการเดินทางท่องเที่ยวเสริมสริมงคล 1- 3 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 71.4 รองลงมา ได้แก่ 4 - 6 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 16.1 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 7.8 มากกว่า 1 วัน คิดเป็นร้อยละ 2.9 และสุดท้าย 7 - 9 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 1.8

2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน

การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเทียบเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

- 4.21 – 5.00 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด
- 3.41 – 4.20 หมายถึง พึงพอใจมาก
- 2.61 – 3.40 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง
- 1.81 – 2.60 หมายถึง พึงพอใจน้อย
- 1.00 – 1.80 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

2.3.1 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน ในภาพรวม

จากผลการศึกษาความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย โดยสรุปความพึงพอใจในภาพรวม ซึ่งนำเสนอโดยใช้ตารางที่

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน

เกณฑ์ในการวัดระดับความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว	4.01	0.68	มาก
ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	3.68	0.67	มาก
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.24	0.84	ปานกลาง
ด้านการบริการและกิจกรรม	3.72	0.64	มาก
รวม	3.66	0.55	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน โดยเรียงอันดับจากความพึงพอใจมากที่สุดถึงความพึงพอใจน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านสิ่งดึงดูดใจ มีค่าเฉลี่ย 4.01 ด้านการบริการและกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.72 ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.68 และสุดท้ายด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่าเฉลี่ย 3.24

2.3.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน โดยแบ่งการสรุประดับความพึงพอใจในแต่ละด้าน

จากผลการสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในพุทธสถานจีน โดยวิเคราะห์จากระดับความพึงพอใจในแต่ละด้าน ประกอบด้วย ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการบริการ และกิจกรรมซึ่งนำเสนอโดยใช้ตารางที่ 11 - 14

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว

เกณฑ์ในการวัดระดับความพึงพอใจ ด้านสิ่งดึงดูดใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.ประวัติความเป็นมาและชื่อเสียงของพุทธสถาน	4.10	0.78	มาก
2.ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์และพิธีกรรมเสริมสิริมงคลที่น่าสนใจ	4.14	0.81	มาก
3.ความงดงามด้านสถาปัตยกรรมและประติมากรรมภายในพุทธสถาน	4.02	0.73	มาก
4.วัฒนธรรมและมหรหรรพ์ที่น่าสนใจ (เทศกาลกินเจ, เทศกาลทิ้งกระจาด, เทศกาลตรุษจีน และอื่น ๆ)	3.92	0.82	มาก
5.การจัดภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม	3.76	0.83	มาก
6.บรรยากาศเหมาะสมแก่การไหว้พระเสริมสิริมงคล	4.03	0.81	มาก
รวม	4.01	0.68	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความพึงพอใจในด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 หากพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ระดับความพึงพอใจเรียงอันดับจากความพึงพอใจมากที่สุดถึงความพึงพอใจน้อยที่สุด ได้แก่ ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์และพิธีกรรมเสริมสิริมงคลที่น่าสนใจ มีค่าเฉลี่ย 4.14 ประวัติความเป็นมาและชื่อเสียงของพุทธสถาน มีค่าเฉลี่ย 4.10 ความงดงามด้านสถาปัตยกรรมและประติมากรรมภายในพุทธสถาน มีค่าเฉลี่ย 4.02 บรรยากาศเหมาะสมแก่การไหว้พระเสริมสิริมงคล มีค่าเฉลี่ย 4.03 วัฒนธรรมและมหรหรรพ์ที่น่าสนใจ มีค่าเฉลี่ย 3.92 และสุดท้ายการจัดภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม มีค่าเฉลี่ย 3.76

ตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

เกณฑ์ในการวัดระดับความพึงพอใจ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง	3.84	0.85	มาก
2. เส้นทางเข้าถึงมีความปลอดภัย	3.87	0.79	มาก
3. มีป้ายบอกเส้นทางที่ชัดเจน	3.35	0.90	ปานกลาง
4. มีช่องทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย (รถยนต์ส่วนตัว รถโดยสารประจำทาง เรือ และอื่น ๆ)	3.66	0.83	มาก
รวม	3.68	0.67	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความพึงพอใจในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวโดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 หากพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า ระดับความพึงพอใจเรียงอันดับจากความพึงพอใจมากที่สุดถึงความพึงพอใจน้อยที่สุด ได้แก่ เส้นทางเข้าถึงมีความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ย 3.87 ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง มีค่าเฉลี่ย 3.84 มีช่องทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ย 3.66 และสุดท้ายมีป้ายบอกเส้นทางที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 3.35

ตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

เกณฑ์ในการวัดระดับความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ห้องสุขามีความสะอาด	3.47	0.87	มาก
2. ห้องสุขาเพียงพอสำหรับผู้ใช้บริการ	3.38	0.89	ปานกลาง
3. สถานที่จอดรถมีความเหมาะสม	2.94	1.06	ปานกลาง
4. จุดนั่งพักสำหรับนักท่องเที่ยว	3.10	0.98	ปานกลาง
รวม	3.24	0.84	ปานกลาง

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความพึงพอใจในด้าน สิ่งอำนวยความสะดวก โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 หากพิจารณาแยก เป็นรายข้อ พบว่า ระดับความพึงพอใจเรียงอันดับจากความพึงพอใจมากที่สุดถึงความพึงพอใจน้อยที่สุด ได้แก่ ห้องสุขามีความสะอาด มีค่าเฉลี่ย 3.47 ห้องสุขาเพียงพอสำหรับผู้ให้บริการ มีค่าเฉลี่ย 3.38 จุดนั่ง พักสำหรับนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.10 และสุดท้ายสถานที่จอดรถมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 2.94

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน ด้านการ บริการและกิจกรรม

เกณฑ์ในการวัดระดับความพึงพอใจ ด้านการบริการ และกิจกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.จุดบริการหรือบุคลากรที่ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว	3.27	0.92	ปานกลาง
2.จุดจำหน่าย ฐูปเทียน ของไหว้ว มีความเหมาะสมและเพียงพอ	3.79	0.84	มาก
3.ความเป็นมิตรของเจ้าหน้าที่ / ผู้ดูแล	3.69	0.88	มาก
4.ความหลากหลายของกิจกรรม (ไหว้พระ, สะเดาะเคราะห์ และอื่น ๆ)	3.74	0.76	มาก
5.กิจกรรมมีความเหมาะสมกับสถานที่	3.74	0.78	มาก
6.ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม	3.74	0.74	มาก
7.พื้นที่ในการประกอบกิจกรรมมีความเหมาะสม	3.80	0.81	มาก
8.ความประทับใจหลังทำกิจกรรม	3.72	0.81	มาก
รวม	3.72	0.64	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความพึงพอใจในด้านการบริการ และกิจกรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 หากพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ระดับความพึงพอใจเรียงอันดับจากความพึงพอใจมากที่สุดถึงความพึงพอใจน้อยที่สุด ได้แก่ พื้นที่ในการประกอบกิจกรรมมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 3.80 จุดจำหน่าย ฐูปเทียน ของไหว้ว มีความเหมาะสมและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ย 3.79 ความหลากหลายของกิจกรรม กิจกรรมมีความเหมาะสมกับสถานที่ และค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.74 ความประทับใจหลัง

ทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.72 ความเป็นมิตรของเจ้าหน้าที่ / ผู้ดูแล มีค่าเฉลี่ย 3.69 และสุดท้ายจุดบริการหรือบุคลากรที่ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.27

2.3.3 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน โดยจำแนกตามแหล่งท่องเที่ยว

จากผลการสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในพุทธสถานจีน โดยวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจจำแนกตามแหล่งท่องเที่ยว 11 แหล่ง ซึ่งนำเสนอโดยใช้ตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยว

เกณฑ์บ่งชี้	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ด้านสิ่งดึงดูดใจ ของแหล่ง ท่องเที่ยว	3.83	0.55	4.18	0.52	3.75	0.43	4.18	0.58	3.73	0.54	3.71	0.56	3.92	0.58	4.34	0.59	3.91	0.60	4.16	0.54	4.27	0.53
ด้านการเข้าถึง แหล่งท่องเที่ยว	3.50	0.58	3.96	0.55	3.67	0.61	3.64	0.72	3.46	0.56	3.38	0.52	3.65	0.55	4.23	0.63	3.59	0.70	3.62	0.72	3.75	0.77
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	2.73	0.63	3.56	0.67	3.02	0.82	3.24	0.75	2.90	0.68	2.99	0.50	3.61	0.57	3.46	0.93	3.09	0.74	3.72	0.69	3.14	0.58
ด้านการบริการ และกิจกรรม	3.55	0.58	3.95	0.55	3.44	0.58	3.78	0.51	3.45	0.52	3.57	0.54	3.87	0.61	3.96	0.69	3.64	0.59	3.82	0.62	3.80	0.68
รวม	3.40	0.47	3.91	0.48	3.47	0.51	3.71	0.51	3.38	0.47	3.41	0.39	3.77	0.49	4.00	0.59	3.58	0.57	3.83	0.54	3.74	0.50

จากตารางที่ 12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย โดยจำแนกตามพุทธสถานจีน 11 แห่งได้แก่ 1.ศาลเจ้าพ่อเสือ 2.วัดทิพย์วารีวิหาร 3.ศาลเจ้าโรงเกือก 4.ศาลเจ้าโจวซือกง 5.ศาลเจ้ากวน-อู 6.ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ 7.ศาลเจ้าเล่าปุ่นเก้ากง 8.ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า 9.วัดบำเพ็ญจีนพรต 10.ศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง และ 11.วัดมังกรกมลาวาส โดยการวิเคราะห์ดังกล่าวสามารถจำแนกแหล่งท่องเที่ยวได้ ดังนี้

ศาลเจ้าพ่อเสือ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน อยู่ในระดับ “ปานกลาง” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.40 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อ ศาลเจ้าพ่อเสือ ในด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 3.83 อันดับที่ 2 คือ ด้านการบริการและกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.55 และอันดับที่ 3 คือ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.50 ตามลำดับ

วัดทิพย์วารีวิหาร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อ วัดทิพย์วารีวิหาร ในด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.18 อันดับที่ 2 คือ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.96 และอันดับที่ 3 คือ ด้านการบริการและกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.95 ตามลำดับ

ศาลเจ้าโรงเกือก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อ ศาลเจ้าโรงเกือก ในด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 3.75 อันดับที่ 2 คือ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.67 และอันดับที่ 3 คือ ด้านการบริการและกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.44 ตามลำดับ

ศาลเจ้าโจวซือกง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อ ศาลเจ้าโจวซือกง ในด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.18 อันดับที่ 2 คือ ด้านบริการและกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.78 และอันดับที่ 3 คือ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.64 ตามลำดับ

ศาลเจ้ากวนอู พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน อยู่ในระดับ “ปานกลาง” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อ ศาลเจ้ากวนอู ในด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 3.73 อันดับที่ 2 คือ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.46 และอันดับที่ 3 คือ ด้านการบริการและกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.45 ตามลำดับ

ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อ ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ ในด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 3.71 อันดับที่ 2 คือ ด้านการบริการและกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.57 และอันดับที่ 3 คือ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.38 ตามลำดับ

ศาลเจ้าเล่าปุ่นเถ้ากวง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.77 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อ ศาลเจ้าเล่าปุ่นเถ้ากวง ในด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 3.92 อันดับที่ 2 คือ ด้านการบริการและกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.87 และอันดับที่ 3 คือ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.65 ตามลำดับ

ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อ ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า ในด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.34 อันดับที่ 2 คือ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวมีค่าเฉลี่ย 4.23 และอันดับที่ 3 คือ ด้านการบริการและกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.96 ตามลำดับ

วัดบำเพ็ญจีนพรต พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อ วัดบำเพ็ญจีนพรต ในด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 3.91 อันดับที่ 2 คือ ด้านการบริการและกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.64 และอันดับที่ 3 คือ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.59 ตามลำดับ

ศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อ ศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง ในด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.16 อันดับที่ 2 คือ ด้านการบริการและกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.82 และอันดับที่ 3 คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีค่าเฉลี่ย 3.72 ตามลำดับ

วัดมังกรกมลาวาส พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน อยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.74 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อ วัดมังกรกมลาวาส ในด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.27 อันดับที่ 2 คือ ด้านการบริการและกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.80 และอันดับที่ 3 คือ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.75 ตามลำดับ

2.3.4 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว

จากผลการสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในพุทธสถานจีน ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งนำเสนอโดยใช้ตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว

เกณฑ์ปัจจัยความพึงพอใจ ด้านสิ่งดึงดูดใจของ แหล่งท่องเที่ยว	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ประวัติความเป็นมาและชื่อเสียงของพุทธสถาน	4.34	0.59	4.11	0.72	3.80	0.63	4.23	0.65	3.91	0.82	3.60	0.77	3.80	0.87	4.34	0.76	3.94	0.91	4.43	0.65	4.60	0.60
ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์และพิธีกรรมเสริมสิริมงคลที่น่าสนใจ	4.31	0.63	4.34	0.68	3.97	0.82	4.17	0.79	4.09	0.85	3.94	0.73	3.69	0.93	4.43	0.74	3.80	0.90	4.37	0.65	4.37	0.81
ความงามด้านสถาปัตยกรรม และประติมากรรมภายในพุทธสถานจีน	3.57	0.70	4.34	0.59	3.69	0.53	4.20	0.76	3.71	0.67	3.97	0.82	4.29	0.67	4.31	0.72	4.00	0.69	3.97	0.75	4.14	0.69
วัฒนธรรมและมหรหรรพ์ที่น่าสนใจ	3.74	0.70	3.97	0.66	3.46	0.70	4.43	0.70	3.54	0.74	3.66	0.87	3.63	0.91	4.34	0.80	3.86	0.77	4.31	0.76	4.23	0.73
การจัดภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม	3.31	0.83	4.03	0.75	3.74	0.74	3.94	0.73	3.37	0.78	3.46	0.82	4.00	0.80	4.11	0.80	3.68	0.98	3.74	0.78	3.91	0.78
บรรยากาศเหมาะสมแก่การไหว้พระเสริมสิริมงคล	3.69	0.93	4.29	0.67	3.86	0.85	4.11	0.80	3.74	0.74	3.63	0.69	4.11	0.76	4.49	0.70	3.97	0.82	4.11	0.76	4.37	0.73
รวม	3.83	0.55	4.18	0.52	3.75	0.43	4.18	0.58	3.73	0.54	3.71	0.56	3.92	0.58	4.34	0.59	3.91	0.60	4.16	0.54	4.27	0.53

จากตารางที่ 13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ในด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว โดยจำแนกตามพุทธสถานจีน 11 แห่ง ได้แก่ 1.ศาลเจ้าพ่อเสือ 2.วัดเทพศิรินทร์ 3.ศาลเจ้าโรงเกือก 4.ศาลเจ้าโจวซือกง 5.ศาลเจ้ากวนอู 6.ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ 7.ศาลเจ้าเล่าปุ่นเก้ากง 8.ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า 9.วัดบำเพ็ญจีนพรต 10.ศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง และ 11.วัดมังกรกมลาวาส โดยการวิเคราะห์ดังกล่าวสามารถจำแนกแหล่งท่องเที่ยวได้ ดังนี้

ศาลเจ้าพ่อเสือ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้าพ่อเสือ มีประวัติความเป็นมาและชื่อเสียงของพุทธสถานเป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.34 อันดับที่ 2 ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์และพิธีกรรมเสริมสิริมงคลที่น่าสนใจ มีค่าเฉลี่ย 4.31 และอันดับที่ 3 วัฒนธรรมและมหรหรรพ์ที่น่าสนใจ มีค่าเฉลี่ย 3.74 ตามลำดับ

วัดเทพศิรินทร์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า วัดเทพศิรินทร์ มีความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์และพิธีกรรมเสริมสิริมงคลที่น่าสนใจ และความงดงามด้านสถาปัตยกรรมและประติมากรรมภายในพุทธสถานเป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.34 อันดับที่ 2 บรรยากาศเหมาะสมแก่การไหว้พระเสริมสิริมงคล มีค่าเฉลี่ย 4.29 และอันดับที่ 3 ประวัติความเป็นมาและชื่อเสียงของพุทธสถาน มีค่าเฉลี่ย 4.11 ตามลำดับ

ศาลเจ้าโรงเกือก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.75 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้าโรงเกือก มีความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์และพิธีกรรมเสริมสิริมงคลที่น่าสนใจมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 3.97 อันดับที่ 2 บรรยากาศเหมาะสมแก่การไหว้พระเสริมสิริมงคล มีค่าเฉลี่ย 3.86 และอันดับที่ 3 ประวัติความเป็นมาและชื่อเสียงของพุทธสถาน มีค่าเฉลี่ย 3.80 ตามลำดับ

ศาลเจ้าโจวซือกง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้าโจวซือกง มีวัฒนธรรมและมหรหรรพ์ที่น่าสนใจมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.43 อันดับที่ 2 ประวัติความเป็นมาและชื่อเสียงของพุทธสถาน มีค่าเฉลี่ย 4.23

และอันดับที่ 3 ความมั่งคั่งด้านสถานปัตยกรรมและประติมากรรมภายในพุทธสถาน มีค่าเฉลี่ย 4.20 ตามลำดับ

ศาลเจ้ากวนอู พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.73 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้ากวนอู มีความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์และพิธีกรรมเสริมสิริมงคลที่น่าสนใจมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.09 อันดับที่ 2 ประวัติความเป็นมาและชื่อเสียงของพุทธสถาน มีค่าเฉลี่ย 3.91 และอันดับที่ 3 บรรยากาศเหมาะสมแก่การไหว้พระเสริมสิริมงคล มีค่าเฉลี่ย 3.74 ตามลำดับ

ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ มีความมั่งคั่งด้านสถานปัตยกรรมและประติมากรรมภายในพุทธสถานเป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 3.97 อันดับที่ 2 ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์และพิธีกรรมเสริมสิริมงคลที่น่าสนใจ มีค่าเฉลี่ย 3.94 และอันดับที่ 3 วัฒนธรรมและมหรหรรพ์ที่น่าสนใจ มีค่าเฉลี่ย 3.66 ตามลำดับ

ศาลเจ้าเล่าปุ่นถ้ำกวง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้าเล่าปุ่นถ้ำกวง มีความมั่งคั่งด้านสถานปัตยกรรมและประติมากรรมภายในพุทธสถานเป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.29 อันดับที่ 2 บรรยากาศเหมาะสมแก่การไหว้พระเสริมสิริมงคล มีค่าเฉลี่ย 4.11 และอันดับที่ 3 การจัดการภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม มีค่าเฉลี่ย 4.00 ตามลำดับ

ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า มีบรรยากาศเหมาะสมแก่การไหว้พระเสริมสิริมงคลเป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.49 อันดับที่ 2 ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์และพิธีกรรมเสริมสิริมงคลที่น่าสนใจ มีค่าเฉลี่ย 4.43 และอันดับที่ 3 ประวัติความเป็นมาและชื่อเสียงของพุทธสถาน และวัฒนธรรมและมหรหรรพ์ที่น่าสนใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.34 ตามลำดับ

วัดบำเพ็ญจินพรต พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า วัดบำเพ็ญจีนพรต มีความงดงามด้านสถาปัตยกรรมและประติมากรรมภายในพุทธสถานเป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.00 อันดับที่ 2 บรรยากาศเหมาะสมแก่การไหว้พระเสริมสิริมงคล มีค่าเฉลี่ย 3.97 และอันดับที่ 3 ประวัติความเป็นมาและชื่อเสียงของพุทธสถาน มีค่าเฉลี่ย 3.94 ตามลำดับ

ศาลเจ้าไต้ซงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้าไต้ซงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง มีประวัติความเป็นมาและชื่อเสียงของพุทธสถานเป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.43 อันดับที่ 2 ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์และพิธีกรรมเสริมสิริมงคลที่น่าสนใจ มีค่าเฉลี่ย 4.37 และอันดับที่ 3 วัฒนธรรมและมหรรรรมที่น่าสนใจ มีค่าเฉลี่ย 4.31 ตามลำดับ

วัดมังกรกมลาวาส พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับ “มากที่สุด” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า วัดมังกรกมลาวาส มีประวัติความเป็นมาและชื่อเสียงของพุทธสถานเป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.60 อันดับที่ 2 ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์และพิธีกรรมเสริมสิริมงคลที่น่าสนใจ และบรรยากาศเหมาะสมแก่การไหว้พระเสริมสิริมงคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 4.37 และอันดับที่ 3 วัฒนธรรมและมหรรรรมที่น่าสนใจ มีค่าเฉลี่ย 4.23 ตามลำดับ

2.3.5 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

จากผลการสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในพุทธสถานจีน ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งนำเสนอโดยใช้ตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

เกณฑ์บ่งชี้ความพึงพอใจ	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง	3.54	0.85	4.09	0.66	3.94	0.80	3.77	0.91	3.57	0.70	3.74	0.82	4.06	0.80	4.29	0.67	3.91	0.92	3.63	0.88	3.69	1.02
เส้นทางเข้าถึงมีความปลอดภัย	3.74	0.82	4.14	0.69	3.94	0.76	3.80	0.80	3.57	0.70	3.63	0.73	3.94	0.68	4.31	0.80	3.86	0.81	3.80	0.72	3.83	0.95
มีป้ายบอกเส้นทางที่ชัดเจน	3.26	0.74	3.71	0.79	3.40	0.85	3.37	0.94	3.40	0.65	2.63	0.55	2.89	0.80	3.94	0.10	3.03	0.98	3.54	0.82	3.66	0.94
มีช่องทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย	3.46	0.70	3.89	0.83	3.40	0.74	3.63	1.00	3.29	0.86	3.51	0.74	3.83	0.57	4.37	0.60	3.57	0.81	3.51	0.98	3.83	0.75
รวม	3.50	0.58	3.96	0.55	3.67	0.61	3.64	0.72	3.46	0.56	3.38	0.52	3.68	0.55	4.23	0.63	3.59	0.70	3.62	0.72	3.75	0.77

จากตารางที่ 14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีนในเขตพระนครเขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ในด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยจำแนกตามพุทธสถานจีน 11 แห่งได้แก่ 1.ศาลเจ้าพ่อเสือ 2.วัดทิพย์วารีวิหาร 3.ศาลเจ้าโรงเกือก 4.ศาลเจ้าโจวซือกง 5.ศาลเจ้ากวนอู 6.ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ 7.ศาลเจ้าเล่าปุนถ้ำกง 8.ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า 9.วัดบำเพ็ญจีนพรต 10.ศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง และ 11.วัดมังกรกมลาวาส โดยการวิเคราะห์ดังกล่าวสามารถจำแนกแหล่งท่องเที่ยวได้ ดังนี้

ศาลเจ้าพ่อเสือ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้าพ่อเสือ มีเส้นทางเข้าถึงมีความปลอดภัยมากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.74 อันดับที่ 2 ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง มีค่าเฉลี่ย 3.54 และอันดับที่ 3 มีช่องทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ย 3.46 ตามลำดับ

วัดทิพย์วารีวิหาร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า วัดทิพย์วารีวิหาร มีเส้นทางเข้าถึงมีความปลอดภัยมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 4.14 อันดับที่ 2 ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง มีค่าเฉลี่ย 4.09 และอันดับที่ 3 มีช่องทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ย 3.89 ตามลำดับ

ศาลเจ้าโรงเกือก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้าโรงเกือก มีความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง และเส้นทางเข้าถึงมีความปลอดภัยมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.94 อันดับที่ 2 มีป้ายบอกทางที่ชัดเจน และมีช่องทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.40 ตามลำดับ

ศาลเจ้าโจวซือกง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้าโจวซือกง มีเส้นทางเข้าถึงมีความปลอดภัยมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.80 อันดับที่ 2 ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง มีค่าเฉลี่ย 3.77 และอันดับที่ 3 มีช่องทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ย 3.63 ตามลำดับ

ปลอดภัยมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.80 อันดับที่ 2 ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง มีค่าเฉลี่ย 3.63 อันดับที่ 3 มีป้ายบอกเส้นทางที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 3.54 ตามลำดับ

วัดมิ่งกรมลาวาส พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ย 3.75 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า วัดมิ่งกรมลาวาส มีเส้นทางเข้าถึงมีความปลอดภัย และมีช่องทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ คือ 3.83 อันดับที่ 2 ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง มีค่าเฉลี่ย 3.69 อันดับที่ 3 มีป้ายบอกเส้นทางที่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ย 3.66

2.3.6 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

จากผลการสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในพุทธสถานจีน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งนำเสนอโดยใช้ตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

เกณฑ์บ่งชี้ความพึงพอใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
ห้องสุขามีความสะอาด	2.86	0.69	3.80	0.83	3.06	0.84	3.40	0.88	3.11	0.63	3.49	0.82	3.74	0.70	3.60	1.03	3.71	0.93	3.97	0.66	3.49	0.85
ห้องสุขาเพียงพอสำหรับผู้ใช้บริการ	2.86	0.77	3.60	0.85	2.97	0.92	3.34	1.00	3.06	0.64	3.37	0.77	3.54	0.78	3.46	1.09	3.63	0.94	3.86	0.73	3.49	0.74
สถานที่จอดรถมีความเหมาะสม	2.71	0.89	3.06	0.94	3.03	0.95	2.97	0.98	2.66	1.03	2.40	0.69	3.89	0.90	3.29	1.18	2.09	1.09	3.49	0.98	2.77	0.81
จุดนั่งพักสำหรับนักท่องเที่ยว	2.49	0.98	3.77	0.84	3.03	1.15	3.26	0.92	2.77	0.91	2.69	0.68	3.29	0.83	3.49	1.09	2.94	0.97	3.57	0.78	2.83	0.82
รวม	2.73	0.63	3.56	0.70	3.02	0.82	3.24	0.75	2.90	0.68	2.99	0.50	3.61	0.57	3.46	0.93	3.09	0.74	3.72	0.69	3.14	0.58

จากตารางที่ 15 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีนในเขตพระนครเขตสัมพันธวงศ์และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยจำแนกตามพุทธสถานจีน 11 แห่งได้แก่ 1.ศาลเจ้าพ่อเสือ 2.วัดทิพย์วารีวิหาร 3.ศาลเจ้าโรงเกือก 4.ศาลเจ้าโจวซือกง 5.ศาลเจ้ากวนอู 6.ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ 7.ศาลเจ้าเล่าปุ่นถ้ำกวาง 8.ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า 9.วัดบำเพ็ญจีนพรต 10.ศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง และ 11.วัดมังกรกมลาวาส โดยการวิเคราะห์ดังกล่าวสามารถจำแนกแหล่งท่องเที่ยวได้ ดังนี้

ศาลเจ้าพ่อเสือ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.73 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้าพ่อเสือ ห้องสุขามีความสะอาด และห้องสุขาเพียงพอสำหรับผู้ใช้บริการมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 อันดับที่ 2 สถานที่จอดรถมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 2.71 และอันดับที่ 3 จุดนั่งพักสำหรับนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 2.49 ตามลำดับ

วัดทิพย์วารีวิหาร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า วัดทิพย์วารีวิหาร ห้องสุขามีความสะอาดมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.80 อันดับที่ 2 จุดนั่งพักสำหรับนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.77 และอันดับที่ 3 ห้องสุขาเพียงพอสำหรับผู้ใช้บริการ มีค่าเฉลี่ย 3.60 ตามลำดับ

ศาลเจ้าโรงเกือก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.02 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้าโรงเกือก ห้องสุขามีความสะอาดมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.06 อันดับที่ 2 สถานที่จอดรถมีความเหมาะสม และจุดนั่งพักสำหรับนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.03 ละอันดับที่ 3 ห้องสุขาเพียงพอสำหรับผู้ใช้บริการ มีค่าเฉลี่ย 2.97 ตามลำดับ

ศาลเจ้าโจวซือกง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” มีค่าเฉลี่ย 3.24 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้าโจวซือกง ห้องสุขามีความสะอาดมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.40 อันดับที่ 2 ห้องสุขามีเพียงพอสำหรับผู้ใช้บริการ มีค่าเฉลี่ย 3.34 และอันดับที่ 3 จุดนั่งพักสำหรับนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.26 ตามลำดับ

ศาลเจ้ากวนอู พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้ากวนอู ห้องสุขามีความสะอาดมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.11 อันดับที่ 2 ห้องสุขาเพียงพอสำหรับผู้ให้บริการ มีค่าเฉลี่ย 3.06 และอันดับที่ 3 จุดนั่งพักสำหรับนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 2.77 ตามลำดับ

ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.99 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ ห้องสุขามีความสะอาดมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.49 อันดับที่ 2 ห้องสุขาเพียงพอสำหรับผู้ให้บริการ มีค่าเฉลี่ย 3.37 และอันดับที่ 3 จุดนั่งพักสำหรับนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 2.69 ตามลำดับ

ศาลเจ้าเล่าปุ่นเก๋ากง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้าเล่าปุ่นเก๋ากง มีสถานที่จอดรถมีความเหมาะสมมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.89 อันดับที่ 2 ห้องสุขามีความสะอาด มีค่าเฉลี่ย 3.74 และอันดับที่ 3 ห้องสุขาเพียงพอสำหรับผู้ให้บริการ มีค่าเฉลี่ย 3.54 ตามลำดับ

ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.46 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า มีห้องสุขามีความสะอาดมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.60 อันดับที่ 2 จุดนั่งพักสำหรับนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.49 และอันดับที่ 3 ห้องสุขาเพียงพอสำหรับผู้ให้บริการ มีค่าเฉลี่ย 3.46 ตามลำดับ

วัดบำเพ็ญจินพรต พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.09 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า วัดบำเพ็ญจินพรต ห้องสุขามีความสะอาดมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.71 อันดับที่ 2 ห้องสุขาเพียงพอสำหรับผู้ให้บริการ มีค่าเฉลี่ย 3.63 และอันดับที่ 3 จุดนั่งพักสำหรับนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 2.94 ตามลำดับ

ศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง ห้องสุขามีความสะอาดมากที่สุด เป็น

อันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.97 อันดับที่ 2 ห้องสุขาเพียงพอสำหรับผู้ให้บริการ มีค่าเฉลี่ย 3.86 และอันดับที่ 3 จุดนั่งพักสำหรับนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 3.57 ตามลำดับ

วัดมิ่งกรมลาวาส พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.14 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า วัดมิ่งกรมลาวาส มีห้องสุขามีความสะอาด และห้องสุขาเพียงพอสำหรับผู้ให้บริการมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ย 3.49 อันดับที่ 2 จุดนั่งพักสำหรับนักท่องเที่ยว มีค่าเฉลี่ย 2.83 และอันดับที่ 3 สถานที่จอดรถมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 2.77 ตามลำดับ

2.3.7 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน ด้านการบริการและกิจกรรม

จากผลการสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในพุทธสถานจีน ด้านการบริการและกิจกรรม ซึ่งนำเสนอโดยใช้ตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน ด้านการบริการและกิจกรรม

เกณฑ์บ่งชี้ความพึงพอใจ	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
จุดบริการหรือบุคลากรที่ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว	3.14	0.73	3.49	0.85	3.26	0.85	3.37	0.84	3.09	0.78	3.14	0.88	3.46	0.98	3.37	1.11	2.91	1.07	3.43	0.88	3.31	0.99
จุดจำหน่าย รูปเทียน ของไหว้ มีความเหมาะสมและเพียงพอ	3.63	0.77	4.06	0.76	3.51	0.70	3.86	0.69	3.71	0.75	3.60	0.77	4.00	0.77	4.00	1.06	3.77	0.88	3.91	0.92	3.60	0.98
ความเป็นมิตรของเจ้าหน้าที่/ผู้ดูแล	3.29	0.67	3.77	0.88	3.69	0.83	3.77	0.84	3.43	0.81	3.29	0.75	3.91	0.82	4.03	0.95	3.69	0.90	4.03	0.75	3.66	1.08
ความหลากหลายของกิจกรรม	3.83	0.62	4.03	0.66	3.31	0.83	3.74	0.74	3.57	0.70	3.49	0.70	3.77	0.73	3.97	0.75	3.51	0.78	3.97	0.79	3.94	0.80
กิจกรรมมีความเหมาะสมกับสถานที่	3.60	0.91	4.11	0.68	3.26	0.85	3.83	0.71	3.43	0.65	3.63	0.84	3.80	0.68	4.03	0.71	3.71	0.75	3.77	0.69	3.94	0.73
ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม	3.69	0.72	4.00	0.80	3.51	0.66	3.80	0.58	3.40	0.55	4.03	0.86	3.89	0.68	4.09	0.85	3.89	0.72	3.71	0.57	3.80	0.83
พื้นที่ในการประกอบกิจกรรมมีความเหมาะสม	3.40	0.85	3.91	0.82	3.51	0.82	3.86	0.69	3.29	0.71	3.63	0.81	3.94	0.68	3.94	0.76	3.69	0.87	3.80	0.76	3.97	0.82
ความประทับใจหลังทำกิจกรรม	3.86	0.77	4.20	0.72	3.43	0.85	3.97	0.75	3.66	0.87	3.77	0.77	4.17	0.79	4.26	0.85	3.97	0.75	3.91	0.70	4.20	0.83
รวม	3.55	0.58	3.95	0.55	3.44	0.58	3.76	0.51	3.45	0.52	3.57	0.54	3.87	0.61	3.96	0.69	3.64	0.59	3.82	0.62	3.80	0.68

จากตารางที่ 16 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทย มีระดับความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ในด้านการบริการและกิจกรรมโดยจำแนกตามพุทธสถานจีน 11 แห่งได้แก่ 1.ศาลเจ้าพ่อเสือ 2.วัดทิพย์วารีวิหาร 3.ศาลเจ้าโรงเกือก 4.ศาลเจ้าโจวซือกง 5.ศาลเจ้ากวนอู 6.ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ 7.ศาลเจ้าเล่าปุ่นถ้ำกวาง 8.ศาลเจ้าแม่กวนอิม มุลินีเทียนฟ้า 9.วัดบำเพ็ญจีนพรต 10.ศาลเจ้าไต้ซงกง มุลินีป้อเต็กตึ้ง และ 11.วัดมังกรกมลาวาส โดยการวิเคราะห์ดังกล่าวสามารถจำแนกแหล่งท่องเที่ยวได้ ดังนี้

ศาลเจ้าพ่อเสือ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านการบริการและกิจกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.55 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้าพ่อเสือ มีความประทับใจหลังทำกิจกรรมมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 3.86 อันดับที่ 2 ความหลากหลายของกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.83 และอันดับที่ 3 ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 3.69 ตามลำดับ

วัดทิพย์วารีวิหาร พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านการบริการและกิจกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า วัดทิพย์วารีวิหาร มีความประทับใจหลังทำกิจกรรมมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.20 อันดับที่ 2 กิจกรรมมีความเหมาะสมกับสถานที่ มีค่าเฉลี่ย 4.11 และอันดับที่ 3 จุดจำหน่ายรูปเทียน ของไหว้มีความเหมาะสมและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ย 4.06 ตามลำดับ

ศาลเจ้าโรงเกือก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านการบริการและกิจกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้าโรงเกือก มีความเป็นมิตรของเจ้าหน้าที่/ผู้ดูแลมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 3.69 อันดับที่ 2 จุดจำหน่ายรูปเทียน ของไหว้มีความเหมาะสมและเพียงพอ และค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม และพื้นที่ในการประกอบกิจกรรมมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.51 และอันดับที่ 3 ความประทับใจหลังทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.43 ตามลำดับ

ศาลเจ้าโจวซือกง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านการบริการและกิจกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้าโจวซือกง มีความประทับใจหลังทำกิจกรรมมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 3.97 อันดับที่ 2 จุดจำหน่ายรูปเทียน ของไหว้มีความเหมาะสมและเพียงพอ และพื้นที่ในการประกอบกิจกรรมมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.86 และอันดับที่ 3 กิจกรรมมีความเหมาะสมกับสถานที่ มีค่าเฉลี่ย 3.83 ตามลำดับ

ศาลเจ้ากวนอู พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านการบริการและกิจกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.45 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้ากวนอู มีจุดจำหน่ายรูปเทียน ของไหว้มีความเหมาะสมและเพียงพอมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 3.71 อันดับที่ 2 ความประทับใจหลังทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.66 และอันดับที่ 3 ความหลากหลายของกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.57 ตามลำดับ

ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านการบริการและกิจกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ มีค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสมมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.03 อันดับที่ 2 ความประทับใจหลังทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.77 และอันดับที่ 3 กิจกรรมมีความเหมาะสมกับสถานที่ และพื้นที่ในการประกอบกิจกรรมมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ คือ 3.63 ตามลำดับ

ศาลเจ้าเล่าปุ่นเก๋ากง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านการบริการและกิจกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้าเล่าปุ่นเก๋ากง มีความประทับใจหลังทำกิจกรรมมากที่สุด เป็นอันดับ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.17 อันดับที่ 2 มีจุดจำหน่ายรูปเทียน ของไหว้มีความเหมาะสมและเพียงพอมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.00 และ อันดับที่ 3 พื้นที่ในการประกอบกิจกรรมมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 3.94 ตามลำดับ

ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านการบริการและกิจกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า มีความประทับใจหลังทำกิจกรรมมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.26 อันดับที่ 2 ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 4.09 และอันดับที่ 3 ความเป็นมิตรของเจ้าหน้าที่/ผู้ดูแล และกิจกรรมมีความเหมาะสมกับสถานที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ คือ 4.03 ตามลำดับ

วัดบำเพ็ญจินพรต พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านการบริการและกิจกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า วัดบำเพ็ญจินพรต มีความประทับใจหลังทำกิจกรรมมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 3.97 อันดับที่ 2 ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 3.89 และอันดับที่ 3 จุดจำหน่ายรูปเทียน ของไหว้มีความเหมาะสมและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ย 3.77 ตามลำดับ

ศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านการบริการและกิจกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า ศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง มีความเป็นมิตรของเจ้าหน้าที่/ผู้ดูแล มากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.03 อันดับที่ 2 ความหลากหลายของกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.97 และอันดับที่ 3 จุดจำหน่ายรูปเทียน ของไหว้มีความเหมาะสมและเพียงพอ และความประทับใจหลังทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.91 ตามลำดับ

วัดมังกรกมลาวาส พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านการบริการและกิจกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า วัดมังกรกมลาวาส มีความประทับใจหลังทำกิจกรรมมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ย 4.20 อันดับที่ 2 พื้นที่ในการประกอบกิจกรรมมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 3.97 และอันดับที่ 3 ความหลากหลายของกิจกรรม และกิจกรรมมีความเหมาะสมกับสถานที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ 3.94 ตามลำดับ

2.4 ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน

ตารางที่ 17 ความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน

รายชื่อพุทธสถานจีน	จำนวนคนที่เลือก ให้เป็นอันดับที่ 1	ร้อยละ
1. วัดมิ่งกรมลาวาส	113	29.6
2. ศาลเจ้าพ่อเสือ	76	19.7
3. ศาลเจ้าแม่กวนอิมมูลนิธิเทียนฟ้า	43	11.2
4. ศาลเจ้าไต้ฮงกงมูลนิธิปอเต็กตึ๊ง	48	12.5
5. ศาลเจ้ากวนอู	37	9.6
6. ศาลเจ้าโจวซือกง	18	4.7
7. วัดทิพย์วารีวิหาร	12	3.1
8. ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ	15	3.8
9. ศาลเจ้าเล่าปุ่นถ้ำกง	12	3.1
10. วัดบำเพ็ญเงินพรต	7	1.87
11. ศาลเจ้าโรงเกือก	4	1.0
รวม	385	100.0

จากตารางที่ 17 พบว่าความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทย มีความต้องการเดินทางไปยังพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย โดยเรียงอันดับจากการเลือกมากที่สุดไปยังน้อยที่สุด ได้แก่ อันดับที่ 1 วัดมิ่งกรมลาวาส มีค่าร้อยละ 29.6 อันดับที่ 2 ศาลเจ้าพ่อเสือ มีค่าร้อยละ 19.7 อันดับที่ 3 ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า มีค่าร้อยละ 11.2 อันดับที่ 4 ศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิปอเต็กตึ๊ง มีค่าร้อยละ 12.5 อันดับที่ 5 ศาลเจ้ากวนอู มีค่าร้อยละ 9.6 อันดับที่ 6 ศาลเจ้าโจวซือกง มีค่าร้อยละ 4.7 อันดับที่ 7 วัดทิพย์วารีวิหาร มีค่าร้อยละ 3.1 อันดับที่ 8 ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ มีค่าร้อยละ 3.8 อันดับที่ 9 ศาลเจ้าเล่าปุ่นถ้ำกง มีค่าร้อยละ 3.1 อันดับที่ 10 วัดบำเพ็ญเงินพรต มีค่าร้อยละ 1.87 อันดับที่ 11 ศาลเจ้าโรงเกือก มีค่าร้อยละ 1.0 ตามลำดับ

2.5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ตารางที่ 18 จำนวนร้อยละของนักท่องเที่ยวที่มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ควรมีการจัดทำสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ถึงประวัติความเป็นมา ความสำคัญของพุทธสถานจีนให้ครบถ้วน รวมถึงวัตถุประสงค์ในการขอพรว่า พุทธสถานแต่ละแห่งมีความเชื่อ ความศรัทธาในด้านใด เพื่อให้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	6	40
ควรมีการจัดการสถานที่ และสภาพแวดล้อมโดยรอบให้เป็นระเบียบ	5	33.33
ควรมีการปรับปรุงสถานที่จอดรถให้เพียงพอต่อปริมาณนักท่องเที่ยว	3	20
เจ้าหน้าที่หรือผู้ดูแลควรมีการปรับเปลี่ยนการบริการ	1	6.67
รวม	15	100

จากตารางที่ 18 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทย มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า ควรมีการจัดทำสื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ถึงประวัติความเป็นมา ความสำคัญของพุทธสถานจีนให้ครบถ้วน รวมถึงวัตถุประสงค์ในการขอพรว่า พุทธสถานแต่ละแห่งมีความเชื่อ ความศรัทธาในด้านใด เพื่อให้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 40 ควรมีการจัดการสถานที่ และสภาพแวดล้อมโดยรอบให้เป็นระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 33.33 ควรมีการปรับปรุงสถานที่จอดรถให้เพียงพอต่อปริมาณนักท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 20 และสุดท้าย เจ้าหน้าที่หรือผู้ดูแลควรมีการปรับเปลี่ยนการบริการ คิดเป็นร้อยละ 6.67

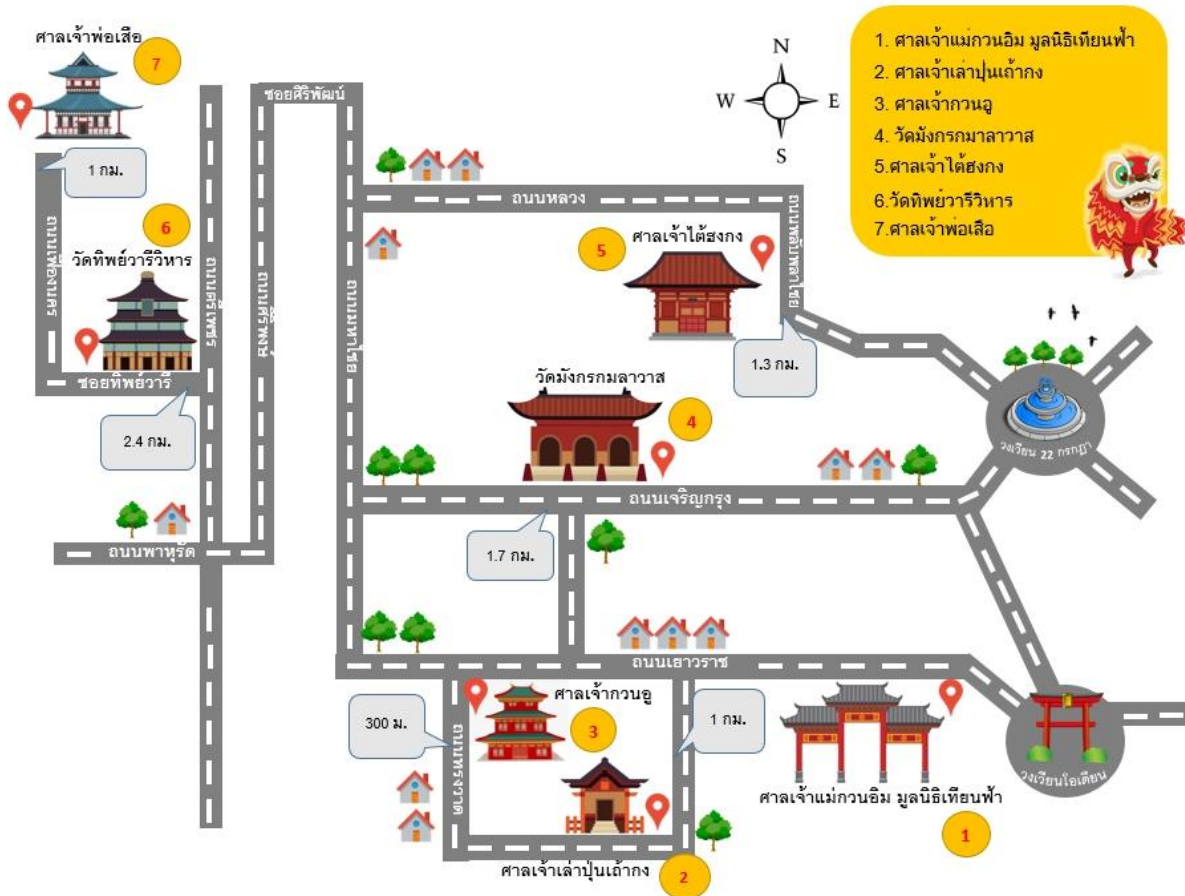

3. ผลการนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสรีรมงคลของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจทรัพยากรท่องเที่ยวในพุทธสถานจีนทั้งหมด 11 แห่งในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย และการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ทำให้ทราบถึงแนวโน้มของเส้นทางที่สามารถเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยผู้วิจัยได้เรียบเรียง และออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยวเสริมสรีรมงคลของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ได้ดังนี้

เส้นทางท่องเที่ยวเสริมสรีรมงคล ศาลเจ้าแม่กวนอิม มุลินีเทียนฟ้า – ศาลเจ้าเล่าปุ่นเก้ากง – ศาลเจ้ากวนอู – วัดมังกรกมลาวาส – ศาลเจ้าไต้ฮงกง มุลินีป้อเต็กตึ้ง – วัดทิพย์วารีวิหาร – ศาลเจ้าพ่อเสือ

เส้นทางนี้ เป็นการจัดเส้นทางโดยรวบรวมพุทธสถานจีนตามความต้องการ และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว โดยมีการรวบรวมเอาพุทธสถานจีนจำนวน 7 แห่ง มาจัดเส้นทาง ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเลือกได้ตามความสะดวกของตนเองว่าจะเริ่มเดินทางจากจุดใด โดยผู้วิจัยมีการนำเสนอเส้นทางเรียงลำดับสถานที่ที่ประหยัดเวลาในการเดินทางมากที่สุด ซึ่งพุทธสถานจีนแต่ละแห่งมีความน่าสนใจแตกต่างกัน ลักษณะของเส้นทางโดยทั่วไป ล้อมรอบด้วยชุมชน และมีการจราจรติดขัดในบางแห่ง โดยระหว่างทางนักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับวิถีชีวิตชุมชน ของแต่ละพื้นที่ ซึ่งสองข้างทางประกอบด้วย บ้านเรือน และอาคารพาณิชย์ ที่ยังคงมีลักษณะแบบดั้งเดิม ดังภาพที่ 31

ภาพที่ 31 เส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลในพุทธสถานจีน

จุดที่ 1 ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า ไหว้ขอพรเจ้าแม่กวนอิม ปางประทานพร ขนาดใหญ่ ซึ่งเจ้าแม่กวนอิมองค์นี้ เป็นไม้แกะสลัก ศิลปะสมัยราชวงศ์ถังที่มีความงดงามเป็นอย่างมาก เชื่อกันว่าเจ้าแม่กวนอิมที่มูลนิธิเทียนฟ้าแห่งนี้ มีความศักดิ์สิทธิ์ในเรื่องการประทานพรด้านสุขภาพ ดลบันดาลให้ผู้ที่เดินทางมากราบไหว้มีสุขภาพที่แข็งแรง และหายจากโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ

จุดที่ 2 ศาลเจ้าเล่าปุ่นเก้ากง ที่ซึ่งประดิษฐานเทพเจ้าเล่าปุ่นเก้ากง มีความเชื่อว่า ท่านจะดลบันดาลให้พบเจอแต่ความร่มเย็น ปกป้อง และส่งเสริมให้การค้าเจริญรุ่งเรือง

จุดที่ 3 ศาลเจ้ากวนอู เป็นศาลเจ้าที่มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานกว่า 100 ปี เป็นที่ประดิษฐานประติมากรรมเทพเจ้ากวนอู ที่มีความศักดิ์สิทธิ์ในเรื่องของการประทานพรด้านการงาน การเข้ารับราชการ การเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง ตลอดจนมีลูกน้องบริวารที่ดี

จุดที่ 4 วัดมังกรกมลาวาส วัดจีนขนาดใหญ่ในย่านเยาวราช ที่มีรูปแบบสถาปัตยกรรมแบบจีนตอนใต้ ที่มีความงดงามและเป็นเอกลักษณ์ ภายในประดิษฐานเทพเจ้าองค์สำคัญ ได้แก่ เทพให้ส่วยเอี้ย

เทพเจ้าคุ้มครองชะตาชีวิต โดยมีจำนวนมากถึง 60 องค์ เชื่อกันว่า ผู้ที่ได้มากราบไหว้องค์เทพให้ส่วยเอี้ย จะประสบพบเจอกับร่มเย็นตลอดปี นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมฝากดวงชะตาเพื่อสะเดาะเคราะห์ปีชง เพราะเชื่อกันว่า องค์เทพให้ส่วยเอี้ยจะคุ้มครองและผ่อนร้ายให้กลายเป็นดี

จุดที่ 5 ศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง สักการะขอพรเทพเจ้าไต้ฮงกง เชื่อกันว่าท่านจะนำสิริมงคลและโชคลาภมาสู่ครอบครัว และดลบันดาลให้แคล้วคลาดจากภัยอันตรายทั้งปวง

จุดที่ 6 วัดทิพย์วารีวิหาร วัดจีนเก่าแก่ซึ่งมีความศักดิ์สิทธิ์ในเรื่องการขอพรเทพเจ้า ในเรื่องธุรกิจ หน้าที่การงาน รวมถึงทางวัดยังมีกิจกรรมแก้ชง เสริมดวงชะตา เพื่อเสริมสิริมงคลแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาที่วัดทิพย์วารีวิหารแห่งนี้

จุดที่ 7 ศาลเจ้าพ่อเสือ สักการะองค์เจ้าพ่อเสือ เทพเจ้าหลักที่ประดิษฐาน ณ ที่แห่งนี้ เชื่อกันว่า องค์เจ้าพ่อเสือจะช่วยประทานพรในเรื่องอำนาจบารมี โดยเฉพาะผู้ที่ประกอบอาชีพราชการ เช่น ทหาร ตำรวจ ช่วยให้มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มีผู้คนเกรงขาม

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสริมงคลของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรท่องเที่ยว และมรดกทางวัฒนธรรมของพุทธสถานจีน สำรวจความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อพุทธสถานจีน และจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสริมงคลของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย จำนวน 30 คน และนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้า เป็นจำนวนทั้งสิ้น 385 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูลได้มาจากการสัมภาษณ์ การสำรวจองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว (4 A's) การตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว (Resource Audit) การประเมินคุณค่าของมรดกวัฒนธรรม (ICOMOS) และนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามของนักท่องเที่ยวเพื่อประมวลผล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสริมงคลของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน

จากการลงพื้นที่สำรวจพุทธสถานจีนภายในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 30 แห่ง ในการสำรวจองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว (4 A's) การตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว (Resource Audit) และการประเมินคุณค่าของมรดกวัฒนธรรม (ICOMOS) ผลการสำรวจ พบว่า พุทธสถานจีนที่มีความเหมาะสมแก่การจัดการท่องเที่ยว มีดังนี้ 1. ศาลเจ้าพ่อเสือ 2. วัดทิพย์วารีวิหาร 3. ศาลเจ้าโรงเกือก 4. ศาลเจ้าโจวซือกง 5. ศาลเจ้ากวนอู 6. ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ

7. ศาลเจ้าเล่าปุ่นเก๋ากัง 8. ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า 9. วัดบำเพ็ญจีนพรต 10. ศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง และ 11. วัดมังกรกมลาวาส

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามนักท่องเที่ยวภายในพุทธสถานจีน

2.1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยอยู่ในช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย และอาชีพอิสระมากที่สุด และมีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป

2.2 ข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

จากการศึกษาข้อมูลนักท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย จำนวน 385 คน จำแนกตามลักษณะการเดินทาง ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง วัตถุประสงค์ในการเดินทาง ระยะเวลาในการท่องเที่ยว ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว และการทราบถึงแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน สรุปได้ดังนี้

นักท่องเที่ยวนิยมเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับครอบครัวมากที่สุด ส่วนใหญ่ใช้รถยนต์ส่วนตัวในการเดินทาง และมีวัตถุประสงค์เพื่อขอพร ในด้านสุขภาพ การเงิน และการงานมากที่สุด โดยใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1 – 3 ชั่วโมงมากที่สุด มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวไม่เกิน 1,000 บาท และทราบถึงแหล่งท่องเที่ยวจากเพื่อน ญาติ และครอบครัวมากที่สุด

2.3 การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน

ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย โดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีนโดย อันดับที่ 1 คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว อันดับที่ 2 คือ ด้านการบริการและกิจกรรม อันดับที่ 3 คือ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และอันดับที่ 4 คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามลำดับ พบว่า

อันดับที่ 1 ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ “มาก” ทุกด้าน ได้แก่ ประวัติความเป็นมา และชื่อเสียงของพุทธสถานจีน ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์และพิธีกรรม

เสริมสิริมงคลที่น่าสนใจ ความงดงามด้านสถาปัตยกรรม และประติมากรรมภายในพุทธสถานจีน วัฒนธรรม และมหรสพที่น่าสนใจ การจัดภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม บรรยากาศเหมาะสมแก่ การไหว้เสริมสิริมงคล ตามลำดับ

อันดับที่ 2 ด้านการบริการและกิจกรรม ระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ “มาก” ได้แก่ จุดจำหน่ายรูปเทียน ของไหว้มีความเหมาะสมและเพียงพอ ความเป็นมิตรของเจ้าหน้าที่ผู้ดูแล ความหลากหลายของกิจกรรม กิจกรรมมีความเหมาะสมกับสถานที่ ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม พื้นที่ในการประกอบกิจกรรมมีความเหมาะสม และความประทับใจหลังทำกิจกรรม ส่วนจุดบริการหรือบุคลากรที่ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ตามลำดับ

อันดับที่ 3 ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ “มาก” ได้แก่ ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง เส้นทางเข้าถึงมีความปลอดภัย และมีช่องทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ส่วนมีป้ายบอกเส้นทางที่ชัดเจน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ตามลำดับ

อันดับที่ 4 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ระดับความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับ “ปานกลาง” หากพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ “มาก” ได้แก่ ห้องสุขามีความสะอาด ส่วนห้องสุขาเพียงพอสำหรับผู้ใช้บริการ สถานที่จอดรถมีความเหมาะสม ส่วนจุดนั่งพักสำหรับนักท่องเที่ยว มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย โดยจำแนกตามสถานที่ท่องเที่ยวทั้ง 11 แห่ง ได้แก่ อันดับที่ 1 ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า อันดับที่ 2 วัดทิพย์วารีวิหาร อันดับที่ 3 ศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง อันดับที่ 4 ศาลเจ้าเล่าปุ่นเถากง อันดับที่ 5 วัดมังกรกมลาวาส อันดับที่ 6 ศาลเจ้าโจวซือกง อันดับที่ 7 วัดบำเพ็ญจีนพรต อันดับที่ 8 ศาลเจ้าโรงเกือก อันดับที่ 9 ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ อันดับที่ 10 ศาลเจ้าพ่อเสือ และสุดท้ายอันดับที่ 11 ศาลเจ้ากวนอู จากการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจดังกล่าว สามารถจำแนกข้อมูลตามสถานที่ท่องเที่ยว ดังนี้

ศาลเจ้าพ่อเสือ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน อยู่ในระดับ “ปานกลาง” เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อศาลเจ้าพ่อเสือ ในด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 อันดับที่ 2 คือ ด้านการบริการและกิจกรรม และอันดับที่ 3 คือ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ตามลำดับ

ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน อยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อ ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า ในด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 อันดับที่ 2 คือ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และอันดับที่ 3 คือ ด้านการบริการและกิจกรรมตามลำดับ

ศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน อยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อ ศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง ในด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว มากที่สุดเป็นอันดับที่ 1 อันดับที่ 2 คือ ด้านการบริการและกิจกรรม และอันดับที่ 3 คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกตามลำดับ

วัดมังกรกมลาวาส พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยว พุทธสถานจีน อยู่ในระดับ “มาก” เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อ วัดมังกรกมลาวาส ในด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด เป็นอันดับที่ 1 อันดับที่ 2 คือ ด้านการบริการและกิจกรรม และอันดับที่ 3 คือ ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ตามลำดับ

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน

ความต้องการของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง มีความต้องการเดินทางไปยังพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย โดยเรียงอันดับจากการเลือกมากที่สุดไปอย่างน้อยที่สุด ได้แก่ อันดับที่ 1 วัดมังกรกมลาวาส อันดับที่ 2 ศาลเจ้าพ่อเสือ อันดับที่ 3 ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า อันดับที่ 4 ศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง อันดับที่ 5 ศาลเจ้ากวนอู อันดับที่ 6 ศาลเจ้าโจวซือกง อันดับที่ 7 วัดทิพย์วารีวิหาร อันดับที่ 8 ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ อันดับที่ 9 ศาลเจ้าเล่าปุ่นเถ่ากง อันดับที่ 10 วัดบำเพ็ญจีนพรต และสุดท้าย อันดับที่ 11 ศาลเจ้าโรงเกือกตามลำดับ

3. การนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวเสริมเสริมมรดกของพุทธสถานจีน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว (4 A's) การตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว (Resource Audit) การประเมินคุณค่าของมรดกวัฒนธรรม (ICOMOS) ในพื้นที่ที่ศึกษา ทั้ง 11 แห่ง ในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย รวมถึงการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ทำให้ทราบถึงแนวโน้มของเส้นทางที่จะสามารถเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ

เข้าด้วยกัน โดยผู้วิจัยได้เรียบเรียงและออกแบบเส้นทางการท่องเที่ยวเสริมสรีรมงคลของพุทธสถานจีนได้ ดังนี้

เส้นทางท่องเที่ยวเสริมสรีรมงคล ได้แก่ ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า – ศาลเจ้าเล่าปุนเก้ากง – ศาลเจ้ากวนอู – วัดมังกรกมลาวาส – ศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง – วัดทิพย์วารีวิหาร – ศาลเจ้าพ่อเสือ

เส้นทางนี้ เป็นการจัดเส้นทางโดยรวบรวมพุทธสถานจีนตามความต้องการ และ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว โดยมีการรวบรวมเอาพุทธสถานจีนจำนวน 7 แห่ง มาจัดเส้นทาง ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเลือกได้ตามความสะดวกของตนเองว่าจะเริ่มเดินทางจากจุดใด โดยผู้วิจัยมีการนำเสนอเส้นทางเรียงลำดับสถานที่ ที่ประหยัดเวลาในการเดินทางมากที่สุด ซึ่งพุทธสถานจีนแต่ละแห่งมีความน่าสนใจแตกต่างกัน ลักษณะของเส้นทางโดยทั่วไป ล้อมรอบด้วยชุมชน และมีการจราจรติดขัดในบางแห่ง โดยระหว่างทางนักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับวิถีชีวิตชุมชน ของแต่ละพื้นที่ ซึ่งสองข้างทางประกอบด้วย บ้านเรือน และอาคารพาณิชย์ ที่ยังคงมีลักษณะแบบดั้งเดิม

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาวิจัยการออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสรีรมงคลของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย จำนวน 30 แห่ง โดยการสำรวจจะประกอบไปด้วยการประเมินคุณค่าของมรดกวัฒนธรรม (ICOMOS) ซึ่งมีความสอดคล้องกับ ต่วน ลี เชิง และ บุญยิ่ง ไร่สุขศิริ (2543) ที่กล่าวว่า รูปแบบของศาลเจ้าและวัดจีนในประเทศไทย ได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมแบบโบราณของจีนที่สืบต่อกันมา โดยมีการคำนึงถึงคุณค่าในด้านศิลปะที่มีความสวยงามด้านวัฒนธรรม และรวมไปถึงความสัมพันธ์ในทางชีวิตความเป็นอยู่ด้วย นอกจากนี้ผลการสำรวจพุทธสถานจีนทั้งหมด ยังมีการสำรวจองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว (4 A's) และการตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว (Resource Audit) ซึ่งสอดคล้องกับ วิวัฒน์ชัย บุญศักดิ์ (2532) อังอิงใน พิเชษฐ จันทรเมือง (2553) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบหลักใหญ่หลายข้อที่ใช้เป็นเกณฑ์พิจารณา และกำหนดศักยภาพหรือความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว โดยปัจจัยจูงใจหลัก คือ คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว สภาพการเข้าถึง และกิจกรรมที่มนุษย์สร้างขึ้น

จากผลการสำรวจพุทธสถานจีนทั้งหมดในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย พบว่า มีพุทธสถานจีนที่ผ่านการคัดเลือกจากการสำรวจองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว (4 A's) การตรวจสอบทรัพยากรท่องเที่ยว (Resource Audit) และการประเมินคุณค่าของมรดกวัฒนธรรม (ICOMOS) จำนวน 11 แห่ง ได้แก่ ศาลเจ้าพ่อเสือ วัดทิพย์วารีวิหาร ศาลเจ้าโรงเกือก ศาลเจ้ากวนอู ศาลเจ้าโจวซือกง ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ ศาลเจ้าเล่าปุ่นเก้ากง ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า วัดบำเพ็ญจีนพรต ศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง และวัดมังกรกมลาวาส ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลของสำนักงานผังเมืองกรุงเทพมหานคร (2559) ที่ได้มีการดำเนินโครงการ “ศาลเจ้าศรัทธาสถานแห่งบางกอก” โดยการศึกษาและสำรวจศาลเจ้าจีนในกรุงเทพมหานคร ในฐานะที่เป็น “อัตลักษณ์ศาสนาเพื่อการพัฒนาเมือง” พบว่า ในพื้นที่เขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย มีศาลเจ้าที่มีประวัติความเป็นมา ลักษณะทางสถาปัตยกรรมและศิลปกรรมที่มีคุณค่า ซึ่งตรงกับผลสำรวจจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ ศาลเจ้าพ่อเสือ ศาลเจ้ากวนอู ศาลเจ้าโจวซือกง ศาลเจ้าโรงเกือก ศาลเจ้าเล่าปุ่นเก้ากง ศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง แต่อีก 5 แห่ง ได้แก่ วัดทิพย์วารีวิหาร ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ วัดบำเพ็ญจีนพรต ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า และวัดมังกรกมลาวาส ไม่ตรงกับดัชนีของสำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปและพฤติกรรมท่องเที่ยวเสริมสรีรมงคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยอยู่ในช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป และส่วนใหญ่มีพฤติกรรมนิยมเดินทางท่องเที่ยวกับครอบครัวมากที่สุด สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ อาทิตยา จารุจินดา (2546) กล่าวว่า คนที่เข้าวัดมีทั้งเพศหญิงและเพศชาย แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า เพศหญิงจะเข้าวัดมากกว่าเพศชาย ในช่วงอายุประมาณ 51 – 60 จะเป็นกลุ่มที่ไปวัดมากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะมาพร้อมกับครอบครัว

จากผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน โดยผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจในภาพรวมต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีนอยู่ในระดับ “มาก” ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า แหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย มีความพร้อมที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเสริมสรีรมงคล และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความพึงพอใจต่อพุทธสถานจีน 3 อันดับแรก ที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับ “มาก” คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว และด้านการบริการและกิจกรรม จะเห็นได้ว่า ปัจจัยแต่ละด้านที่กล่าวมานั้น เป็นองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว กล่าวคือ ประวัติศาสตร์ความเป็นมา ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว การให้บริการของบุคลากรในพุทธสถานจีน และกิจกรรมที่หลากหลาย เป็นสิ่งที่สร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวที่

เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นหลัก ส่วนด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ผลจากการศึกษาวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับ “ปานกลาง” ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ภายในพุทธสถานจีนนั้น มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ไม่มากพอ เช่น ห้องสุขา สถานที่จอดรถ และจุดนั่งพัก ดังนั้นการจัดการพัฒนาและปรับปรุงองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวจึงมีความสำคัญ ควรทำอย่างสม่ำเสมอเพื่อตอบสนองความต้องการ และสร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ สุวรรณมา มุ่งเจริญ (2555) ที่กล่าวว่า แนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงศาสนา คือ การจัดการด้านสถานที่ ภูมิทัศน์และสิ่งอำนวยความสะดวก เจ้าหน้าที่บริการประจำจุดต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยว จุดจำหน่ายวัตถุมงคล และควรมีการเพิ่มช่องทางประชาสัมพันธ์ เพื่อปรับปรุงพื้นที่ให้ดีขึ้น ส่งผลให้นักท่องเที่ยวมีความศรัทธา และสนใจการท่องเที่ยวเชิงศาสนาเพิ่มมากขึ้น สอดคล้องกับ พิเชษฐ จันทรเมือง (2553) ที่กล่าวว่า แนวทางการจัดการท่องเที่ยว ควรเน้นด้านศิลปกรรม ประวัติศาสตร์ และด้านการบริการท่องเที่ยวเพื่อเป็นมาตรฐานแรงจูงใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการด้านสาธารณูปโภค และนอกจากนี้ มนัส สุวรรณ (2538) ได้กล่าวว่า การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้ประสบความสำเร็จ มีสิ่งสำคัญที่ต้องนำมาประเมิน คือ ความสะดวกในการเดินทางและการเข้าถึง

จากการศึกษาวิจัย เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ข้อมูลจากความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีนทั้ง 11 แห่ง และข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลของพุทธสถานจีนในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ดังนี้

เส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคล ได้แก่ ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า – ศาลเจ้าเล่าปุ่น ถ้ำก่ง – ศาลเจ้ากวนอู – วัดมังกรกมลาวาส – ศาลเจ้าไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง – วัดทิพย์วารีวิหาร – ศาลเจ้าพ่อเสือ

การนำเสนอเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคล ดังกล่าว ผู้วิจัยได้อาศัยหลักของการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยว รวมถึงผลการวิเคราะห์พฤติกรรม ความพึงพอใจและความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน มาประกอบการออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวตามที่ ประสิทธิ์ คุณุรัตน์ และคณะ (2546) อ้างอิงใน สิทธิ กองสาสนะ (2552) กล่าวว่า เส้นทางท่องเที่ยว หมายถึง แนวทางการสัญจรที่กำหนดขึ้นสำหรับการเดินทางหรือการตัดสินใจเลือกเดินทางของนักท่องเที่ยว รวมทั้งเส้นทางที่เกิดขึ้นจากความนิยมของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ สอดคล้องกับ เดชา บุญค้ำ (2539) ที่เสนอว่า การกำหนดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว ควรสำรวจและสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ประกอบกับ

แนวโน้มที่ควรจะเป็นในการจัดเส้นทาง โดยเริ่มต้นจากการพิจารณาตำแหน่งของแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ภายในเมือง แล้วจัดลำดับความสำคัญ และความน่าสนใจ จากนั้นจึงพิจารณาความสามารถในการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เข้าด้วยกัน ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัวเป็นอันดับที่ 1 และรถโดยสารประจำทางเป็นอันดับที่ 2 และส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1 – 3 ชั่วโมง ซึ่งพุทธสถานจีนในเส้นทางที่กำหนดนี้มีระยะห่างจากกันไม่มากนัก สามารถเดินทางได้อย่างสะดวกถึงกัน โดยใช้ระยะเวลาไม่นาน ดังนั้นเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลนี้ จึงเป็นแนวทางที่สามารถตอบสนองของพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากการศึกษวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป เป็นส่วนมาก ซึ่งนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ คือ กลุ่มผู้สูงอายุที่เดินทางไปยังพุทธสถานจีน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงควรมีการพัฒนาพื้นที่ให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 จากการศึกษวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรมีการพัฒนาการบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกภายในพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพ และสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้มากยิ่งขึ้น

1.3 จากการศึกษวิจัย พบว่า มีกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเดินทางไปยังพุทธสถานจีนเป็นจำนวนมาก ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงควรมีการจัดทำป้ายสื่อความหมายเป็นภาษาต่างประเทศให้แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ทำให้นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติสามารถรับรู้ข้อมูลของพุทธสถานจีนนั้น ๆ ได้

1.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้มากยิ่งขึ้น ทั้งทางด้านวิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และแผ่นพับ เป็นต้น เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์พุทธสถานจีนให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักและเดินทางมาท่องเที่ยวในพุทธสถานจีนให้มากยิ่งขึ้น นับเป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชนอีกทางหนึ่ง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำผลการศึกษวิจัยในครั้งนี้ ไปศึกษาต่อยอดเป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยการนำเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลของพุทธสถานจีนที่ผู้วิจัยนำเสนอมา ดำเนิน

การศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจในการท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ เพื่อศึกษาถึงความพึงพอใจต่อพุทธสถานจีน ตามเส้นทางที่จัดขึ้น และประเมินศักยภาพหรือความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการปรับปรุง และพัฒนาให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวหลักต่อไป

2.2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน เพื่อนำผลการศึกษาวินิจฉัยมากำหนดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งนำผลการศึกษาวินิจฉัยมาใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวในเขตพระนครศรี เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่ายให้มีศักยภาพ

บรรณานุกรม

- กนกพร เจริญแสนสวย. (2552). **ใต้สงก เทพเจ้าที่ชาวไทยเชื้อสายจีนนิยมเคารพบูชา**
กรณีศึกษา: ศาลเจ้าใต้สงก ถนนไมตรีจิตต์ เขต-แขวงป้อมปราบ กรุงเทพฯ. (รายงาน
 ผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2559). **รายงานภาวะเศรษฐกิจท่องเที่ยว, 4**(เม.ย. – มิ.ย. 2559),
 3-7. สืบค้น 4 กันยายน 2560, จาก <https://goo.gl/B2tGC3>
- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2557). **คู่มือการตรวจประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่ง**
ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม. สืบค้น 12 ธันวาคม 2560, จาก
<https://www.tourism.go.th/assets/.portals/1/news/1011/1.pdf>
- แก้ขงปี 2555 ณ วัดทิพย์วาริวิหาร.** (2555). สืบค้น 28 พฤศจิกายน 2560, จาก
<https://travel.kapook.com/view37065.html>
- จริมา อุปรานุเคราะห์. (2557). **ไหว้พระ 9 วัด: การท่องเที่ยวและผลกระทบต่อทรัพยากร**
วัฒนธรรม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ). สืบค้น
 จาก <https://goo.gl/kcbXQo>
- “เจ้าแม่แห่งสายน้ำ” สิ่งศักดิ์สิทธิ์ช่วยยึดเหนี่ยวจิตใจ.** (2554). สืบค้น 28 พฤศจิกายน 2560, จาก
<https://goo.gl/Ckcdsb>
- เดชา บุญค้ำ. (2539). **การวางแผนผังบริเวณ.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เดริน ทันฮธา. (2557). **รูปแบบการจัดการเชิงกลยุทธ์ด้านอัตลักษณ์การท่องเที่ยวเชิงศาสนา**
ของวัดฝ่ายอนันนิทาย ในประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น:
 มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- ทิพวรรณ พุ่มมณี. (2546). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทัศนีย์ นาคเสนี. (2555). **การศึกษาเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวตามรอยอารยธรรมทวารวดี –**
ขอม ในจังหวัดราชบุรี ประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราช
 ภัฏหมู่บ้านจอมบึง, ราชบุรี) สืบค้นจาก <https://goo.gl/tRFcPm>
- นิตา ชัชกุล. (2555). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนตรนภา แก้วแสงธรรม ยานะชโกวา. (2554). **ไหว้เทพเจ้า 9 ศาลเจ้าเงินมงคล.** กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
 บุญยิ่ง ไร่สุขสิริ, และต้วน ลี เชียง. (2543). **ความเป็นมาของวัดจีนและศาลเจ้าเงินในประเทศไทย.**
 กรุงเทพฯ: ส่องสยาม.

- บุญยโสภณ อเนกสุข. (2557). **ยล เยี่ยม เยือน หย้า: แนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม**. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, และเพ็ญศิริ ศรีคำภา. (2557). **การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (พิมพ์ครั้งที่ 4)**. นนทบุรี: ธรรมสาร.
- พงษ์พันธ์ มอญพันธุ์. (2558). **เส้นทางสายวัฒนธรรม Heritage Route**. สืบค้น 11 กันยายน 2560, จาก <https://goo.gl/kyDdXZ>
- พยอม ธรรมบุตร (2548). **เอกสารประกอบการเรียนการสอนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรทิพย์ กิจเจริญไพศาล. (2553). **การศึกษาทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนชาวมอญเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดปทุมธานี**. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรพรรณ จันทโรนานนท์. (2546). **วิถีจีน**. กรุงเทพฯ: ประพันธ์สาส์น.
- พิเชษฐ จันทรเมือง. (2553). **การจัดการการท่องเที่ยวในพระอารามหลวงชั้นเอก ในเกาะรัตนโกสินทร์**. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มนัส สุวรรณ. (2538). **นิเวศวิทยากับการพัฒนาเศรษฐกิจ** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- เมธีพัชญ์ จงวโรทัย, และคณะ. (2556). **เอกสารการสอนชุดวิชาวัฒนธรรมกับการท่องเที่ยว** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ย้อนอดีตวันวาน เดินเที่ยวย่าน “ตลาดน้อย”**. (2557). สืบค้น 28 พฤศจิกายน 2560, จาก <https://goo.gl/n2Qpps>
- ราณี อิลิซัยกุล (2546). **อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. ใน **เอกสารการสอนชุดวิชาหน่วยที่ 1-7 ความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วชิรญา ตติยนันท์กุล. (2557). **การพัฒนาคู่มือการท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมนามธรรมด้านหัตถกรรมจังหวัดอุบลราชธานี**. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น) สืบค้นจาก <https://goo.gl/inJKew>
- วนิดา ตรีสวัสดิ์. (2555). **โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเส้นทางไหว้พระเสริมสิริมงคล จังหวัดราชบุรี**. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

- วิภาวรรณ ปั่นแก้ว. (2551). **การศึกษาเพื่อเสนอเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศาลเจ้าเชียงใหม่ (เชียงใหม่)**. (ม.ป.ป.). สืบค้น 28 พฤศจิกายน 2560, จาก <https://goo.gl/CAZuCE>
- ศุภลักษณ์ อัครางกูร. (2551). **พฤติกรรมนักท่องเที่ยว**. ขอนแก่น: คณานันทวิทยา.
- สมาคมอิโคโมสไทย. (2560). **กฎบัตรประเทศไทยว่าด้วยการบริหารจัดการแหล่งมรดก วัฒนธรรม**. สืบค้น 2 ตุลาคม 2560, จาก <https://goo.gl/eeGd5v>
- สายชล ปัญญาชิต, และภูเบศ วณิชชานนท์. (2558). การท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรม ของภาคใต้: การพัฒนาเส้นทางและผลกระทบ. **วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. 18(ม.ค.-ธ.ค. 2558) 247-262. สืบค้น 11 กันยายน 2560, จาก <https://goo.gl/pkJu1S>
- ลีธธา กองสาสนะ. (2552). การศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในจังหวัดขอนแก่น. **วารสาร วิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่**, 4(2), 41-52.
- สุดาทิพย์ นันทโชค. (2555). **พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงศาสนาในเขตจังหวัดสิงห์บุรีของ นักท่องเที่ยวสูงอายุ**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวรรณา มุ่งเจริญ. (2555). **การจัดการท่องเที่ยวเชิงศาสนา กรณีศึกษา: อุทยานศาสนาพระ โภธิสัตว์กวนอิม จังหวัดเพชรบุรี**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เสรี พงษ์พิศ. (2539). ความเชื่อของชาวจีนในประเทศไทย. ใน **สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน โดย พระราชประสงค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเล่ม 20**. กรุงเทพฯ: โครงการสารานุกรม ไทยสำหรับเยาวชน.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2560). **การสำรวจพฤติกรรม การเดินทางท่องเที่ยวของชาวไทย พ.ศ. 2560 (ในรอบปี 2559)**. สืบค้น 20 พฤศจิกายน 2560, จาก <https://goo.gl/ucRhKE>
- สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร. (2559). **ศาลเจ้าศรีมหาสมุทรแห่งบางกอก**. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร. (2554). **รายงานการศึกษา : ศาสนสถานประเภทศาลเจ้าในเขต กรุงเทพมหานคร**. สืบค้น 5 ตุลาคม 2560, จาก <https://goo.gl/6cQqsY>
- อรอำไพ สามขุนทด, และภาวิณี อินชมภู. (2546). **การสำรวจและประเมินถนนเพื่อพัฒนาเป็น เส้นทางชมทิวทัศน์** (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- อรุณวิษณุ วงศ์จตุพัฒน์. (ม.ป.ป.). **เจ้าพ่อกวนอู**. สืบค้น 28 พฤศจิกายน 2560, จาก
<http://www.mahamongkol.com/content.php?id=13>
- อาทิตยา จารุจินดา. (2546). **พฤติกรรมทางศาสนาของคนในสังคมเมือง : กรณีศึกษา วัดสนาม
 นอก และวัดสนามใน ตำบลวัดชลอ อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี**. (วิทยานิพนธ์
 ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ). สืบค้นจาก <https://goo.gl/CJ3Wua>
- Allard, J. (2009). **The Design of Public Transport Maps**. (Doctoral dissertation, Politecnico di
 Milano, Italy). Retrieved from <https://goo.gl/3wvNxx>
- Boro, N. (2015). **Encountering Spiritual Tourism in Kathmandu**. (Master's Thesis, University
 of Bergen, Norway). Retrieved from <https://goo.gl/zVikuK>
- Cooper, C., & Boniface, B.G. (1998). **Geography of Travel and Tourism**. UK: Butterworth
 Heinemann
- Haq, F. M. (2011). **Marketing Spirituality: A Tourism Perspective**. (Doctoral dissertation,
 Charles Darwin University, Australia). Retrieved from <https://goo.gl/zJEKd5>
- Nowacki, M. (2013). **The Determinants of Satisfaction of Tourist Attractions' Visitors**.
 (Doctoral dissertation). Available from ACTIVE, Poznan. (ISBN No. 9788393737901)
- Schaar, A. (2008). **Journey of The Self: The Rise of Spiritual Tourism**. (Bachelor thesis.
 NHTV University of Applied Sciences, Netherlands). Retrieved from
<https://goo.gl/p9YDrE>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจคุณภาพของแบบสอบถาม

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตรวจเครื่องมือการวิจัย แบบสอบถามนักท่องเที่ยว

อาจารย์ ดร.คมสิทธิ์ เกียนวัฒนา

อาจารย์

คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ ดร.กิงกนก เสาวภาวงศ์

อาจารย์

คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อาจารย์ ดร. มนรัตน์ ใจเอื้อ

อาจารย์

มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพุทธสถานจีน

แบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับพุทธสถานจีน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

.....

หน่วยงาน/ตำแหน่ง

.....

ชื่อสถานที่

.....

ที่ตั้ง

.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพุทธสถานจีน

1. พุทธสถานจีนแห่งนี้มีประวัติความเป็นมา และมีความสำคัญต่อชุมชนในพื้นที่อย่างไร

.....

2. พุทธสถานจีนแห่งนี้มีความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สำคัญอะไรบ้าง

.....

3. กิจกรรม และมหรหรรษาประจำปีที่สำคัญภายในพุทธสถานจีนแห่งนี้ คืออะไร

.....

4. สิ่งอำนวยความสะดวกภายในพุทธสถานจีนมีอะไรบ้าง

.....

5. มีหน่วยงานหรือสมาคมอะไรบ้าง ที่คอยดูแลพุทธสถานจีนแห่งนี้

.....

ภาคผนวก ค

แบบสำรวจ

แบบสำรวจทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน

4 A's	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ด้านสิ่งดึงดูดใจ															
มีวัฒนธรรม / กิจกรรม ที่น่าสนใจ															
มีชื่อเสียง / ความเชื่อเฉพาะด้าน															
ด้านการเข้าถึง															
เข้าได้สะดวก / มีทางเดินเท้า															
พื้นที่ตั้งมีความเหมาะสม															
มีป้ายบอกทาง															
ไม่มีร้านค้าตั้งกีดขวางบริเวณทางเข้า															
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก															
มีบริการห้องสุขา															
สถานที่จอดรถมีความเหมาะสม															
มีจุดนั่งพัก															
มีป้ายสื่อความหมาย															
ด้านบริการ															
มีหน่วยงานดูแล เช่น สมาคม															
มีบริการจุดจำหน่ายรูปเขียน															

4 A's	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
ด้านสิ่งดึงดูดใจ															
มีวัฒนธรรม / กิจกรรม ที่น่าสนใจ															
มีชื่อเสียง / ความเชื่อเฉพาะด้าน															
ด้านการเข้าถึง															
เข้าได้สะดวก / มีทางเดินเท้า															
พื้นที่ตั้งมีความเหมาะสม															
มีป้ายบอกทาง															
ไม่มีร้านค้าตั้งกีดขวางบริเวณทางเข้า															
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก															
มีบริการห้องสุขา															
สถานที่จอดรถมีความเหมาะสม															
มีจุดนั่งพัก															
มีป้ายสื่อความหมาย															
ด้านบริการ															
มีหน่วยงานดูแล เช่น สมาคม															
มีบริการจุดจำหน่ายรูปเขียน															

Resource Audit	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ทรัพยากรธรรมชาติ															
ภูมิทัศน์บริเวณโดยรอบดูดี															
ทรัพยากรวัฒนธรรม															
มีความสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่นใกล้เคียง															
ทรัพยากรมหกรรม															
มีงานประจำปี															
ทรัพยากรกิจกรรม															
มีกิจกรรม / พิธีกรรมที่โดดเด่นได้รับความนิยม															
มีกิจกรรม ไหว้พระ / เทพ															
มีกิจกรรม เสี่ยงเซียมซี / แข่งปวย															
มีกิจกรรม เฝาระดาะเงินกระดาษทอง															
มีกิจกรรม เติมน้ำมันตะเกียง															
มีกิจกรรม บริจาคทาน															
ทรัพยากรบริการ															
มีบริการขนส่งสาธารณะในบริเวณโดยรอบ เช่น															
ป้ายรถประจำทาง ท่าเรือ เป็นต้น															
มีการให้บริการข้อมูล เช่น แผ่นพับ ผู้ให้ข้อมูล															

Resource Audit	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
ทรัพยากรธรรมชาติ															
ภูมิทัศน์บริเวณโดยรอบดูดี															
ทรัพยากรวัฒนธรรม															
มีความสัมพันธ์กับชุมชนท้องถิ่นใกล้เคียง															
ทรัพยากรมหกรรม															
มีงานประจำปี															
ทรัพยากรกิจกรรม															
มีกิจกรรม / พิธีกรรมที่โดดเด่นได้รับความนิยม															
มีกิจกรรม ไหว้พระ / เทพ															
มีกิจกรรม เสี่ยงเซียมซี / แข่งปวย															
มีกิจกรรม เฝาระดาะเงินกระดาะทอง															
มีกิจกรรม เติมน้ำมันตะเกียง															
มีกิจกรรม บริจาคทาน															
ทรัพยากรบริการ															
มีบริการขนส่งสาธารณะในบริเวณโดยรอบ เช่น															
ป้ายรถประจำทาง ท่าเรือ เป็นต้น															
มีการให้บริการข้อมูล เช่น แผ่นพับ ผู้ให้ข้อมูล															

ICOMOS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
คุณค่าทางประวัติศาสตร์															
มีอายุ 100 ปีขึ้นไป															
คุณค่าทางสุนทรียภาพ															
สถาปัตยกรรมมีความงดงาม															
ประติมากรรมมีความงดงาม															
จิตรกรรมมีความงดงาม															
คุณค่าทางสังคม															
เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน ความ เชื่อของคนในชุมชน															
คุณค่าด้านวิทยาศาสตร์															
เป็นแหล่งเรียนรู้ นักท่องเที่ยวสามารถเข้าไป ศึกษาได้															

ICOMOS	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
คุณค่าทางประวัติศาสตร์															
มีอายุ 100 ปีขึ้นไป															
คุณค่าทางสุนทรียภาพ															
สถาปัตยกรรมมีความงดงาม															
ประติมากรรมมีความงดงาม															
จิตรกรรมมีความงดงาม															
คุณค่าทางสังคม															
เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน ความ เชื่อของคนในชุมชน															
คุณค่าด้านวิทยาศาสตร์															
เป็นแหล่งเรียนรู้ นักท่องเที่ยวสามารถเข้าไป ศึกษาได้															

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามนักท่องเที่ยว

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสริมงคลของพุทธสถานจีน ในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษารายวิชาพื้นฐานการวิจัยด้านการท่องเที่ยว หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาานวัตกรรมการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสริมงคลในพุทธสถานจีน ในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย

2. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเสริมสริมงคลในพุทธสถานจีนของนักท่องเที่ยว

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็น/ความต้องการต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

3. กรุณาตรวจสอบว่าท่านได้ตอบแบบสอบถามครบทุกข้อก่อนส่งแบบสอบถามกลับคืน และผู้วิจัยขอขอบพระคุณสำหรับความอนุเคราะห์ของท่านในครั้งนี้

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) ที่ตรงกับความคิดเห็นและความเป็นจริงของท่าน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ

( ) 18 – 25 ปี ( ) 26 – 33 ปี
( ) 34 - 41 ปี ( ) 42 - 49 ปี ( ) 50 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

( ) ต่ำกว่าปริญญาตรี ( ) ปริญญาตรี ( ) สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

( ) นักเรียน/นักศึกษา ( ) รัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ
( ) พนักงานบริษัทเอกชน ( ) ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย/อาชีพอิสระ
( ) อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

( ) ไม่เกิน 5,000 บาท ( ) 5,001 – 10,000 บาท
( ) 10,001 – 15,000 บาท ( ) 15,001 – 20,000 บาท
( ) มากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวเสริมสริมงคลในพุทธสถานเงินของนักท่องเที่ยว

1. ลักษณะของการเดินทางท่องเที่ยวเสริมสริมงคล ในพุทธสถานเงินของท่าน

( ) คนเดียว ( ) ครอบครัว ( ) กลุ่มเพื่อน
( ) บริษัททัวร์ ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

2. ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวเสริมสริมงคล ในพุทธสถานเงินของท่าน

( ) รถยนต์ส่วนตัว ( ) รถโดยสารประจำทาง ( ) เรือ
( ) อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

3. ท่านทราบถึงแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานเงิน ได้อย่างไร (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) โทรทัศน์ ( ) หนังสือ/นิตยสาร ( ) อินเทอร์เน็ต
( ) เพื่อน ญาติ ครอบครัว ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

4. วัตถุประสงค์ของการเดินทางท่องเที่ยวเสริมสรีรมงคล ในพุทธสถานจีนของท่าน (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) ท่องเที่ยว
 ( ) สะเดาะเคราะห์
 ( ) แก้ชง
 ( ) ขอพรเพื่อเสริมสรีรมงคล (โปรดตอบด้านล่าง)

ท่านต้องการมาขอพรในด้านใด

- ( ) ด้านความรัก ( ) ด้านสุขภาพ ( ) ด้านการงาน ( ) ด้านการเงิน
 ( ) อื่นๆ โปรดระบุ _____

- ( ) การศึกษา/ทำงาน
 ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ) _____

5. ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเสริมสรีรมงคลในพุทธสถานจีนของท่าน (รวมค่าเดินทาง)

- ( ) น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1,000 บาท ( ) ประมาณ 1,001 – 2,000 บาท
 ( ) ประมาณ 2,001 – 3,000 บาท ( ) ประมาณ 3,001 – 4,000 บาท
 ( ) มากกว่า 4,000 บาท

6. ระยะเวลาที่ท่านใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวเสริมสรีรมงคล ในพุทธสถานจีน

- ( ) 1-3 ชั่วโมง ( ) 4-6 ชั่วโมง ( ) 7-9 ชั่วโมง
 ( ) 1 วัน ( ) มากกว่า 1 วัน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวของพุทธสถานจีน

ชื่อแหล่งท่องเที่ยว _____

ปัจจัย	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	5	4	3	2	1
ด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว					
1.ประวัติความเป็นมาและชื่อเสียงของพุทธสถาน					
2.ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์และพิธีกรรมเสริมสรีรมงคลที่น่าสนใจ					

ปัจจัย	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
3.ความมั่งคั่งด้านสถาปัตยกรรมและ ประติมากรรมภายในพุทธสถาน					
4.วัฒนธรรมและมหรหรรพ์ที่น่าสนใจ (เทศกาลกินเจ,เทศกาลทิ้งกระจาด,เทศกาล ตรุษจีน และอื่นๆ)					
5.การจัดภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวที่ สวยงาม					
6.บรรยากาศเหมาะสมแก่การไหว้พระเสริม สิริมงคล					
ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว					
1.ความสะดวกในการเดินทางเข้าถึง					
2.เส้นทางเข้าถึงมีความปลอดภัย					
3.มีป้ายบอกเส้นทางที่ชัดเจน					
4.มีช่องทางการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่ หลากหลาย (รถยนต์ส่วนตัว รถโดยสาร ประจำทาง เรือ และอื่นๆ)					
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก					
1.ห้องสุขาที่มีความสะอาด					
2.ห้องสุขาเพียงพอสำหรับผู้ใช้บริการ					
3.สถานที่จอดรถมีความเหมาะสม					
4.จุดนั่งพักสำหรับนักท่องเที่ยว					
ด้านการบริการและกิจกรรม					
1.จุดบริการหรือบุคลากรที่ให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว					
2.จุดจำหน่าย ฐูปเทียน ของไหว้ มีความ เหมาะสมและเพียงพอ					
3.ความเป็นมิตรของเจ้าหน้าที่/ผู้ดูแล					

ปัจจัย	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
4.ความหลากหลายของกิจกรรม (ไหว้พระ, สะเดาะเคราะห์ และอื่นๆ)					
5.กิจกรรมมีความเหมาะสมกับสถานที่					
6.ค่าใช้จ่ายในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม					
7.พื้นที่ในการประกอบกิจกรรมมีความเหมาะสม					
8.ความประทับใจหลังทำกิจกรรม					

ส่วนที่ 4 ข้อมูลความต้องการของนักท่องเที่ยวต่อแหล่งท่องเที่ยวพุทธสถานจีน

หากท่านต้องการเดินทางไปพุทธสถานจีน ท่านจะเลือกเดินทางไปพุทธสถานจีนใดบ้าง (โปรดเติมตัวเลข 1-5 ลงในช่องสี่เหลี่ยมด้านหน้า โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย)

	ศาลเจ้ากวนอู		ศาลเจ้าพ่อเสือ
	ศาลเจ้าโจวซือกง		วัดทิพย์วารีวิหาร
	ศาลเจ้าโรงเกือก		วัดมังกรกมลาวาส
	ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ		ศาลเจ้าแม่กวนอิม มูลนิธิเทียนฟ้า
	ศาลเจ้าเล่าปุ่นถ้ำกวาง		ศาลไต้ฮงกง มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง
	วัดบำเพ็ญจีนพรต		

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ 6911(3)/ 13

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๒ พฤศจิกายน 2560

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือในการเก็บข้อมูลวิจัย
เรียน อ.ดร.มนรัตน์ ใจเอื้อ

ด้วย สาขาท่องเที่ยว คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดการเรียนการสอนในรายวิชา นจท 322 พื้นฐานการวิจัยด้านการท่องเที่ยว โดยมีอาจารย์ฐิติมา อังกรวัชรพันธุ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ซึ่งได้มอบหมายให้นิสิตทำการศึกษาและเก็บข้อมูลของโครงการวิจัย เรื่อง การออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลในพุทธสถานจีนในเขตสัมพันธวงศ์ เขตพระนคร และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย นั้น โดยสาขาท่องเที่ยว คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ในการนี้จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือในการเก็บข้อมูลวิจัยของโครงการวิจัยดังกล่าวข้างต้น โดยมี นางสาวนัชพร พจนชพรกุล เป็นนิสิตผู้ประสานงานวิจัย โทร. 083-7511695

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จะขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.คมสิทธิ์ เกียนวัฒนา)
รักษาการแทน หัวหน้าสาขาท่องเที่ยวคณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
โทรศัพท์ 0 2649 5000 ต่อ 11316 โทรสาร 0 2260 2903

ที่ ศธ ๖๔๑๑(๓)/

คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือในการเก็บข้อมูลวิจัย
เรียน อ.ดร.คมสิทธิ์ เกียนวัฒนา

ด้วย สาขาท่องเที่ยว คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดการเรียนการสอนในรายวิชา นจท๓๒๒ พื้นฐานการวิจัยด้านการท่องเที่ยว โดยมีอาจารย์ฐิติมา อังกรวัชรพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ซึ่งได้มอบหมายให้นิสิตทำการศึกษาและเก็บข้อมูลของโครงการวิจัย เรื่อง การออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลในพุทธสถานจีน ในเขตลัมพันธวงค์ เขตพระนคร และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย นั้น โดยสาขาท่องเที่ยว คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ในการนี้จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือในการเก็บข้อมูลวิจัยของโครงการวิจัยดังกล่าวข้างต้น โดยมี นางสาวนัชพร พจน์ขจรกุล เป็นนิสิตผู้ประสานงานวิจัย โทร. ๐๘๓-๗๕๑๑๖๙๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จะขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.คมสิทธิ์ เกียนวัฒนา)
รักษาการแทน หัวหน้าสาขาท่องเที่ยว

สาขาท่องเที่ยว
โทรศัพท์ ๐ ๒๖๔๔ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๑๓๒๐
โทรสาร ๐ ๒๒๖๐ ๒๙๐๓

ที่ ศธ ๖๙๑๑(๓)/

คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมฯ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือในการเก็บข้อมูลวิจัย
เรียน อ.ดร.กิงกนก เสาวภาวงศ์

ด้วย สาขาท่องเที่ยว คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดการเรียนการสอนในรายวิชา นจท๓๒๒ พื้นฐานการวิจัยด้านการท่องเที่ยว โดยมีอาจารย์ฐิติมา อังกรวัชรพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ซึ่งได้มอบหมายให้นิสิตทำการศึกษาและเก็บข้อมูลของโครงการวิจัย เรื่อง การออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลในพุทธสถานจีน ในเขตสัมพันธวงศ์ เขตพระนคร และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย นั้น โดยสาขาท่องเที่ยว คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ในการนี้จึงใคร่ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบเครื่องมือในการเก็บข้อมูลวิจัยของโครงการวิจัยดังกล่าวข้างต้น โดยมี นางสาวนัชพร พจน์ขพรกุล เป็นนิสิตผู้ประสานงานวิจัย โทร. ๐๘๓-๗๕๑๑๖๘๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จะขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.คมสิทธิ์ เกียนวัฒนา)
รักษาการแทน หัวหน้าสาขาท่องเที่ยว

สาขาท่องเที่ยว

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๔๔ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๑๓๒๐

โทรสาร ๐ ๒๒๖๐ ๒๙๐๓

ที่ ศธ ๖๔๑๑๑(๓)/ ๒๒

คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๖

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์ลงพื้นที่เก็บแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิจัย
เรียน นายวิเชียร เตชะไพบูลย์ ประธานกรรมการมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง

ด้วย สาขาวิชาวัฒนธรรมการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดการเรียนการสอนในรายวิชานูจุท ๓๒๒ พื้นฐานการวิจัยด้านการท่องเที่ยว โดยมีอาจารย์ จูติมา อังกรวัชรพันธุ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ซึ่งได้มอบหมายให้นิสิตทำการศึกษาและลงพื้นที่ เพื่อเก็บข้อมูลของโครงการวิจัย เรื่อง การออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลในพุทธสถานจีน ในเขตพระนคร เขตสัะพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบ เขตดุสิต นั้น

ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์ลงพื้นที่เก็บแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิจัย ณ มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง ในระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยมี นางสาวจูติรัตน์ สายพวงแก้ว เป็นนิสิตผู้ประสานงานวิจัย โทร. ๐๘๓-๐๑๘๕๐๕๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.คมสิทธิ์ เกียนวัฒนา)
รักษาการแทน หัวหน้าสาขาท่องเที่ยว

สาขาท่องเที่ยว

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๔๔ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๑๓๒๐

โทรสาร ๐ ๒๒๖๖ ๒๕๐๓

ที่ ศธ ๖๔๑๑(๓)/ ๒๒

คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมฯ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์หลังพื้นที่เก็บแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิจัย
เรียน นายสุรพงษ์ แซ่ฮ้อ เลขานุการประจำสำนักงานผู้จัดการ โรงพยาบาลเทียนฟ้ามูลนิธิ

ด้วย สาขาวิชานวัตกรรมการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดการเรียนการสอนในรายวิชานจท ๓๒๒ พื้นฐานการวิจัยด้านการท่องเที่ยว โดยมีอาจารย์ฐิติมา อังกรวัชรพันธุ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ซึ่งได้มอบหมายให้นิสิตทำการศึกษาและลงพื้นที่ เพื่อเก็บข้อมูลของโครงการวิจัย เรื่อง การออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลในพุทธสถานจีน ในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย นั้น

ในการนี้จึงขอความอนุเคราะห์หลังพื้นที่เก็บแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิจัย ณ โรงพยาบาลเทียนฟ้ามูลนิธิ ในระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยมี นางสาวฐิติรัตน์ สายพวงแก้ว เป็นนิสิตผู้ประสานงานวิจัย โทร. ๐๘๓๐๑๘๕๐๕๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.คมสิทธิ์ เกียนวัฒนา)
รักษาการแทน หัวหน้าสาขาท่องเที่ยว

สาขาท่องเที่ยว

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๕๔ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๑๓๒๐

โทรสาร ๐ ๒๒๖๐ ๒๔๐๓

ที่ ศธ ๖๙๑๑(๓)/ ๒๑

คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมฯ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

พฤตจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์ลงพื้นที่เก็บแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิจัย
เรียน ผู้จัดการศาลเจ้าพ่อเสือ

ด้วย สาขาวิชานวัตกรรมการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดการเรียนการสอนในรายวิชา นจท ๓๒๒ พื้นฐานการวิจัยด้านการท่องเที่ยว โดยมีอาจารย์ จูติมา อังกุลวัชรพันธุ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ซึ่งได้มอบหมายให้นิสิตทำการศึกษาและลงพื้นที่ เพื่อเก็บข้อมูลของโครงการวิจัย เรื่อง การออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลในพุทธสถานจีน ในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย นั้น

ในการนี้จึงใคร่ขออนุมัติคราะห์ลงพื้นที่เก็บแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิจัย ณ ศาลเจ้าพ่อเสือ ในระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๙ พฤษจิกายน ๒๕๖๐ โดยมี นางสาวจิตติรัตน์ สายพวงแก้ว เป็นนิสิตผู้ประสานงานวิจัย โทร. ๐๘๓-๐๑๘๕๐๕๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ดร.คณิศร ก.

(อาจารย์ ดร.คณิศร ก. เกียนวัฒนา)
รักษาการแทน หัวหน้าสาขาท่องเที่ยว

สาขาท่องเที่ยว

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๔๙ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๑๓๒๐

โทรสาร ๐ ๒๒๖๐ ๒๙๐๓

ที่ ศธ ๖๙๑๑(ม)/ ๒๗

คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์หลังพื้นที่เก็บแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิจัย
เรียน หลวงจันทรธรรมาธิบดีจันประจักษ์ (เย็นจี่) รักษาการเจ้าอาวาสวัดทิพยวารีวิหาร (กัมโล่วยี่)

ด้วย สาขาวิชาวัฒนธรรมการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ คณะวัฒนธรรม
สิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดการเรียนการสอนในรายวิชา
นจท ๓๒๒ พื้นฐานการวิจัยด้านการท่องเที่ยว โดยมีอาจารย์ ฐิติมา อังกรวัชรพันธุ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
โครงการวิจัย ซึ่งได้มอบหมายให้นิสิตทำการศึกษาและลงพื้นที่ เพื่อเก็บข้อมูลของโครงการวิจัย
เรื่อง การออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลในพุทธสถานจีน ในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์
และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย นั้น

ในการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์หลังพื้นที่เก็บแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิจัย
ณ วัดทิพยวารีวิหาร (กัมโล่วยี่) ในระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยมี นางสาวฐิติรัตน์
สายพวงแก้ว เป็นนิสิตผู้ประสานงานวิจัย โทร. ๐๘๓-๐๑๘๕๐๕๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.คมสิทธิ เกียนวัฒนา)
รักษาการแทน หัวหน้าสาขาท่องเที่ยว

สาขาท่องเที่ยว

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๔๔ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๑๓๒๐

โทรสาร ๐ ๒๒๖๐ ๒๙๐๓

ที่ ศธ ๖๙๑๑(๓)/ ๒๒

คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์ลงพื้นที่เก็บแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิจัย
เรียน หลวงจิณธรรมรัตน์ประจักษ์ (เย็นใจ) รักษาการเจ้าอาวาสวัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่)

ด้วย สาขาวิชานวัตกรรมการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ คณะวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดการเรียนการสอนในรายวิชานจท ๓๒๒ พื้นฐานการวิจัยด้านการท่องเที่ยว โดยมีอาจารย์ รุติมา อังกรวัชรพันธุ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ซึ่งได้มอบหมายให้นิสิตทำการศึกษาและลงพื้นที่ เพื่อเก็บข้อมูลของโครงการวิจัย เรื่อง การออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลในพุทธสถานจีน ในเขตพระนคร เขตสัมพันธวงศ์ และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย นั้น

ในการนี้จึงใคร่ขออนุมัติครุภัณฑ์ลงพื้นที่เก็บแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิจัย ณ วัดมิ่งกรมลาวาส (เล่งเน่ยยี่) ในระหว่างวันที่ ๑๔ - ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยมี นางสาวรุติรัตน์ สายพวงแก้ว เป็นนิสิตผู้ประสานงานวิจัย โทร. ๐๘๓ ๐๑๘๕๐๕๖

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ดร.คมสิทธ์ ก.

(อาจารย์ ดร.คมสิทธ์ เกียนวัฒนา)
รักษาการแทน หัวหน้าสาขาท่องเที่ยว

สาขาท่องเที่ยว

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๔๙ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๑๓๒๐

โทรสาร ๐ ๒๒๖๐ ๒๙๐๓

ที่ ศธ ๖๔๑๑(๓)/ ๒๓

คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลประกอบการวิจัย
เรียน เจ้าหน้าที่ ผู้จัดการภายในพุทธสถานจีน

ด้วย สาขาท่องเที่ยว คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดการเรียนการสอนในรายวิชา นจท ๓๒๒ พื้นฐานการวิจัยด้านการท่องเที่ยว โดยมีอาจารย์ฉัฐติมา อังกรวัชรพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ซึ่งได้มอบหมายให้บัณฑิตทำการศึกษาและเก็บข้อมูลของโครงการวิจัย เรื่อง การออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลในพุทธสถานจีน ในเขตสัมพันธวงศ์ เขตพระนคร และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย นั้น

ในการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลประกอบการวิจัย ณ ศาลเจ้าโรงเกือก (ฮ้อนห้วงกง) ในวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เวลา ๙.๐๐ น. โดยมี นางสาวนัชพร พจน์ขพรกุล เป็นนิสิตผู้ประสานงาน โทร. ๐๘๓-๗๕๑๑๖๙๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ดร. คมสิทธิ์ ก.

(อาจารย์ ดร.คมสิทธิ์ เกียนวัฒนา)
รักษาการแทน หัวหน้าสาขาท่องเที่ยว

สาขาท่องเที่ยว

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๔๙ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๑๓๑๖

โทรสาร ๐ ๒๒๖๐ ๒๙๐๓

ที่ ศธ ๖๙๑๑(๓)/ ๒๓

คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์แจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลประกอบการวิจัย
เรียน เจ้าหน้าที่ ผู้จัดการภายในพุทธสถานจีน

ด้วย สาขาท่องเที่ยว คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดการเรียนการสอนในรายวิชา นทท ๓๒๒ พื้นฐานการวิจัยด้านการท่องเที่ยว โดยมีอาจารย์ฐิติมา อังกรวัชรพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ซึ่งได้มอบหมายให้นิสิตทำการศึกษาและเก็บข้อมูลของโครงการวิจัย เรื่อง การออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลในพุทธสถานจีน ในเขตสัมพันธวงศ์ เขตพระนคร และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย นั้น

ในการนี้จึงใคร่ขออนุมัติครุภัณฑ์แจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลประกอบการวิจัย ณ ศาลเจ้าเล่าปุ่นเก้ากิง ในวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เวลา ๙.๐๐ น. โดยมี นางสาววันฉพร พงษ์ชพรกุล เป็นนิสิตผู้ประสานงาน โทร. ๐๘๓-๗๕๑๑๖๙๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จะขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ดร.คมสิทธ์ ก.

(อาจารย์ ดร.คมสิทธ์ เกียนวัฒนา)
รักษาการแทน หัวหน้าสาขาท่องเที่ยว

สาขาท่องเที่ยว
โทรศัพท์ ๐ ๒๖๔๙ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๑๓๑๖
โทรสาร ๐ ๒๒๖๐ ๒๙๐๓

ที่ ศธ ๖๙๑๑(๓)/ ๒๓

คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมฯ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลประกอบการวิจัย
เรียน เจ้าหน้าที่ผู้จัดการภายในพุทธสถานจีน

ด้วย สาขาท่องเที่ยว คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดการเรียนการสอนในรายวิชา นจท ๓๒๒ พื้นฐานการวิจัยด้านการท่องเที่ยว โดยมีอาจารย์ฐิติมา อังกรวัชรพันธุ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ซึ่งได้มอบหมายให้นิสิตทำการศึกษาและเก็บข้อมูลของโครงการวิจัย เรื่อง การออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลในพุทธสถานจีน ในเขตสัมพันธวงศ์ เขตพระนคร และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย นั้น

ในการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลประกอบการวิจัย ณ ศาลเจ้าโจวซือกง ในวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เวลา ๙.๐๐ น. โดยมี นางสาววนัชพร พงษ์ชพรกุล เป็นนิสิตผู้ประสานงาน โทร. ๐๘๓-๗๕๑๑๖๙๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ดร.คมสิทธ์ เกียนวัฒนา

(อาจารย์ ดร.คมสิทธ์ เกียนวัฒนา)
รักษาการแทน หัวหน้าสาขาท่องเที่ยว

สาขาท่องเที่ยว

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๔๙ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๑๓๑๖

โทรสาร ๐ ๒๒๖๐ ๒๙๐๓

ที่ ศธ ๖๙๑๑(๓)/ ๒๓

คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลประกอบการวิจัย
เรียน เจ้าหน้าที่ ผู้จัดการภายในพุทธสถานจีน

ด้วย สาขาท่องเที่ยว คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดการเรียนการสอนในรายวิชา นจท 322 พื้นฐานการวิจัยด้านการท่องเที่ยว โดยมีอาจารย์ฐิติมา อังกรวัชรพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ซึ่งได้มอบหมายให้นิสิตทำการศึกษาและเก็บข้อมูลของโครงการวิจัย เรื่อง การออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลในพุทธสถานจีน ในเขตสัมพันธวงศ์ เขตพระนคร และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย นั้น

ในการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลประกอบการวิจัย ณ ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ ในวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เวลา ๙.๐๐ น. โดยมี นางสาวนันทพร พจน์ชพรกุล เป็นนิสิตผู้ประสานงาน โทร. ๐๘๓-๗๕๑๑๖๙๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ดร.คณิศร์ ก.

(อาจารย์ ดร.คณิศร์ เกียนวัฒนา)
รักษาการแทน หัวหน้าสาขาท่องเที่ยว

สาขาท่องเที่ยว

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๔๙ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๑๓๑๖

โทรสาร ๐ ๒๒๖๐ ๒๙๐๓

ที่ ศธ ๖๔๑๑(๓)/ ๒๓

คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลประกอบการวิจัย
เรียน เจ้าหน้าที่ ผู้จัดการภายในพุทธสถานจีน

ด้วย สาขาท่องเที่ยว คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดการเรียนการสอนในรายวิชา นจท ๓๒๒ พื้นฐานการวิจัยด้านการท่องเที่ยว โดยมีอาจารย์ฐิติมา อังกรวัชรพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ซึ่งได้มอบหมายให้นิสิตทำการศึกษาและเก็บข้อมูลของโครงการวิจัย เรื่อง การออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลในพุทธสถานจีน ในเขตสัมพันธวงศ์ เขตพระนคร และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย นั้น

ในการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลประกอบการวิจัย ณ วัดบำเพ็ญจินพรต ในวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เวลา ๙.๐๐ น. โดยมี นางสาวนัชพร พจน์ชพรกุล เป็นนิสิตผู้ประสานงาน โทร. ๐๘๓-๗๕๑๑๖๕๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.คมสิทธิ์ เกียนวัฒนา)
รักษาการแทน หัวหน้าสาขาท่องเที่ยว

สาขาท่องเที่ยว

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๔๙ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๑๓๑๖

โทรสาร ๐ ๒๒๖๐ ๒๙๐๓

ที่ ศธ ๖๔๑๑(๓)/ ๒๓

คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท ๒๓ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลประกอบการวิจัย
เรียน เจ้าหน้าที่ผู้จัดการภายในพุทธสถานจีน

ด้วย สาขาท่องเที่ยว คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้จัดการเรียนการสอนในรายวิชา นจท ๓๒๒ พื้นฐานการวิจัยด้านการท่องเที่ยว โดยมีอาจารย์ธิตติมา อังกรวัชรพันธ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ซึ่งได้มอบหมายให้นิสิตทำการศึกษาและเก็บข้อมูลของโครงการวิจัย เรื่อง การออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเสริมสิริมงคลในพุทธสถานจีน ในเขตสัมพันธวงศ์ เขตพระนคร และเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย นั้น

ในการนี้จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลประกอบการวิจัย ณ ศาลเจ้าพ่อกวนอู เยวราช ในวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เวลา ๙.๐๐ น. โดยมี นางสาวนัชพร พจน์ชพรกุล เป็นนิสิตผู้ประสานงาน โทร. ๐๘๓-๗๕๑๑๖๙๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ดร. คมสิทธ์ ก.

(อาจารย์ ดร.คมสิทธ์ เกียนวัฒนา)
รักษาการแทน หัวหน้าสาขาท่องเที่ยว

สาขาท่องเที่ยว

โทรศัพท์ ๐ ๒๖๔๙ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๑๓๑๖

โทรสาร ๐ ๒๒๖๐ ๒๙๐๓

ภาคผนวก จ

ภาพขณะการเก็บรวบรวมข้อมูล

ภาพขณะเก็บข้อมูลที่ศาลเจ้าเล่าปุนไถ่กง

ภาพขณะเก็บข้อมูลที่ศาลเจ้าเล่าปุนไถ่กง

ภาพขณะเก็บข้อมูลที่ศาลเจ้าเล่าปุนไถ่กง

ภาพขณะเก็บข้อมูลที่ศาลเจ้าเล่าปุนไถ่กง

ภาพขณะเก็บข้อมูลที่วัดบำเพ็ญจินพรต

ภาพขณะเก็บข้อมูลที่วัดบำเพ็ญจินพรต

ภาพขณะเก็บข้อมูลที่
ศาลเจ้าแม่กวรมอิมมูลนิธิเทียนฟ้า

ภาพขณะเก็บข้อมูลที่
วัดมังกรกมลาวาส (เล่งเน่ยยี่)

ภาพขณะเก็บข้อมูลที่
วัดมังกรกมลาวาส (เล่งเน่ยยี่)

ภาพขณะเก็บข้อมูลที่
วัดมังกรกมลาวาส (เล่งเน่ยยี่)

ภาพขณะเก็บข้อมูลที่วัดทิพย์วารี

ภาพขณะเก็บข้อมูลที่ศาลเจ้าเล่งบ๊วยเอี้ยะ

ภาพขณะเก็บข้อมูลที่ศาลเจ้าโจวซือกง

ภาพขณะเก็บข้อมูลที่ศาลเจ้าโจวซือกง

ภาพขณะเก็บข้อมูลที่ศาลเจ้าโจวซือกง

ภาพขณะเก็บข้อมูลที่ศาลเจ้าโจวซือกง

ภาพขณะเก็บข้อมูลที่ศาลเจ้าโรงเกือก

ภาพขณะเก็บข้อมูลที่ศาลเจ้าไต้ซือกง

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - นามสกุล	นางสาวยุวภรณ์ พฤทธิชัย
วันเดือนปีเกิด	12 ธันวาคม พ.ศ.2539
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	1317/4 ถนนพหลโยธิน เขตพญาไท แขวงสามเสนใน กรุงเทพฯ 10400
สถานที่ศึกษาในปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2558	โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์

ชื่อ - นามสกุล	นางสาวณลินี เตียเอกกลาง
วันเดือนปีเกิด	18 กุมภาพันธ์ 2540
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	63 ซอยจำเอยด์ ถนนสวรรพาวุธ เขตบางนา แขวงบางนา กรุงเทพฯ 10260
สถานที่ศึกษาในปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2558	โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย

ชื่อ - นามสกุล	นางสาววราพร มหาคุณากร
วันเดือนปีเกิด	4 ธันวาคม 2539
สถานที่เกิด	จังหวัดสมุทรปราการ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	69/573 หมู่2 ซอยอุดมสิน9 ถนนสุขุมวิท ตำบลท้ายบ้าน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 10280
สถานที่ศึกษาในปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2558	โรงเรียนเซนต์โยเซฟพิพด
ชื่อ - นามสกุล	นายธนพงษ์ ดีอ้อม
วันเดือนปีเกิด	3 มิถุนายน พ.ศ.2539
สถานที่เกิด	จังหวัดสุรินทร์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	676/39 ซอยพญานาค ถนนเพชรบุรี แขวงถนนเพชรบุรี เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400
สถานที่ศึกษาในปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2558	โรงเรียนสุรวิทยาคาร

ชื่อ - นามสกุล	นางสาวชลชญา ว่องเจริญ
วันเดือนปีเกิด	30 กรกฎาคม พ.ศ.2538
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	32/71 หมู่ 11 ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540
สถานที่ศึกษาในปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประวัติการศึกษา	โรงเรียนเซนต์โยเซฟพิทิวัด
พ.ศ. 2558	

ชื่อ - นามสกุล	นางสาววณิชพร พจน์ชพรกุล
วันเดือนปีเกิด	12 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2540
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	922/15 ถนนเจริญกรุง ซอยตลาดน้อย แขวงตลาดน้อย เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ 10100
สถานที่ศึกษาในปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประวัติการศึกษา	โรงเรียนสตรีมหาฤๅฒาราม
พ.ศ. 2558	

ชื่อ - นามสกุล	นางสาวจิตติรัตน์ สายพวงแก้ว
วันเดือนปีเกิด	22 กันยายน พ.ศ.2539
สถานที่เกิด	จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	251 กำนันมนเ็น13แยก27 เขตบางบอน แขวงบางบอน กรุงเทพฯ 10150
สถานที่ศึกษาในปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2558	โรงเรียนบางมดวิทยา
ชื่อ - นามสกุล	นางสาวปัญญาพร จันทโสภ
วันเดือนปีเกิด	19 กันยายน พ.ศ.2539
สถานที่เกิด	จังหวัดมหาสารคาม
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	30/9 หมู่5 ซอยพุทธบูชา9 ถนนพุทธบูชา แขวงบางมด เขตจอมทอง กรุงเทพฯ 10150
สถานที่ศึกษาในปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2558	โรงเรียนบางมดวิทยา